1997 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

Dario Fo

klakson borazanlar ve bırtlar

Türkçesi: Füsun Demirel

açılım yayınlar

Tiyatro Dizisi : 2

Dario Fo

Klakson, Borazanlar ve Bırtlar

açılım yayınları

Açılım Yayınları: 3
Tiyatro dizisi: 2

Klakson, Borazanlar ve Bırtlar
Dario Fo

Türkçesi:
Füsun Demirel

Kitabın Özgün Adı
Clakson, Trombette e Pernacchi

Bu kitapta yayınlanan oyunun sahnelenmesi, oynanması, herhangi bir amaçla eserden yararlanılması, Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'na göre ancak eser sahibinin iznine bağlı olduğundan kişi ve kurumlarla kuruluşların yazarın ve çevirmenin temsilcisi olan FN AJANS'a başvurmaları zorunludur.

Kapak deseni
Dario Fo orjinal

Kapak düzeni
Irfan Ertel

Kitaptaki desenler
Dario Fo

Yayına hazırlayan
Nurettin Şen

Ofset Hazırlık ve Baskı
Mart Matbaacılık Sanatları Tic. ve San. Ltd. Şti.
(0212) 321 23 00 (pbx)

Birinci basım: *Eylül 1997*
İkinci basım: *Kasım 2003*

ISBN 9758064-02-09

AÇILIM YAYINLARI, FN Ajans Yayın ve Gösteri Sanatları Ltd. Şti.'nin kuruluşudur.
Oba Sok. No: 3/5 Cihangir - Beyoğlu / İSTANBUL
Telefax: (0212) 244 18 75 - 292 67 43

Dario Fo

Klakson, Borazanlar ve Bırtlar

Türkçesi: Füsun Demirel

Franca Rame'nin prova tekstinden
Mart - 1991 Milano

açılım yayınları

Dostum Neval Barlas ve Rekin Teksoy'a
çevirideki katkılarından
dolayı teşekkür ediyorum.

Füsun Demirel

ÇEVİRMENİN NOTU:

Anımsamaya çalışıyorum... Belleğimden pek çok şey silinip gitti. Ama bu olayı unutmam mümkün değil... Yıl 1978 İtalya'da Kızıl Tugaylar (Brigate Rosse) rüzgârı esiyor... Bombalar patlıyor, işgaller, baskınlar oluyor, kısaca ülke yoğun şiddet ve teröre tanıklık ediyor o yıllar...

Bir sabah, İtalya'yı yerinden sarsacak bir olay yaşandı. Aldo Moro kaçırılmıştı. Hıristiyan Demokrat ruhuna can veren, merkez sağın ve Hıristiyan Demokrat (DC) partinin en önemli ismi, hükümetteki en etkin kişilerden biri Kızıl Tugaylar'ca kaçırılmıştı. Yaşamı boyu komünist ideolojiyle mücadele etmişti. Ama yine de senato da sol partilerle ittıfak oluşturmada en ılımlı düşünen siyasiydi. Kaçırıldığında İtalyan Komünist Partisi (PCI) lideri Berlinguer'le tarihi bir uzlaşmayı başlatacak ve komünistlerle bir koalisyon oluşturulmasını sağlayacaktı...

Aramalar günlerce, haftalarca sürdü... Bir gün Moro'dan bir mektup geldi. Mektupta, devlet siyasi tutuklularla, kendisi arasındaki takası kabul ederse Kızıl Tugayların Moro'yu bırakacaklarından söz ediliyordu.

Takas isteği bir sebep miydi yoksa bir sonuç mu? Çünkü bu tarihi uzlaşmayı ve sağ-sol koalisyonunu içerde ve dışarıda istemeyen güçler vardı.

Bunun sonucunda Devlet, iktidarın temsilcisi ve Moro'nun mücadele arkadaşı Andreotti mektuptaki takas önerisini kabullenmedi. Sonunda, tüm dünyanın tanık olduğu bu olay, Moro'nun ölümüyle sonuçlandı.

Ölümünden sonra bunca yıl geçti, kitaplar yazıldı, filmler yapıldı. Ve olayın siyasi boyutu incelenip, araştırıldığında şu gerçek herkesin belleğine kazındı: "Devlet Aldo Moro'yu kurban etti".

Roma'da parti merkezinin bulunduğu meydana Moro'nun cesedinin bir araba içinde bırakılmış fotoğraflarını unutamam... Daha sonra o meydandan her geçişimde Moro'nun cesedi gözümün önüne gelir, durur, dakikalarca sebep ve sonuçlarını düşünürdüm. 1979'da Dario Fo bu cinayeti "Moro Olayı" adıyla oyunlaştırdığında tekrar düşündüm... Oyundaki "Soytarı", iktidarı temsil eden siyasilere şöyle seslenir: "Öyle bir tuzak kurdunuz ki, kimsenin başı ağrımayacak. Şöyle ki: 1) Moro'nun özgür kalmasına göz yumduğunuzda, Devleti yok edersiniz. 2) Göz yummazsanız, Moro öldürülür. 3) Ölümüne razı olduğunuzda, Devlet kurtarıcı rolünü kaybeder. 4) Diğer yandan siyasi tutuklularla takası kabullenirseniz, Moro'nun aynı şekilde öldürülmeyeceği de bilinemez. 5) Devlet hiçbir şekilde taviz vermez katı tutumunu sürdürürse, kızıl tugaylarda yıldırma cinayetlerini sürdürür. 6) Moro'yu kurtarmak için takas kabul edilirse, bunun arkası gelir, bu böyle sürer gider.

Çıkışı olmayan ürkütücü bir döngü, tüyler ürpertici bir labirent bu, son noktası daima ölüm sesi veriyor!"

Dario Fo oyunun finalini Aldo Moro'nun mektubundan alıntılarla şöyle tamam

lar: "Beni siz mahkum ettiniz. Ancak bu haksızlığı ve utanç verici ölümü kabullenmediğimi bir kez daha yineliyorum. Kimseyi sorumlu tutmuyorum... kimseyi de yargılamıyorum.
Kanım sizin üzerinize akacak. Moro ortadan kaldırılınca sorunların biteceğini sanmayın sakın... Ben hep olacağım... Olaylar tüm açıklığıyla ortaya dökülecek... Ah, tabii tüm açıklığıyla olabilirse!
Şimdi size kararımı bildiriyorum. Tabutumun arkasında sizlerden kimseyi görmek istemiyorum... Cenaze törenime partimin temsilcilerinin ve Devlet otoritesinin katılmasını istemiyorum... Sadece beni içtenlikle seven birkaç kişinin cenazeme eşlik etmelerini istiyorum..."
O yıllar Aldo Moro cinayeti hepimizi etkilemişti... ve belleğimdeki sorular bir bir aydınlanıyordu.
1981'de Dario Fo ikinci bir oyun daha yazdı. "KLAKSON BORAZANLAR VE BIRTLAR"... Bu kez küçük bir yer değiştirme yapmıştı yazar. Kaçırılan bir siyasi değilde, bir sanayici olursa, hele FIAT'ın sahibi GIANNI AGNELLI kaçırılırsa, acaba Devlet bu kez ne yapardı?
İşte bu oyun; Sermaye-Devlet-Halk üçgenindeki ilişkileri sorgular. Yazar, her zamanki modern fars üslubunu kullanarak oluşturduğu oyunda, Commedia Dell' Arte' nin sahneleme tekniklerini bu son derece önemli oyunu eğlenceli kılmak için kullanır.
Çeviri uzun bir süreçte ve iki aşamada gerçekleşti. Öncelikle 1981 baskısı, ancak daha sonra yazarında onayladığı bazı değişimlere uğramış 1991 baskısı gözönüne alındı. Türkçe çeviriye yeni bir isim aramaya gerek duyulmadı. Orijinal ismi, oyunun içeriğiyle, siyasal ve toplumsal gerçeklerle birebir örtüşüyordu.
"KLAKSON BORAZANLAR VE BIRTLAR" yazılıp oynandığı yıllarda İtalya'da büyük olay yaratmış, gündem oluşturmuş ve hatta parlamentoda tartışma konusu olmuştu.
Yıllar geçtikçe ülkede ve Dünya'da gelişen siyasi oyunlara tanıklık edenler, bu oyunların "oyununun" aciliyetini keşfedebilir. Belki de "TEMİZ TOPLUM-TEMİZ SİYASET" tanımlarına uzanan sanatsal bir dokunuştur "KLAKSON, BORAZANLAR VE BIRTLAR"...

Füsun Demirel
Sonbahar - 1997

Dario Fo
Klakson, Borazanlar ve Bırtlar

İki Perde

Kişiler:

Rosa *(Kadın)*
Antonio *(Koca)*
Lucia *(Metres)*
Avukat *(Benzer)*
Profesör *(Doktor)*
Birinci Hastabakıcı
İkinci Hastabakıcı
Üçüncü Hastabakıcı
Dördüncü Hastabakıcı
Beşinci Hastabakıcı
Komiser
Birinci Polis
İkinci Polis
Yargıç
Ekip Şefi
Birinci Gizli Ajan
İkinci Gizli Ajan
Üçüncü Gizli Ajan
Dördüncü Gizli Ajan
Beşinci Gizli Ajan
Garson

Rollerin Dağılımı:

Antonio *(Avukat)*
Profesör *(Ekip Şefi)*
Yargıç *(Gizli Ajan - Garson)*
Birinci Hastabakıcı *(1. Gizli Ajan)*
İkinci Hastabakıcı *(2. Gizli Ajan)*
Üçüncü Hastabakıcı *(3. Gizli Ajan)*
Dördüncü Hastabakıcı *(4. Gizli Ajan)*
Beşinci Hastabakıcı *(5. Gizli Ajan)*

1. Perde

Salonun ışıkları yavaşça kararır: Bir hastanenin yoğun bakım odası. Sofitadan inen hareketli kafes bir yapıya çeşitli aygıtlar ve lambalar asılıdır. Herşey bir uzay gemisinin makine bölümüne benzer. Ameliyat giysileri içindeki (yeşil gömlekler, plastik eldivenler, yüzlerde steril maskeler) hastabakıcılar ameliyathanede koşuştururlar. Işıklar iyice yandığında hastabakıcılar kendilerine özgü hareketlerle sahneye malzemeleri taşır: Çeşitli elektronik aygıtlar, büro tipi iki koltuk. Mikropsuz bir ortamı ifade etmek için herşeyin üstü saydam plastik bir örtü (selefon) ile kaplıdır. Bir hastabakıcı yine selefon kaplı bir büstü metal bir ayağın üzerine yerleştirir. Doktor ve Rosa Minelli sahneye girer.

DOKTOR: Buyrun signora, bu taraftan buyrun...

ROSA: *(Büste çarpmak üzereyken)* Aman tanrım, bu da kim?

DOKTOR: Ne demek kim? "Yoğun Bakım" servisinin tümü Avukat Agnelli'nin bağışı... Bu da Avukatın büstü.

ROSA: Bir aziz sanmıştım! *(Hastabakıcı Rosa'ya bir önlük giymesini işaret eder)* Giymem mi gerekiyor?

HASTABAKICI: Evet signora.

DOKTOR: Signora, kendinizi iyi hissetmiyorsanız daha sonraya erteleyebiliriz. Oldukça kötü bir durumda olduğunu söylemeliyim.

ROSA: Hayır, hayır... Onu hemen görmek istiyorum. Hazırım...

DOKTOR: *(Hastabakıcıya)* Yanında durun, hiç belli olmaz, bayılırsa falan tutmaya hazırlıklı olun.

ROSA: Yo, yo, endişelenmeyin, bayılmam *(Hastabakıcı tekerlekli bir sandalye getirir)* Oturmam mı gerek? Sağolun...

DOKTOR: Evet sevgili signora, alışmış olmamız gerektiği halde biz bile etkileniyoruz. Yüzü tamamen dağılmış, biliyor musunuz?

ROSA: Dağılmış mı? *(Ağlıyarak)* Tanrım, Tanrım... Zavallı Antonio... *(Hastabakıcı, kadının ayağına bir çift galoş takar)* Ne yapıyorsunuz? *(Normal ses tonu)* Haa... parkeler için... Takın takın tabi, teşekkürler. *(Ağlamaya devam eder)* Ah, zavallı Antonio! Ne de güzel bir yüzü vardı... Öylesine aydınlık, sevimli... en azından benim hoşuma gidiyordu... yani... ne bileyim... bunu söylemeye utanıyorum profesör... bunu haketmese bile onu hâlâ seviyorum.... bana neler yaptığını bilseniz...

DOKTOR: *(Hastabakıcıya)* 20 damla Asvarol Compex'li bir solüsyon hazırlayın...

ROSA: *(Gözyaşları içinde)* Boşverin profesör... Bana hiçbir şey gerekmez... Daha önce de söyledim... Heyecanlı değilim... kocam benim için... *(Normal ses tonu ile)* bir yabancıdan farksızdı...

Bir hastabakıcı, doktorun eline steril eldiven takar.

DOKTOR: Size inanıyorum... ama tedbirli olmalıyız. Bir sarsıntı geçirmenizi istemiyorum, ama eşinizi teşhis etmeniz gerekecek... maalesef yasalar böyle. Biraz önce radyolojiden dönerken koridorda onu gördüğünüzde biraz şaşırdınız, karar veremediniz, onu hatırladığınızdan daha zayıf buldunuz.

ROSA: Evet ama, neden öyle olduğunu hemen anladım. Birlikte olduğu o kız pestilini çıkarttı! Ona footing yaptırıyormuş, biliyor musunuz? O yaşta uzman bir işçiyi üstünde "ALGIDA" yazılı kırmızı bir eşofman, ahmak kafasında "PİRELLİ" yazılı kasket ve "MARLBORO" ayakkabılarıyla koşarken düşünebiliyor musunuz? Yarış arabası "Ferrari"ye benziyordu!... Hem sonra kim bilir ona neler yedirdi... Makrobiyotik, sağlıklı beslenme modasına uyan delilerden birisi; kepekli ekmek, kepekli bisküviler, kabuklu pirinç ve buğday.... bence cevizleri de kabuğu ile yediriyordu ona!

Doktorun bir işaretiyle sahneye hareketli bir yatak getirilir. Yatağın üzerinde Rosa'nın kocası Antonio'nun vücudu olduğu sanılmaktadır. Aslında her tarafı sargılı

ve alçılı bir kukladır bu. Hastabakıcılar kafes yapıdan sarkan ince kabloların uçlarını alır ve kuklanın başına, ayak ve kol uçlarına bağlarlar. Böylelikle zaman zaman hareket ettirebileceklerdir. Kuklanın girişiyle ona eşlik eden müzik kesilir.

DOKTOR: İşte signora... lütfen metin olun.

Kadın kalkmak için davranır ama bir hastabakıcı oturduğu sandalyeyi yatağın yanına doğru iter.

ROSA: *(Hastabakıcıya)* Siz mi götürüyorsunuz beni? Ay, ne kadar naziksiniz! *(Kalkıp kuklaya döner)* Aman Tanrım, Antonio, ne yaptılar sana!? *(Bayılacak gibi olur, doktor ve hastabakıcı tutarlar)*

DOKTOR: Hadi hadi... cesur olun signora... derin nefes alın.

ROSA: Burnu..burnu yok olmuş!... Ezilmiş!... Zaten sinüziti vardı!

DOKTOR: *(Onu oturtur)* Buraya buyrun... rahatlayın. *(Hastabakıcılara sandalyeyi yataktan uzak tutmalarını işaret eder. Onlar da uzaklaştırır)*

ROSA: Çenesi de... yok olmuş. *(Hastabakıcılara)* Yaklaştırın, yaklaştırın!

DOKTOR: *(Hastabakıcılara)* Hayır, götürün!

ROSA: Yok etmişler onu... Ondan hiçbir şey kalmamış... kulaklarının dışında. *(Yüksek sesle ona seslenir)* Antonio, Antonio! Görüyor musunuz? İki kulağıda var ama beni duyamıyor!

DOKTOR: Tabii ki... Henüz derin komada. *(Bir hastabakıcıya)* çabuk şu damlaları hazırla... bir de Mecardizol'lü bir şırınga.

ROSA: Benim içinse şırıngayı boş verin.... Bende bu şanssızlık varken, iğneden kıçımda çıban bile çıkar. *(Öfkeli)* Bir de cinayet ve terörizmden söz ederler. Bu nedir peki? Bunlar da patronların soysuzlukları... En başta da Agnelli! Mutlaka onu hiç önlem almadan metrelerce yükseklikteki bir şalteri tamir etmek için göndermişlerdir... trak! Elektrik çarpması! Güvenlik ağı ge-

rilmeden yapılan üçlü ölüm parandesi! Görende İtalyan Sirki'nde çalışıyor sanır, aman ne komik!

DOKTOR: Hayır, signora kaza İtalyan Sirki'nde olmadı. Şey, yani, fabrikada demek istedim. Fiat'da olmadı.

ROSA: Ya öyle mi? Nasıl bu kadar emin konuşabiliyorsunuz.... orada mıydınız?

DOKTOR: Hayır, ama hastanenin güvenlik servisi araştırdı. Hızlı bir soruşturma yaptılar. Dün kocanız yokmuş... Öğleden sonra işe gitmemiş.

ROSA: Nerede olmuş olabilir o halde?

DOKTOR: Belki bir araba çarptı... bir trafik canavarı. Nitekim onu ilkyardıma getiren adam hemen kaybolmuş.

ROSA: Yaa öyle mi? Hemen tüymüş soysuz! Tanrı da onu çarpsın, diş etlerini çürütsün, tir tir titretsin, böylece dişleri dökülür! *(Yatağın ayak ucundaki basamaklara çıkar)* Ah Antonio, Antonio sevgilim, ne felaket. Eminim ki benimle birlikte olsaydın hala.... Bahse girerim footing yaparken gagaladılar onu! Hep o kaltağın suçu... bakın profesör.... güzel bir kız, tamam, ama eşeğin güzelliği gibi. Yirmi yedi yaşında herkes yutturmayı becerir... Güldürmeyin beni! Siz o yaştayken beni görecektiniz! Övünmek gibi olmasın ama yolda yürürken, bütün vitirinler şangır şungur aşağıya inerdi!

DOKTOR: Şey, size inanıyorum kaldı ki hala güzel bir kadınsınız....

ROSA: Biliyorum....

DOKTOR: Gerçek bu... şey isterseniz kocanıza dönelim. Şimdi ellerine dikkatle bakın.... *(Hastabakıcılar telleri çeker kuklanın ellerini kaldırırlar)* Tanıdınız mı, onun elleri mi?

ROSA: Hayır, şimdi hayır... haşlanmış iki et parçası gibi... ama sonra evet... iyileştiği zaman.... iyileşecek değil mi profesör.... iyileşeceğine yemin edin!

DOKTOR: Sakin olun signora... sizi temin ederim, elimizden geleni yapacağız.... kocanız çok güçlü bir adam.

ROSA: Ha, evet güçlüdür, çok güçlü! Öyle sağlıklı öyle enerjikti ki hiç pes etmezdi. Mesala "Birlik Dayanışma Festivali" düzenlendiğinde... biz babadan oğula komünist militanlarız, biliyor musunuz.... ne diyordum, her şeyi o yönetirdi: stantları kurar, kitapları satar ve aynı zamanda satın alırdı.... seksiyondaki tartışmalarda bilgi sunar, karşı konuşmacı olur ve özeleştiride yapardı! Fanatik biri olduğundan değil... hayır, hatta hep polemikteydi, özellikle yöneticilerle.... Hatta sosyalizm için üçüncü yolu kabul etmiş olsa bile.... sosyalizmin dördüncü yolunun çevre yolu projesi bile hazırdı ve hatta beşinci yol için otobanı bile... çünkü Karl Marx'ın dediği gibi "sosyalizmin yolları sonsuzdur"! Arkasında o kadının olduğu doğru. Onu harekete geçiren o bilgiç züppe, çünkü kadın ekstremistin teki... cebinde parti kartı yok... Sosyalist Parti'nin ki bile! İşçi sınıfına herşeyi kendileri öğretmek isteyen bilgiç züppelerden biri o. Kitleler için çıldırdığı sanılan ama yığınlara dayanamayanlardan. Gerçekten o nerde şimdi? Belki de buralardadır?

Rosa, farkında olmadan kablolara tutunur, kukla uçar gibi ayağa kalkar. Doktor dahil, herkes onu yerine yerleştirmek için koşar.

DOKTOR: Aman signora ne yapıyorsunuz! Dokunmayın!

ROSA: Tanrım! Ne yaptım? Ona zarar vermedim ya? İyi ama siz de, kabloları öyle ortada bırakıyorsunuz... niye "kablolara dokunmayın" diye bir tabela asmıyorsunuz ki? Of, nasılda korktum... ağlamak istiyorum... *(Bir hastabakıcıya)* özür dilerim bir mendiliniz var mı?... burnumu sileceğim de...

HASTABAKICI: Buyrun signora...

ROSA: Zavallı Antonio.... burnu olmadığına göre nasıl sümkürecek peki?

DOKTOR: *(Bu arada doktor üç hastabakıcı tarafından yatağa paralel olarak kaldırılır, kuklayla yüzyüze getirilir ve kuklanın yüzünde birşeyler yapar)* En-

dişelenmeyin signora, ona başka bir burun yapacağız, istediği kadar sümkürebilecek.

ROSA: *(Şaşkın)* Hep böyle rahatsız bir şekilde mi çalışırsınız profesör? Başka bir burun mu dediniz? Bir ölünün burnunu mu nakledeceksiniz? Ya vücut kabul etmez de sümkürürken burnu mendilde kalırsa? Yo, burun istemez! Böyle bırakın... yuvarlak!

DOKTOR: Yok canım, nakil değil. Şanslısınız signora. Enstitümüz plastik cerrahide çok gelişmiştir! *(Hastabakıcılar tıpkı bir melek gibi, kolları iki yana açık olan doktoru iyice yukarı kaldırırlar)* Başhekimimiz dünyanın en başarılı cerrahlarından biridir! *(Doktor yere indirilir)*

ROSA: *(Kuklayı kasteder)* Profesör bana bakıyor! Görüyor musunuz, bandajın arasından çıkan tek gözle... bana bakıyor, beni tanıdı!... eminim.... Antonio, Antonio.... benim Rosa'n... felaketi öğrenir öğrenmez, her şeyi unuttum... buradayım, öfkem geçti, kinim yok... hatta, başına bu işin gelmesine mutlu oldum bile diyebilirim Antonio... yani hala sana yararlı olabilmek beni mutlu ediyor demek istedim... seni affediyorum... seni hala seviyorum... onunla footinge gitmen ve kepek yemen önemli değil... unuturuz, herşey eskisi gibi olur... geçmişe sünger çekeriz... *(Yaralı inler)* yo Antonio, yanlış anladın, süngeri sana çekmeyiz. *(Kendi kendine)* Aman Tanrım, pot kırdım! *(Doktora)* Ama çeneside yok olmuş... ne büyük bir delik açılmış...

DOKTOR: Evet, çene kemiği kötü durumda. Ne yazık ki protez sistemini uygulamamız gerekecek...

ROSA: Protez mi? Sistem mi?

DOKTOR: Evet kemik yapılarından başlamak üzere herşey yeni baştan yapılacak: Kırılan kısımlar çıkartılıp, yerlerine yenileri konuluyor. Bu arada bana onun en son fotoğraflarını getirmelisiniz. En son çekilen bir tane var mı?

Antonio rolünü oynayan aktör sahneye girer.

ANTONIO: Affedersiniz... affedersiniz... bu noktada müdahale etmem gerek, çünkü bir yanlışlık yapılıyor.

SAHNEDE OYUNCULAR HAREKETSİZ DURUR. ANTONIO SAHNE ÖNÜNE GELİR VE SEYİRCİ İLE KONUŞUR. "YOĞUN BAKIM SERVİSİ"NDE IŞIKLAR SÖNER. OYUNCULAR SAHNEDEN ÇIKAR VE SAHNE ÖNÜNDE DURAN ANTONIO'NUN ARKASINDAN, EL ARABASIYLA, ÜSTÜNDE İKİ ARABA KOLTUĞU VE BİR KAÇ ARABA PARÇASI BULUNAN BİR PLATFORM GETİRİLİR.

ANTONIO: Oyunda ben, Rosa'nın kocası Antonio rolünü üstleniyorum, yoğun bakım yatağında gördüğünüz o kötü durumdaki zavallı ben değilim. Kim mi peki? Anlayabilmeniz için yirmi dört saat öncesine dönmeli, yani dün akşamdan başlayıp, sırasıyla gitmeliyiz. Ben FIAT işçisi Antonio Berardi, dün gece, daha doğrusu gece yarısı ikiye doğru, Torino'nun bir kenar mahallesinde, ıssız bir yerde, tam olarak Barriera Milano semtindeki set üstünde arabada oturuyordum. Yo, yalnız değildim, bir kadınla birlikteydim... dürüst olmak gerekirse, halen birlikte olduğum kadın da değildi: Lucia; Rosa'nın "bilgiç züppe" dediği... ama bu başka... bakın, fesatlığa başlamıyalım.... erotik bir macera değildi... bir iş arkadaşı... fabrikadan bir delege. İşten atılmaları tartışıyorduk. Geçen gün FIAT'da işe gelmediler diye iki işçiyi kovduklarını anlatıyordu, sonradan ikisinin de bir aydan fazla bir süre önce öldüklerini farketmişler. Sonra, ordan burdan konuşurken, birden seviştik. Daha sonra herşeyi Lucia'ya anlattım... *(Dışarı doğru seslenir)* Lucia gir istersen.. *(Lucia girer ve koltuklardan birine oturur)* Bu sabah, gün ağarırken, bir arkadaşımın oto hurdahanesi'nde buluştuk. O, bu buluşma yönteminden pek hoşlanmadı.

LUCIA: Sence sendika tabanıyla yöneticileri arasında sıkı ilişkiler kurmanın yeni yolu bu mu?

ANTONIO: Tanrım! Karımdan daha beter dırdırcısın! Ne tür bir belanın içine girdiğimin farkında değil misin? Yaşamım söz konusu olabilir...

LUCIA: Ne? Yaşamın mı? Özür dilerim Antonio... anlat, yemin ederim, ağzımı açmayacağım...

ANTONIO: Umarım. Kahretsin, olayın içine girmek nerden geldi aklıma! O delegeyle... bentte... sarılmış, sakin sakin duruyordum.... birden, birbirini geçmeye çalışan iki arabanın hızla geldiğini gördüm. "Gecenin bu saatinde, sete çarpma tehlikesine rağmen, yarış yapan şu fanatiklere bak..." dedim. Dememle birlikte arabalar birbirine girdi... korkunç bir gürültü! 132, biri 132'ydi, hemen tanıdım.... nasıl tanımam, montajını biz yapıyoruz... korkunç bir gürültüyle 10 metre öteye fırladı. Diğeri ise toprak sekiye gömüldü. "Hepsi öldü" dedim kendi kendime.

LUCIA: Eee, herhalde! Sen ne yaptın peki?

ANTONIO: Ne yapacağım? 128'imden çıktım, belki birilerini kurtarırım diye, ne olduğuna bakmak için koştum. İçerde dört kişi vardı. Tekmeyle kapıları açtım... büyük bir duman çıktı içerden... kahretsin, gözlerim yaşardı, öksürüyordum.... dumandan boğulmuşlardı. Hepsi boğulmuştu. Ama onları dışarı çekmeyi başardım. Dördüncüyü de çıkarmaya çalıştım.... durumunu görmeliydin.... ön koltukta gelişi güzel savrulmuş, yüzünü ön cama çarpmıştı. Pestil gibiydi! Dümdüz olmuştu: metal paraya benziyordu! Bir tek "İtalya Cumhuriyeti" yazısı eksikti. Koltuk altlarından tuttum, dışarıya sürükledim, tam yere yatırmak üzereydim ki, birden motor patladı! Bomm! İkimizi birden bir alev sardı.

LUCIA: Aman Tanrım!

ANTONIO: Yo, ikimizi değil, sadece onu. çünkü ben alevleri hissettiğim anda, içgüdüsel olarak pestili kaldırıp, önüme doğru tuttum. Sezgi işte... İnsan mantıklı düşünemiyor! Tam piliç çevirme! Herşeyini çıkartmaya başladım: ceket, gömlek, pantolon... çırılçıplak soydum,

yine de alevler içindeydi, çünkü üzerini kaplamış olan yağ yanmaktaydı. Son kalan alevleri de söndürmek için ceketimi çıkarıp üzerine sardım...

LUCIA: Eh, kabul etmeliyim ki zamparanın tekisin ama, çok iyi kalplisin.

ANTONIO: Evet, aynı zamanda da salağın teki! çünkü kendi işime baksaydım ya...

LUCIA: Kendi işim dedin de, delege meslektaşın her işi sana mı bıraktı? Orada durup seyretti öyle mi?

ANTONIO: Hayır, kaçtı. Alevleri görür görmez, eşyalarını topladı, çırılçıplak, ayağında bir tek ayakkabılarıyla kaçtı, topuklu ayakkabılar... tak tak tak,,, çıplak!

LUCIA: Çıplaktı demek ha? Sen de mi?

ANTONIO: Yo! Ceketim vardı!... Pantolonsuzdum ama ceketim vardı, biraz saygınlık olsun diye ceketim düğmeliydi...

LUCIA: Bir dakika Antonio, yanan arabadan çıkarttığın adamın kim olduğu hakkında bir fikrin var mı?

ANTONIO: Hayır, senin var mı?

LUCIA: Bir kuşkum var. Sıradan bir kaza olmayabileceği hiç aklından geçmedi mi? İşin içinde... ne bileyim.... bir adam kaçırma olayı olabileceği falan...

ANTONIO: Hah, aptalım ben! Tabii ki kuşkulandım. Ama sonra! Tabancalarla adamlar üzerime ateş etmeye başladıklarında.

LUCIA: Ne sana ateş mi ettiler! Kim? Ne zaman?

ANTONIO: Lütfen, kesme sözümü.

LUCIA: Bir daha ağzımı açmayacağım.

ANTONIO: Ne diyordum. Yanan adamı dışarı çıkartıyorum, ceketimi sarıyorum, tam sürüklerken... birden, daha önce çıkardığım, dumandan boğulmuş adamlar öksürmeye ve kendilerine gelmeye başlıyorlar. "Öksürmeyi bırakın da buraya gelin, arkadaşınızı, ortağınızı hastaneye götürmeme yardım edin, ölmek üzere" diye bağırıyorum. Onlar beni dinlemiyorlar bile... koyunlar gibi... hepsi emekliyor... o durumda ne yapmam gerek?

Dumandan boğulanların tamamen kendilerine gelmelerini bekleyebilir miyim? Pestili kucağıma alıyor ve arabama götürüyorum, 128'e. Motoru çalıştırıyorum, birden; bam bam bam! Bunlarda kim? Dumandan boğulanlar. Öksürüyor ve bana ateş ediyorlar. Orospu çocukları! Sizin hayatınızı kurtardım sizde teşekkür edeceğinize beni arkadan mı vuruyorsunuz? Farları suratlarına doğru yaktım, arabayla üzerlerine doğru atıldım. Zıp! Kurbağalar gibi, sıçrıyorlar. Bende diğer arabanın yanına geldim. Hepsi ölmüştür diye düşündüm.... hayır: tam zombiler gecesiydi. Bam bam bam, onlarda ateş etmeye başladılar. Kulağıma ya da dişlerimin arasına bir kurşun girmeden nasıl çıktım oradan bilemiyorum.

LUCIA: Aah, tüylerim ürperdi... Nasıl bir dünyada yaşıyoruz?

ANTONIO : Doğru söyledin ! Ama bitmedi... Arabayla Porta Susu'ya vardım... meydanın orada, köşedeki Kızıl haç ambulansını gördüm.

LUCIA : Orası onların park yeri...

ANTONIO : Evet... el kol işareti yapıyor, hatta sedyecilere, pestili gelip almaları için sesleniyorum. Sedyeyle gelip ilk yorumlarını yapıyorlar: "Bunu bu hale kim getirdi? Evde mi yapılmış yoksa sanayi tipi mi ?" . Onu benim o hale soktuğumu sandıklarını hemen anladım. " Bakın anlatması uzun bir hikaye. Şimdi ilkyardıma gidelim, orada polis vardır, gider gitmez onlara herşeyi anlatırım. Önemli olan acele etmek." "Pekâlâ"... Pestili sedyeye koyuyorlar... ve sonra "Bizi takip et" diyorlar. Arabamla ambülansı takip ediyorum ve ilk kavşakta, pırrr ! Kaçıyorum.

LUCIA : Ne saçmalık ! Niye böyle bir şey yaptın?

ANTONIO : Çünkü korktum. Birden karşımda sorguya çeken polisi düşündüm. Orada tesadüfen bulunduğuma, bir kızla olduğuma ama ismini bile hatırlamadığıma kim inanırdı.... en azından tutuklarlardı

beni, bir sürü sopa yerdim... sonra terörle mücadele dairesi başkanı general Carlo Alberto gelir ve bana da pişmanlık duyan teröristi oynamak düşerdi!

LUCIA : Haklısın, insan aklını kaçırabilir. Bu arada, Antonio, sen kimi kurtardığını biliyor musun ?

ANTONIO : Hayır, sen biliyor musun yoksa ?

LUCIA : Tabii.. Agnelli'yi.

ANTONIO : Agnelli mi ? Saçmalama : Angelli !

LUCIA : Ne saçmalaması ? Bu sabah televizyonda söylediler, özel haberde: "Kaçırılma bu gece ikiye doğru Milano sınır bölgesinde meydana geldi" Yani o senin "pestilin".

ANTONIO : Agnelli ! Ben Agnelli'yi mi kurtardım? Kucağıma aldım, ceketime sarmaladım... Ben mi? Fabrikadaki arkadaşlarım bunu öğrenirlerse, oraya gider gitmez... buldozerlerle üstüme gelirler ! Bir duvara yaslar : Tü, tü, tüü! Tükürükle kurşuna dizerler beni... etraftaki bronşit salgınıyla! Hangisini kurtardım peki ? Hangi Agnelli'yi ? Avukatı mı yoksa biraz aptalca olan o köse kardeşini mi?

LUCIA : Gianni'yi, avukatı.

ANTONIO : Allah kahretsin, avukat! Motor patladığında şakaklarının çevresindeki o alevin ne olduğunu şimdi anladım. Vrumm ! Favorileri alev almıştı! On Emir'le Sina Dağı'ndan inen Musa'yı andırıyordu. Canı cehenneme... böyle aptal aptal anlattıracağına neden hemen söylemedin bana...

LUCIA : Emin olmak istedim. Etkilememek için sözünü kesmedim. Ne korkunç! Ne tür bir belaya bulaştığının farkında mısın ? Delegelerle nasıl fingirdeşmen gerektiğini bundan sonra öğrenirsin umarım!

ANTONIO : Galiba doğru. "Tanrı, delegelerle fingirdeyeni cezalandırır, Agnelli'yi de kurtarır." Devam et sen, televizyon başka ne diyordu?

LUCIA : Önce avukatın kaçırıldığı haberini verdi, sonra bazı korumaların ifadesine dayanarak, kaçıranların ara-

balarıyla avukatın arabasına yaklaştıktan sonra, arka camlara bazuka ile ateş ettiklerini söyledi.

ANTONIO : Bazuka mıymış o? Tabii ya, şimdi sadece bazuka kullanıyorlar... daha garanti... sonra göze batmıyor! "Yakar mısınız lütfen". Bum!

LUCIA : Camlar parçalanmış ve roket arabanın içinde patlamış, korumaların tümünü felç eden zehirli bir gaz salmış.

ANTONIO : O duman gaz mıymış? Öksürdüklerini ben de gördüm.

LUCIA : Korumalar bayıldıktan sonra, teröristlerin de "belli ki uzun süredir bent üzerinde bekleyen" bir suç ortağını seçecek kadar kısa zamanda kendilerine geldiklerini söylediler.

ANTONIO : İşte suç ortağı! Nitekim uzun süredir, saygın ve iyi bir suç ortağı olarak, bent üzerinde bekliyordum... "Hey teröristler, suç ortağı olurum ama: çabuk olun ha ! Burası çok soğuk çünkü! Pantolonsuzum. Göze batmamak için!"

LUCIA : Antonio, seni avukatın külçe olmuş vücudunu kırmızı bir 128'e koyup kaçarken gördüler.

ANTONIO : Harika bir suç ortağıyım! Hatta kaçırma olayının baş organizatörü... Ey Tanrım! Ne mankafalık. Git, git iyilik yap sen ! Git, hayatınla pişti oynar gibi oynayan patronların hayatını kurtar. Piç kuruları!

LUCIA : Antonio, sakin ol. Tamam onlar piç kurusu, ama bu şekilde dram yaratmanın anlamı yok. Avukat hastanede kendine geldiğinde ve avukat Agnelli olduğunu ve nasıl yardıma koşup onu kurtardığını anlattığında, her şey çözümlenir görürsün.

ANTONIO : A, tabii, kendine gelir gelmez: "Avukat Agnelli'yim ... hemen, derhal beni kurtaran o pantolonsuz metal-mekanik işçimi istiyorum... şimdiden onu sevdiğimi hissediyorum ! Onunla evleneceğim!..." Gülmem geliyor... Onun aldığı darbeyle, uyandığında adını hatırlaması bile mucize olur... "Kimsin?" "Anne!".

LUCIA : Gerekten o kadar kötü durumda mı?

ANTONIO : En kötü durumda olan benim! Düşünüyorum da hastabakıcılar bir metre mesafeden yüzümü gördüler! Bugün gazetelerin hepsinde resmim çıkacak... eşkâlim ! Altında da: "Terör örgütünün Lombardia bölge sorumlusu" yazacak.

LUCIA : Her zamanki gibi abartıyorsun! Bir kere gazeteye hiç bir eşkâl verilmemiş.

Çantasından bir gazete çıkartıp Antonio'ya uzatır.

ANTONIO : Hangi gazete bu?

LUCIA : Özel baskı. Bir saat önce aldım.

ANTONIO : Kahretsin... Çok hızlılar! *(Okur).* "Çeşitli bürolara kırmızı ve siyah terör örgütlerinden çok sayıda telefon geldi... Hepsi de olayı üstleniyorlar. Avukatın kaçırılma olayının Lübnan, Filistin veya İran gizli servislerinin işi olduğu sanılıyor.... ya da New York hapishanesinden olayı yönlendiren banker Sindona'nın emri üzerine yapıldığı... Mafya babası Sindona, masum olduğunu ispat etmek için sağlam bacağına ateş etmiş. Eski Başbakanlardan Spadolini *(Lucia'ya)* Spadolini'de konuşmuş... İtalya'nın en akıllı jambonu *(Okumaya devam eder)* hükümeti düşürmek için yapılan bir provakasyondan söz etti... ve şu dönemde herkesin kendini Polonyalı Dayanışmacılar gibi hissetmesi gerektiğini ifade etti. Sosyal Demokrat Parti'den Pietro Longo - Devletin şantaja boyun eğmeyeceğini bildirerek, iki bankanın genel müdürlüğünü... tutuklu dört mali polis generalinin özgürlüğünü ve mason locası P2'ye karışanların ömür boyu senatörlüklerini talep etti. Komünistler başbakanın istifası ile birlikte Craxi'nin de Sosyalist Parti Genel Sekreterliği'nden istifasını istiyor. Craxi FIAT'ı parsellemek istiyor. Ülkesinin yaşadığı trajik duruma üzülen Papa, Radikal Parti'den önce davranarak, rehin olarak 10'u zenci 13 kardinale ilaveten kendisinin de alınmasını önerdi. "

LUCIA : Bak, görüyor musun ? Her zamanki panayır ça-

dırı... ama senden ve hastanedeki avukattan tek kelime bile edilmiyor. Beni dinle Antonio, sen hiçbir şey olmamış gibi yarın FIAT'a işine dön.

ANTONIO : Sen delisin... bir kaç gün beklerim... *(gazeteyi karıştırmaya devam eder)* olur mu hiç, oraya gidince, bana derler ki... *(Birden korkarak durur)* İşte ben buradayım...

LUCIA : Nerede ?

ANTONIO : Burada... *(Gazeteyi gösterir)* sayfanın sonunda. "Kimliği belirlenemeyen kişilerce, ağır durumda ilkyardıma getirilen ve yoğun bakıma alınan bir işçi. Adı Antonio Berardi, 55 yaşında, FIAT Mirafiori'de kalifiye işçi. Yüzü tanınmaz halde. Kazazedenin ceketinde bulunan kimlikler sayesinde karısı Rosa Minelli'nin izi bulundu..." *(Alnına bir tokat vurur)*. Herşeyi cekette bıraktım! Ceketi, artı kimlikleri bıraktım ona; ehliyetim, parti kimlik kartım .... Sendika kartım da vardı... *(Durur ve kahkaha ile gülmeye başlar)* Hah ha... ha... ha...!

LUCIA : Gülünecek ne var?

ANTONIO : İtalyan Genel İşçi Konfederasyonu'na kayıtlı Agnelli. Şimdi ölürse, kızıl bayraklarla cenazesini kaldırırlar! *(Okumaya devam eder)*. Rosa... işte burada... "Rosa Minelli teşhis için çağrıldı..."

LUCIA : Antonio, Rosa avukatı sen diye teşhis etsin ister misin?

ANTONIO : Bak, karımı aptal yerine koymaktan vazgeç. Bir tuzak bu, ama ben tuzağa düşmem.

LUCIA : Ne anlamda tuzak?

ANTONIO : Beni yakalamak için mahsus böyle yazdılar... bir aptal gibi hastaneye gideyim diye. " Hey Rosa, sakın yanlış teşhiste bulunma, çünkü ben buradayım, sağlıklı ve sakin, o bir başkası." Hoop! Aptal terörist tutuklandı. Sen gideceksin. Kontrol etmek için.

LUCIA : Haklısın, ne olduğuna bir bakmak için hastaneye benim gitmem daha doğru..

ANTONIO : *(Seyircilere)* Şimdi Yoğun bakım servisine dö-

nebilir ve kaldığımız yerden devam edebiliriz...

ÜSTÜNDE ARABA PARÇALARI BULUNAN PLATFORM SAHNEDEN ÇIKARILIR. "YOĞUN BAKIM SERVİSİ"NİN IŞIKLARI YENİDEN YANAR. DOKTOR, ROSA VE HASTABAKICILAR SAHNEYE GİRER.

ROSA : Profesör... özür dilerim... ama çenedeki şu büyük delik...

DOKTOR : Tabii, çene kötü durumda, protez malzemesiyle çözümlemek gerek; ufalanan kısımların yerine yenileri... bu arada signora, fotoğraf getirmelisiniz. Son çektirdiklerinizden bir tane var mı?

ROSA : Yok, üzgünüm profesör, kocam terkettiğinden beri fotoğraf bile çektirmek istemiyor canım... en merkezi bir yerdeki kuaförde çalışmama rağmen! Yeter, dedim! Hayattan tamamen elimi ayağımı çektim...

DOKTOR : Yok canım, ne anladınız siz... sizin değil, kocanızın fotoğraflarından söz ediyorum.

ROSA : A, tabii, ne aptalım. Var, hem de çok güzelleri. *(Çantasından Antonio'nun iki büyük fotoğrafını çıkarır, doktora uzatır.)* Tesadüf işte, hep yanımda taşırım. Onu hala sevdiğimi bilen bir arkadaşı çekti. Son çekilmiş resimler .... Buradan biraz kestiğim için kusura bakmayın... *(Fotoğrafın bir kenarını işaret eder)*. Yanında o bilgiç züppe kadın vardı.... karıyı süreki çantamda taşıyarak... kocama sarılmış gülümserken görecek halim yoktu tabii. Kestim ve duvara astım... gözlerinde iki iğne saplı... çoğu zaman işe yaradığını söylediler, biliyor musunuz... Hint yöntemi... siz doktorsunuz, sonradan şey olduğu doğru mu acaba... kör? *(Doktor şaşırır. Rosa fotoğrafları göstererek devam eder)*. İyi mi bunlar? Ne sevimli yüz, gördünüz mü?

DOKTOR : İyi, oldukça net... şanslıyız, projeksiyonlarda işimiz kolaylaşacak.

ROSA : Projeksiyonlar mı ?

DOKTOR : Evet, önce fotoğraftaki yüzün görüntüleri perdeye yansıtılıyor ve sonra, hepsi mumdan bir kafatasına aktarılıyor.

ROSA : Mumdan kafatası mı ?

DOKTOR : Aynen öyle; önce kemik yapısı yeniden oluşturuluyor, sonra tümü deriyle kaplanıyor.

ROSA : Yapay deri mi ? Yapay deri? Muşamba!... Ne renk yapacaksınız?

DOKTOR : Ne yapayı... gerçek ! Kendisinin ki ! Buradan... kalçalardan alınıyor....

ROSA : Popodan mı ? Popo derisi yüze mi ? Ah Antonio, Antonio ne felaket...!

Kadın ani bir hareketle yaralıdan uzaklaşır ve farkında olmadan bir kola dayanır. Oradaki aynalı lamba birden kuklanın üstüne düşer. Herkes çığlık atar.

DOKTOR : Olamaz! Kaldırın şunu, hayır!

Müzik başlar. Lambanın düşmesiyle komiser girer. Onun üstünde de yeşil gömlek vardır. Doktora yaklaşır.

KOMİSER : Biraz izin verir misiniz? ... *(Doktorun elindeki iki fotoğrafı alır).* Yeni fotoğraflar bunlar mı?

ROSA : Evet... *(Doktora)* Başhekim mi?

KOMİSER : Hayır, komiserim.

ROSA : A, polis mi? Kocamı kimin bu hale soktuğunu bulmak için mi buradasınız?

KOMİSER : Evet, tabii...

ROSA : Ha... göze batmamak için de yeşil giyindiniz ...

DOKTOR : Yok canım, yoğun bakımda herkes yeşil gömlek giyer, bu kuraldır.

ROSA : Tabii ya, ne aptalım... bende de var. Burada olduğunuza sevindim komiser, çünkü size önemli bir şey söylemeliyim.

KOMİSER : Anlatın bakalım.

ROSA : Kazanın nerede olduğunu keşfettim.

KOMİSER : Öyle mi? Nerede?

ROSA : " Boita " dan söz edildiğini duydunuz mu hiç ko-

miser? Kara iş... kaçak işyerlerinden?

KOMİSER : Hayır.

ROSA : Yalan söylemeyin komiser... Torino'da bunu herkes biliyor. FIAT'ın finanse ettiği küçük fabrikalar bunlar, elden düşme makineler, soyguncu sözleşmelerle, sigortasız işçi çalıştırırlar ve birbiri ardına öylesi kazalar olur ki, insan savaşta sanır kendini.

KOMİSER : Özür dilerim ama, kocanız FIAT fabrikasında çalışmıyor muydu?

ROSA : Evet, ama bu kahrolası ruhsatsız küçük fabrikaların birinde bir makine bozulduğunda, tamir için kimi çağıracaklar? FIAT teknisyenlerini. Yönetim hiç ortalıkta görünmez tabii ki. Her şey tezgah altı... kaçak iş işte!

KOMİSER : Anladım, bu küçük fabrikada işçinin işbaşında gösterilmeyişi FIAT'ın bir organizasyonu. Peki sizce kaza hangisinde oldu?

ROSA : Bana mı soruyorsunuz? FIAT yönetimine gidin, baklayı ağzından çıkarttırın... Angelli'ye gidin *(Kuklaya yaklaşır).*

KOMİSER : Signora, Agnelli'yi karıştırmayın işin içine, hem de şu sıralar, kimbilir nerede zavallıcık !

ROSA : Profesör uyandı... gelin o tek gözüne bakın... Agnelli'nin adını duyunca beyni uyandı; Antonio, Antonio, avukatı kaçırdılar... nerede olduğu bilinmiyor... ama bak Antonio, yemin ediyorum eğer onu bulurlarsa gidip suratını seninki gibi dağıtacağım!

DOKTOR : Signora, sırası mı şimdi, nasılsa anlamıyor size söyledim, anlayamaz.

ROSA : Pekâlâ anlıyor! Gözlerinde bir parıltı oldu.

Bir hastabakıcı elinde bir kâğıtla girer ve doktora yaklaşır.

HASTABAKICI : Özür dilerim profesör, dışarıda biri var. Hasta Antonio Berardi'nin bir akrabası olduğunu söylüyor, onu görmek için izin istiyor.

ROSA : Bir bakayım... *(Kâğıdı işaret eder).* Kim miş bu ak-

raba?

HASTABAKICI : Bilmiyorum, ismini yazdı...

ROSA : Verin bana!

DOKTOR : Hayır signora lütfen. Aksi iddia edilene kadar doktor benim. İzinlere de ben karar veririm. *(Okur)* Lucia Rismondi. Onu tanıyor musunuz?

ROSA : O züppe! Sersem tavuk! Sırf kocamla yatağa girdi diye kendini akraba olarak tanıtma cesaretini gösteriyor. Orospu!

DOKTOR : Sakin olun signora, sakin olun!

ROSA : Aklımdan bile geçmiyor! Niye sakinleşecek mişim? Öfkeden delirebilirim, selefona sarılı dondurulmuş gıda gibi, yusyuvarlak duran kocamın yanında umutsuzca bekliyorum ve o küstah gelip saygısızlık ediyor. Merak ediyorsanız komiserim, kocam onun yüzünden küçük fabrikalarda çalışmaya başladı... onun yüzünden kimbilir hangi presin altına girip yüzünü hamburger gibi sıkıştırdı ! Bu canavar iyi yaşam sürsün ve sağlıklı beslensin diye ! ...

DOKTOR : Bakın signora, yeter artık ! Bu gürültüye dayanamam! sizi uyarıyorum, eğer uygar bir şekilde davranmazsanız sizi burdan çıkarttırırım ve en az bir ay kocanızı ziyaret edemezsiniz. Anlaşıldı mı?

ROSA : *(Şaşkın doktora bakar, ağlamaklı konuşur)* Evet profesör, anlaşıldı... Ne ses tonuydu ama o ... kadın olduğum için... böyle azarlanıyorum... korktum da, bakın ellerim nasıl titriyor... *(birden ses tonu değişir)* kiminle konuştuğunuzu sanıyorusunuz siz? Kime, o buyurucu ses tonu ha! O ses tonuyla komadaki hastalarınızla konuşun profesör, benimle değil! Politikayla uğraşıyorum ben! Bir sürü toplantı yönettim. Ayrıca, sahibinin sesiyle sinecek uysal bir kadın da değilim ! Hayır efendim! Ben eşiyim! İstediğim zaman girebilirim ! Yok öyle! Hele kocam komadaysa! Hastanenin önünde öyle bir oturma grevi yaparım ki, dillere destan olur.

KOMİSER : *(Yumuşak)* Signora, beni dinleyin. Kocanızın

başına neler geldiğini öğrenmek için bir soruşturma yürütüyorum. Belki bu kadın bize iyi bir ipucu verebilir.

ROSA : Ne gibi bir ipucu olabilir ki onda! O hiç bir şey bilmiyor, hiç bir şey görmedi! İğneler yüzünden de kör olmak üzere zaten!

KOMİSER : *(Sıkıntılı)* Dışarı çıkın!

ROSA : *(İstemeyerek yürür, ama bir kaç adım sonra fenalaşır)* Oh, Tanrım kendimi kötü hissediyorum... Ah... başım...

DOKTOR : *(Onu tutar)* Signora, oyun oynamayın... *(Oturturlar, hastabakıcıya)* Eter şişesini getirin. *(Hastabakıcı getirir)* Hadi.. hadi.. . iyice çekin... *(Kadını eter koklamaya zorlar).*

ROSA : *(Öksürerek)* Öhö, Öhhö... boğuluyorum... Profesör... delisiniz? Ne pislik koklatıyorsunuz bana... öhhö öhhö... işte, şimdi gerçekten kötü hissediyorum kendimi!

DOKTOR : Kötü değilsiniz.. hadi, içeri gidin !

ROSA : *(Zaman kazanır)* Bir dakika... biraz soluk alayım. *(Kesik kesik nefes alır, sonra birden ses tonu değişir).* Özeleştiri yapmak istiyorum. Haklısınız.... gerçekten çok kötü davrandım... Bencillik yaptım. Aslında o zavallı kızın da kocamı görmeye hakkı var... Aşık olduysa suç onda değil... Çünkü Antonio'yu gerçekten sevdiğini biliyorum. O öylesine genç ve güzel ki, üniversite mezunu! Doktor! Kendisi gibi bir profesörle birlikte olabilirdi... *(Komiserin sıkıntılı tepkisi)* ama hayır... gelip kocamı seçti... üstelik babasından daha yaşlı! Bunlar bir eş için gurur verici şeyler değil mi ? Gerçekten mutluyum... Lütfen komiser, beni göndermeyin... o iyi kızı.... daha yakından tanımak istiyorum.

KOMİSER : Tamam, tamam. Ses çıkarmadan burada uslu uslu durun.

ROSA : Evet, evet söz veriyorum.

DOKTOR : O halde içeri alalım mı komiser ? *(Doktor, Lucia hastayı hemen görmesin diye, hastabakıcılara ya-*

tağın önüne bir paravan koymalarını işaret eder.).

KOMİSER : Tabi ki !

DOKTOR : *(Dışarı doğru.)* Genç hanımı içeri alın. Buyrun doktor...

Lucia girer. Bir anlık bir gerilim, tedirginlik olur.

LUCIA : Signora Rosa... cüretimi bağışlayın... belki yapmamalıydım... biliyorum...

ROSA : *(Yaklaşır)* Meraklanma... İyi ettin... Belki onun da hoşuna gidecek... seni tanıyamasa bile! *(Kıza sarılır)*

LUCIA : Hâlâ kendine gelmedi mi?

ROSA : Profesör hayır diyor... ama beni tanıdı. Seni tanır mı bilmem, çünkü siz tanışalı az oldu.

LUCIA : O olduğuna emin misiniz ?

KOMİSER : Bir dakika, özür dilerim... Lütfen doktor, yatağa yaklaşır mısınız... doktor ... *(Hastabakıcılar paravanı kaldırır.)*

ROSA : Yo, bekleyin bir dakika... dondurulmuş gıdayı zavallıcığa böyle birden bire mi göstereceksiniz... önce hazırlamak gerek... hadi komiser!

LUCIA : *(Fısıldar)* Komiser mi?

ROSA : Evet, soruşturma için burada... kaba gibi görünüyor ama iyi bir insan. Benimle gel... anlatayım... Antonio' nun durumu bayağı kötü... cesur ol... hiç bir şey kalmamış... sadece iki kulak.

LUCIA : *(Yatağa yaklaşır ve kuklaya bir göz atar.)* Anneciğim korkunç ! O... O.... *(Rosa'ya sarılır.)*

DOKTOR : Emin misiniz ? Neresinden tanıdınız?

ROSA : Ellerinden tabi ki.... değil mi?

KOMİSER : *(Sıkıntılı, yüksek sesle...)* Kopya vermeyin ama!

ROSA : Kopya veren kim, lütfen!

LUCIA : Hayır ellerinden değil, kulaklarından tanıdım.

KOMİSER : Kulaklarından mı?!

LUCIA : Evet, çünkü ben o kulakları milim milim inceledim...

DOKTOR : *(Şaşkın ve meraklı)* Kulaklarını mı incelediniz ?

ROSA : Ne entellektüel!

LUCIA : Evet, çünkü bakın... ben akupunktur yapıyorum, bir uzmanlık kursu için Çin'e bile gittim... ve o, Antonio, sinüzitten çok rahatsızlık çektiği için...

ROSA : Evet, evet, sinüzit... doğru... çok acı çekerdi !

LUCIA : Tedavi etmek için kulaklarına iğne batırırdım... *(Rosa, kocasının kulaklarına iğne batırılışını ve joging yapışını taklit eder.)* Bu yüzden hemen tanıdım onu ; siz bilirsiniz profesör, her kulağın özel bir yapısı vardır... Bu nedenle, bir kulak kepçesinin balmumundan kalıbı alınırsa küçük bir cenine benzeyen bir şekil elde edilir ki, bu da annenizin karnında nasıl olduğunuzun minyatür bir resmidir.

KOMİSER : Bebeklik fotoğrafını görmek gibi.

ROSA : Kulaktaki cenin ! .. Toplantılarda söyleyeceğim.

DOKTOR : Doğru ! Bir tıp dergisinde okudum, Almanya'da, adli polis, artık parmak izleriyle yetinmiyor, kuşku duyulan herkesten alınan kulak kepçesi kalıplarından yararlanıyormuş!

KOMİSER : İnanılmaz ! Yakaladıkları her zanlıya... TRAK !.. Kulağa bir avuç balmumu! Şu Almanlara bak! Pekâlâ, demek kuşku yok, bu o : Antonio Berardi. Doktor yardımlarınız için teşekkürler.

LUCIA : Rica ederim...

ROSA : Alçak gönüllü olma... harikaydın ! Antonio'muz iyi birini seçmiş... kurnaz ! Gel, birlikte görünelim sevinsin... *(kuklaya yaklaşır)* Antonio, nişanlın burda bak... sevindin mi ? Bak, galiba göz kırpıyor bize... Tanrım ne aptalım, gözü şişmiş zaten, kapalı...

ROSA SERT BİR ŞEKİLDE SIRTINI KOCASINA DÖNER. DENGESİNİ KAYBEDER VE YİNE HALATLARDAN BİRİNE TUTUNARAK DÜŞMEMEYE ÇALIŞIR. KUKLA YUKARI UÇARKEN HERKES ÇIĞLIK ATAR.

KARARIR - MÜZİK GİRER.

SAHNE AYDINLANDIĞINDA AYNI ORTAMDA BULURUZ KENDİMİZİ AMA KUKLA VE YATAK YOKTUR. SAHNEDE DOKTOR VE ROSA VARDIR.

DOKTOR : Signora alçak gönüllü olmayı bir kenara bırakacağım, şimdi, gerçekleştirdiğimiz mucizeye tanık olacaksınız : bir şaheser!
Üç hastabakıcının yardımıyla tekerlekli sandalyede Antonio'nun benzeri sahneye getirilir. Yüzü sargılıdır. Herkes etrafında toplanır. Sargılar sökülür. Benzerin yüzü elastiki bantlarla kafes gibi sarılmıştır. Bantlara küçük halkalar asılıdır; biri çene hizasında, biri burunda, ikisi yanaklarda ve biri alındadır. Halkalara, taşıyıcı sistemin makaralarından inip çıkan iplerin uçları bağlıdır. Her hastabakıcının elinde iplerin bir veya iki ucu vardır. Bu hareket sırasında Rosa konuşur.

ROSA : Ne kadar heyecanlıyım ! Genç kızken gördüğüm bir filme benziyor: "Yaşayan Mumya". Orada da aynen böyle birisinin sargıları açılıyordu... İşte!... İşte !.. O... O! Frankestein!

DOKTOR : Ne diyorsunuz signora, bu mükemmel oldu!

ROSA : Evet, evet, tıpatıp o. Harikasınız... Sadece yüzündeki dikişleri görünce bir tuhaf oldum.

DOKTOR : E tabii... ama bir kaç gün içinde kaybolur, bazılarının da ucundan çekmek yeterli.

ROSA : Ucundan çekince yüzü sökülüp düşmez değil mi ? Tanrım. öyle mutluyum ki saçmalıyorum. Ah Antonio kendini bir görebilsen... nerdeyse eskisinden daha iyisin ! Antonio kendini nasıl hissediyorsun ? Cevap ver ! *(Adam hareketsiz kalır, gözleri Mısır heykeli gibi sabittir.)*

DOKTOR : Yavaş yavaş signora... Bırakın biraz kıpırdanmaya alışsın, aşamalı gitmeli. Düşünün ki tüm çene ve damak yapısını yeniden yarattık !

ROSA : Tabii, alıştırarak çalıştırılan bir motor gibi şimdi.

DOKTOR : Bu yüzden bana bırakın *(Hastaya dönerek)* Sig-

nore Antonio, yavaşca ağzınızı açmayı deneyin, bakalım başarabilecek misiniz ... *(Benzer söyleneni yapar)* Bravo...

Hastabakıcılar ve doktor ipleri çekerek hareketlerinde benzere yardımcı olurlar. Abartılı yapılan bu çekişler, ağzın her hareketinin "Mekanik hareketlerinden " kaynaklandığı izlenimini yaratır.

ROSA : Açılıyor, açılıyor !

DOKTOR : Şimdi benimle deneyin, benim gibi tekrar edin.. ahaa...

BENZER : Ahaa... *(Hastabakıcıların ve doktorun mim hareketi devam eder.)*

ROSA : Ahaa dedi !

DOKTOR : Sakin olun signora. *(Benzere)* Tekrar: ahaa... uhuuu...

ROSA : Hadi Antonio, doktorun dediği gibi, uhuu yap.

BENZER : Uhuuu...

DOKTOR : *(Sıkıntıyla, Rosa'ya...)* Hayır, hayır önce ahaa, sonra uhuu! *(Benzere...)* Bana kulak verin, karınıza değil! Tekrar: ahaaa... uhuuu...

BENZER : Ahaa... uhuu.. eheee...

ROSA : "E" dedi... tek başına! Çok zeki!

DOKTOR : *(Kadına sinirlenir..)* Hayır ama ! Yapmamalı! .. Signore Antonio, sadece benim söylediğim sesleri çıkarmalısınız!

ROSA : Pekâlâ, ama onun içinden 'ehee' demek geliyorsa, niye yasaklıyorsunuz ki ?

DOKTOR : Signora, "e" sesinin, kulak kemiği çıkıntısı kanalından kancayı çıkartabilecek, aşırı bir çene gerilmesine neden olduğunun farkında mısınız ?

ROSA : Antonio'm "e" leri hiç söyleyemeden mi konuşacak peki ? Ne korkunç ! Elek, etiket, etek... Enternasyonal... Enternasyonal'i söyleyemeyecek mi bir daha ? ! *(Söylemeye başlar)* Lenin'in Enternasyonali...

DOKTOR : Yok canım, "e" leri de söyleyecek, ama ilerde! Önce ara sesleri çıkartmalı : bra, bruu, brii gibi.

BENZER : Braa... bru... briii.... *(Benzer diğer sesleri de çıkartarak, bir caz parçasına dönüştürür.)*

DOKTOR : İşte böyle, harika ! Şimdi tekrar edin : Astra... Astragan.

BENZER : Assstra, assgan...

DOKTOR : Hayır, tekrar deneyin : astragan

BENZER : Tragan... astragan... bra,bru,bri !

DOKTOR : Hadi cesaret ! Şimdi şunları deneyin... Yatırım... aşırı talep...

ROSA : Profesör, çıldırdınız mı siz ? Söylettiğiniz kelimelere baksanıza? Asla o tür şeyler söylemez... o bir işçi, yapmayın canım! "yatırım"! Alışılmış kelimeler söyletin! Hayat pahalılığı, yardımlaşma sandığı, işten atılma... Yatırımmış... Ne var ki ne yatıracağız ? !

DOKTOR : Bakın, nasıl öğretileceğini ben bilirim! *(Benzere)* Hadi signore Antonio : yatırım, aşırı talep, el koymak...

BENZER : Haa... teşş... eşşş... eşşek!

DOKTOR : Nasıl ?!

ROSA : Gördünüz mü, kızdırdınız onu ! *(Benzer kalkar ve çıkışa doğru gider.)*

ROSA : *(Onu durdurmaya çalışır)* Ben karısıyım. Onu durdurabilirim, Antonio, çıkamazsın... *(Frankestain gibi yürüyen benzere yaklaşır ve durdurmaya çalışır.)* Antonio dur ! *(Doktora ....)* Ne biçim yürüyor bu ? Nerede hata yaptınız ? *(Adam fil çığlığına benzer sesler çıkartır)* Antonio, filleşme!

BENZER : *(Mekanik bir sesle...)* Canımı sıkmayın siz de !

ROSA : Siz dedi bana. Duydunuz mu profesör ? Beni tanımamazlıktan geliyor! Ama Antonio, canım, ben karınım!

BENZER : *(Güçlükle ses çıkarır...)* Ne karısı be! Yeter ! *(Kabloları peşinden sürükleyerek çıkar, arkasından da onu çözmeye çalışan hastabakıcılar.)*

ROSA : Duydunuz mu ? Nereye gidiyor ? Profesör durdurun onu !

DOKTOR : Boşverin, yürümek istiyorsa bırakın biraz hareket etsin, kaldı ki nereye gidebilir? Odasına gidecektir. Siz de signora, alındığınızı söylemeyin bana. Anlayışlı olmak gerekir, aylardır gerilim altında, bir biri ardına ameliyatlar... sinirlerinin bozulması normal, herşey iyi sonuçlandı ya, siz ona bakın...

ROSA : Ne iyi sonuçlanması ? Aylardır tedavi ediyorum onu, yüzüme bir kez bile bakmadı... en sonunda konuştu : bri, bru, bra'yı doğru dürüst söyleyebildi... sonra da "ne karısı" dedi bana.

Komiser girer.

KOMİSER : Özür dilerim profesör, hastaya, signoranın kocasına, çıkış iznini siz mi verdiniz ?

DOKTOR : Evet, evet, bırakın odasına tek başına gitsin.

KOMİSER : Ama odasına gitmiyor ki, aşağıya inmek için asansöre bindi.

DOKTOR : Yoo olmaz, delirdi mi bu, üstelik o durumda... Durdurun Tanrı aşkına...

KOMİSER : Durdurduk bile. Yakalamak için aşağıya iki adam gönderdim, neyse ki nöbet tutuyorduk, yoksa tüyerdi.

ROSA : Ne?... Tüyer miydi? Nasıl yürüdüğünü görmediniz mi ? Kimbilir nereye giderdi... hayvanat bahçesine.

KOMİSER : Tabi, kuşkusuz. Bakın signora, biraz çıkar mısınız, doktora özel bir şey söyleyeceğim de...

ROSA : Tamam, gidiyorum. *(Kendi kendine...)* Hep kovuyorlar beni. *(Doktora...)* Antonio'nun yanına gidiyorum... biraz egzersiz yaptırırım ona : "Sevgili Rosa, seni seviyorum... o bilgiç züppeyi bırakıp... sana dönüyorum ..." demesini öğretirim. Yatırım, aşırı talep, el koymak değil.

Son cümleyi söylerken sahneden çıkar.

KOMİSER : Ee, profesör, herşey yolunda gitti galiba, değil mi ?

DOKTOR : Mükemmel bir şekilde ... bir kaç güne kalmaz tastamam konuşmayı başarır.

KOMİSER : Tebrikler! Şey bakın, şimdiden ona bir kaç basit soru yöneltebilir miyiz ?

DOKTOR : Evet ama benim kontrolüm altında, çünkü zorlamak çok tehlikeli.

KOMİSER : Evet, tabii, kalın... hatta, bize yardımcı olabilirsiniz... yargıcı içeri almama izin verir misiniz? *(Yanıt beklemeden, dışarı seslenir)* Yargıç Bey buyurun lütfen.

Yargıç girer.

KOMİSER : Profesör... neyse siz tanışın. Ben isimleri hep yanlış söylerim. *(Kapıya doğru döner...)* Sen de gel.... *(Elinde daktilo ile bir polis memuru girer.)* yardımcım... tutanağı hazırlamak için ...

DOKTOR : Ne tutanağı ? Onunla ilgili ne tür kuşkularınız var hâlâ anlamış değilim ...

YARGIÇ: Bakın, öncelikle, Berardi adına kayıtlı kırmızı 128 FIAT, teröristlerinkiyle aynı... *(Komiser doktorun arkasına geçerek, yargıca susmasını işaret eder.)* ama bunlar önemsiz şeyler. Neyse, siz hastayla ilgili ne diyordunuz?

DOKTOR : Hastanın konuşabileceğini sanmıyorsunuz her halde... komisere daha önce söyledim... temkinli olmak gerekir. Belirli bir mantıkla yanıt verebilmesi zor. Komaya neden olan travma, büyük bir olasılıkla bellekteki tüm kıvrımları düzleştirmiş.

Doktor, tekerlekli sandalyeye oturan ve daktiloyu gene tekerlekli bir sehpanın üzerine koyan polis memurunun arkasına geçer. Doktor kendini kaptırıp memurun kafasını yakalar ve onu kopmuş bir kafatası olarak tanımlar. Sonra memuru, oturduğu sandalye ve daktilosuyla sahne ortasına iteler.

DOKTOR : Bakın, beynin arka -merkez bölgesinde,hafıza deposu diye tanımlayabileceğimiz bir alan vardır. Bu depoda, dürtüklendikleri takdirde, üzerinde tarihlerin, kelimelerin, duyguların... kısacası yaşamımızın tüm olaylarının saklandığı bobinleri harekete geçiren bin-

lerce devre vardır.

KOMİSER : Travma bütün bobinleri silmiş midir? *(Komiser de polis memurunun kafasıyla oynar.)*

DOKTOR : Hayır hepsini değil, ama büyük bir bölümünü... Belirli bir dönemden sadece bir detay hatırlayabilir, belki anlamsız bir detay, gerisi silinmiştir.

KOMİSER : Peki, kişinin hatırlayamama numarası yapması, ya da gerçeği saklamak için bir olay uydurması mümkün mü? *(Sırayla, bir doktor, bir komiser, polisin kafasına saldırırlar. Zavallıcık ellerinde esirdir artık.)*

DOKTOR : Hayır bu olanaksız! İçinde bulunduğu bu birinci evrede, ki biz buna masumiyet gelişi deriz, hasta yalan söyleyecek durumda değildir... Çünkü her beyinde en zayıf ve açıkta olan yalan sistemi, şiddetli travmada zarar görüp yok olan ilk bölümdür.

YARGIÇ : Kısacası... *(Yargıç da ellerini polis memurunun kafasına koymak ister ama adam sıkılarak durdurur.)* ne yalan söylemesini ne de rol yapmasını bilirler. Bu herkes de mi olur?

DOKTOR : Politikacılar dışında evet... onlara hiç bir travma işlemez. Neyse, yönelteceğiniz her soru için en saf ve basit gerçeğe ilişkin bir yanıt alacaksınız. Bölük pörçük gerçekler olacak ama, onları bir araya getirmek bize düşüyor.

KOMİSER : *(Kulise doğru göz atar)* İşte, onu geri getiriyorlar. *(Girişe doğru)* Gelin, gelin.

Sarsak bir flaman kuşu gibi yürüyen Benzer içeri girer. Sahnenin ortasında tekerekli sandalyeye oturtulur. Benzer'in içeriye girmesiyle, polis memuru, daktilo sehpasıyla birlikte onun soluna kayar.

DOKTOR : Buyrun signore Antonio, buraya oturun ve rahatlayın. Beyler size bir kaç soru sormak istiyor. *(Diğerlerine yavaş sesle.)* Rica ediyorum, fazla zorlamayın.

Benzer birden, kuşkulu bir flaman kuşu gibi başını çevirerek polis memuruna kötü kötü bakar. Bu sahne bıktırana kadar tekrarlanır.

KOMİSER : Müsterih olun. *(Benzere)* İşte burdayız... Söyleyin bakalım, aceleyle nereye koşuyordunuz?.. Nereye kaçmak istiyordunuz?

DOKTOR : Hadi cevap verin.

BENZER : *(Güçlükle ses çıkarır)* Flamancık.. flam... *(Komisere)* Tekrar edin lütfen...

KOMİSER : Alelacele nereye koşuyordunuz... nereye kaçmak istiyordunuz?

BENZER : Kaaçmak... ama.. ben kaçmak istemiyordum... Ben sadece giitmek istiliyordummm...

YARGIÇ : Nereye gitmek ?

BENZER : Biiinaaya...

KOMİSER : Hangi binaya ?

BENZER : Biii.. na.. yukarı... soonra... oraya! *(El hareketiyle merdiven, asansör, zil otomatik, kapı anlatır)* pat pat pat, ıvrnn...zıırrrr... şlakk.. pat!

DOKTOR : Yoo, zorlamayın, rahat olun, sadece dostlar arasında iki çift laf etmek istiyoruz.

KOMİSER : Konuşmanızda yardımcı olmak istiyoruz.

BENZER : Koonuşmaaak, dostarrr arasında?.. Sizin dostarınız mı profesör? *(Av köpeğinin avına baktığı gibi gözlerini polis memuruna diker.)* Daktilo yazan da mı sizin dostunuz ? Ne yazıyor?

KOMİSER : Zaman içinde kaydettiğiniz gelişmeleri sonradan değerlendirmek için söylediklerinizi not ediyor.

BENZER : Öyle mi ? Söylediklerimi ve ... onun yazdıklarını soooonra banaaa okutur musunuz?

KOMİSER : Tabii, imzalatırım da...

BENZER : İmzalamak? Neden imzalamak ? Niye imzalayacak mışım ki?

KOMİSER : *(Yaptığı gafın farkına varır.)* Hayır, hayır... Hiç bir şey...

BENZER : Hayır yalan söylüyorsunuz siz. *(Bağırır)* Yalancı!

KOMİSER : Yeter ama !

BENZER : Yalancı!!

KOMİSER : Hatırladıklarınızdan başlayalım... Örneğin adı-

nız ne ?

BENZER: Herkes Antonio diye çağırıyor beni... Profesör bile. O korkunç... beni çileden çıkartan kadın da... Antonio! Antoniooo..

YARGIÇ: Karınız mı?

BENZER: Billmiyoruuum.... o öyle söylüyor... senin karıııım.... ama ben hatırlamıyorum.... Allahtan hatırlamıyorum. Çünkü truhçff.... klakt... vruutt... *(Anlamsız hareketler yapmaya başlar)* Toninooo... bruuu! Antonio.... Antonio. o. o.o....

DOKTOR: Sakin olun, sakin olun. Artık karınızdan söz etmeyelim.

BENZER: Artık karı... artık..

YARGIÇ: Artık karısından söz etmeyelim.

KOMİSER: Söz etmeyelim artık

BENZER: Karımdan söz edeniiiin vayy haline. *(Birden komisere döner)* Yemin et!..

KOMİSER: Ne yemini canım!

BENZER: Yemin et!

YARGIÇ VE DOKTOR: Yemin edin canım.

KOMİSER: Süremiz kısıtlı.

BENZER: Yeemin et! Yalancı, yemin et! *(Çocuksu bir tavırla komisere saldırır)*

KOMİSER: *(Kendini oyuna kaptırıp, işaret parmaklarını çaprazlayıp öperek yemin eder, sonra kendini toplar)* Ne yaptırıyorsunuz bana! Kazayla igili neler hatırlıyorsunuz?

BENZER: *(Korku içinde delirmiş gibidir, patlar,)* Ahaa... frutt. bomm bomm... şaaak... pata plum... vrunnnn pufff... *(Mimlerle araba çarpmasını, karambolü anlatır,)*

DOKTOR: Yooo özür dilerim, ama hata yapıyorsunuz! Daha yumuşak yaklaşmalısınız, en baştan ele alarak.

YARGIÇ: Haklısınız. Bakın Bay Antonio, çocukluğunuzdan bazı detaylar hatırlıyor musunuz?

BENZER: *(Doktora döner)* En baştan ele aldılar!.. *(Sonra*

yargıca) Evet... küçük... arabalar hoşuma giderdi...küçükken!

YARGIÇ : Eh, her çocuğun hoşuna gider...

BENZER : Ama banaaa daha çok ! *(Eğleniyormuş gibi çevresine bakınır.)* Büyüük... bir binaaadaaa oturuyordum.

DOKTOR : Çocukluk anılarında her şey büyüktür.

BENZER : Bazen büyüyünce de... Küçük bir erkek kardeşim ve bir kız kardeşim vardı, üçümüz de denizci giyisileri giyerdik.

YARGIÇ : İlginç !

1. POLİS : Bu denizci giysisini de yazayım mı amirim?

KOMİSER : Yok canım. Bu saçmalıkları es geç... anlamsız şeyler.

BENZER : Futbolu severdim.... *Juventus'u tutardım...

KOMİSER : Juventus mu? Güzel.

BENZER : Evet onu tutardım. Sürekli kazanıyordu, sonra sıkıldım ve erkek kardeşime bıraktım...

YARGIÇ : *(Gülerek)* Ha, ha... Ne garip bir ifade tarzı... Anneniz ve babanızla ilgili ne hatırlıyorsunuz?

BENZER : Annemle... hatırlamıyorum.. yo ... hiçbir şey... anne yok... şu an anneyle ilgili, hatırlamıyorum...

YARGIÇ : Hatırlamıyor.

BENZER : Hatırlamaya çalışıyorum... annemle ilgili...

KOMİSER : Zorlanmayın.

BENZER : Bir dakika... hatırlamak istiyorum.

YARGIÇ : Gereği yok ama...

BENZER : Hatırlamak istiyorum ! Annemi severdim. *(Hüzünlenir.)* Annemle ilgili bir şey hatırlamıyorum. Bir annem yok benim. *(Umutsuzca ağlar.)* Düşündüm taşındım, bir annem yok ! *(Başını komiserin omuzuna yaslar.)*

KOMİSER : Ne yapıyorsunuz ?

BENZER : İzin verin avunmak için yaslanayım... biraz...

KOMİSER : *(Çekilir)* Ne biraz yaslanması !

---

* Juventus : İtalya 1. Lig Futbol Takımı. Patronu Agnelli.

BENZER : Şefkatli...
KOMİSER : Lütfen yaslanmayın !
BENZER : Acıyın. Acıyın ! Annem için !
KOMİSER : Yeter! umurumdaydı sanki !
BENZER : *(Ağlar)* Annem için " Umrumdaydı sanki " dedi ! *(Tehditkar)* Hafızamın hiç geri gelmemesi için Tanrı'ya dua edin, çünkü haaafızam dönerse ve kim olduğumu hatırlarsam... bakın siz... pskk, psssk! plaff! *(Onu silme hareketi yapar. Anlatmaya devam eder)* Babamı hatırlıyorum ama... Hep arabaları görmeye götürürdü beni.
KOMİSER : O da mı FIAT'da çalışırdı ?
BENZER : Ne?
KOMİSER : O da mı FIAT'da çalışırdı ?..
BENZER : Ne? Çalışır mıydı? *(Başını yine komiserin omuzuna yaslar)*
KOMİSER : Dik durun lütfen !
BENZER : Babam... garip bir tipti. Siyah gömlek giydiğini ve Mussolini'nin bir taaaaş kafa olduğunu söylediğini hatırlıyorum. ha .. ha ! Gülebiliyorum!
YARGIÇ : E tabi, eğer işçiyse... siyah gömlek...
BENZER : Aynı zamanda koyu katolikti. "İnsanları dış görünüşüne göree yargılamaayın" derdi hep, "Bankaaaardaki hisse senetlerine göre... yargılayın ! " ... Konuşmak iyi geliyor, düzeldiğimi hissediyorum.
YARGIÇ : Bravo, işte... devam edelim.
BENZER : Yatırım, aşırı talep... karıştırıp bozmak. *(Polis memuru hızlı bir şekilde daktiloyla yazar.)*
KOMİSER : Ne yazıyorsun sen ? *(Memur durur, sonra tekrar yazmaya devam eder.)*
YARGIÇ : Bakın şimdi kazayla ilgili bir şeyler anlatmak ister misiniz ? Zorlanmadan ama.
BENZER : Ahh. Vrnnn... sadece... kesik kesik hatırlıyorum... flaşş. Arabadaydım... Bir araba daha vardı.... iki araba..
KOMİSER : *(Yargıçla beraber sevinirler.)* İki araba vardı...

BENZER : *(Zorlukla anlatır.)* Bir yarış oluyordu.
YARGIÇ : Bir takip... Ya siz ? ...
BENZER : Ben ondaydım...
YARGIÇ : Takip edenin içinde...
BENZER : *(Tekrar eder)* Takip edenin.
YARGIÇ ve KOMİSER : (Aynı anda) Takip edenin!.. Bravo!..
BENZER : Hayır, hayır.. yanıldım....
KOMİSER : Nasıl, hayır ? ..
BENZER : Yanıldım !
KOMİSER : Geçerli olan ilk cevaptır !
BENZER : Yalancı... yalancı !
KOMİSER : Aferin yani... tekrar başlamayalım ?
BENZER : *(Bağırarak)* Düzenbaz ! İki yüzlü !
DOKTOR : Yoo, onu sıkmamalısınız... *(Tekerekli koltuğu tutup arkaya doğru iter.)* Size söyledim ! Onu rahat bırakın.
KOMİSER : Peki, istediğiniz gibi devam edin.... *(Koltuğu tutup öne doğru iter.)*
BENZER : Evet devam ediyorum... daha hızlı... hep daha hızlı... bom, bam, bam... tram... soff... sonra... yeter başka bir şey hatırlamıyorum...
KOMİSER : Biraz zorlayın kendinizi.
BENZER : İşte... evet... alevler... yanıyorum.. ayy!! *(Yine krize tutulur; sonra ağzı açık kalır.)*
KOMİSER : Durun, sakin olun !
DOKTOR : Çok zorlamamanızı söylemiştim !
BENZER : Bir şey yok .. Burda ki kanca takıldı ! *(Çenesine vurur.)* İşş.. thh... işte oldu...
KOMİSER : Neyse... *(Yargıca yavaşça)* küçük fabrikalardaki iş kazasını karısının uydurduğunu öğrendik bu arada...
YARGIÇ : Evet, onu da göz hapsinde tutmak gerek.
BENZER : Ha, tamam! "Avukat... avukatı kaçırıyorlar" diye bağıran bir ses hatırlıyorum.
KOMİSER : Harika ! *(Memur'a)* Bunu yaz !
BENZER : Niye harika ? Ne demek oluyor ? Bu avukat kim

açıklar mısınız bana ? .. Arada bir aklıma takılıyor bu kelim...

YARGIÇ : E herhalde !

BENZER : Nasıl ?..

KOMİSER : Yok bir şey ... Sonra anlatırız. Şimdi devam edin! FIAT adı size ne ifade ediyor ? ..

BENZER : FIAT? İçimde hissettiğim bir şey ... Ailevi bir şey.. FIAT...

YARGIÇ : *(Memura)* Aşina bir isim...

BENZER : Bana ait bir şeymiş gibi...

DOKTOR : Şu işçilerin FIAT'a bağlılığı akıl almaz bir şey !

YARGIÇ : Biraz da işinizden söz edin bize..

BENZER : İş ? ...

YARGIÇ : FIAT'da ne iş yapıyordunuz?

BENZER : İş ?

KOMİSER : Evet, iş...

BENZER : FIAT 'da iş ?

YARGIÇ : *(Yardımcı olur)* İş..

KOMİSER : İş...

YARGIÇ : Çalışmak .. emek...

BENZER : Emek.. *(Kelimelerin üstüne basarak söyler)* çalışmak... emek ?

KOMİSER : Evet !

BENZER : Anlamsız sözcükler bunlar.

YARGIÇ : *(Memura yazdırır.)* İşi reddetmek !

KOMİSER : Ya : üretim, "kâr".. bir şey ifade ediyor mu size?

BENZER : A, tabii, çok şey... "Yeniden yapılanma"... "net kâr"... "globalleşme"..."iş gücü"... " toptan işten çıkarma, yeni dünya düzeni " de!

KOMİSER : *(Temkinli)* Ya "terörizm" sözcüğü ne ifade ediyor ?

BENZER : Ortak çıkar çatışmalarının genel durumlarına göre, aktif veya pasif sonuçlar doğurduğu silahlı mücadelenin hızlı ve radikal gelişimi.

KOMİSER : Bravo !

BENZER : Bravo mu ?

YARGIÇ : Bravo ! *(İkisi memnun güler.)* Teröristlerin diliyle konuşuyorsunuz !
BENZER : Doğru şeyler mi söyledim ?
KOMİSER : Çok doğru !
BENZER : Ben söylediğimden bir şey anlamadım. Ne söylediğimi bilmek isterim...
YARGIÇ : Yok canım, neden ?
BENZER : Ben Hristiyan Demokrat partisinin parlamenteri değilim ki... söylediklerim onların söylevleri gibi anlaşılmaz oldu.
KOMİSER : Devam edelim. Örneğin yabancı gruplarla temasları hatırlıyor musunuz bakalım..
BENZER : Evet, tabii... yabancı gruplar ... hatırlıyorum...
KOMİSER : Hangileri ? Ruslar mı ?
BENZER : Ruslar .. ah evet... pek çok temas ... büyük...
YARGIÇ : Çok iyi...
BENZER : Bildim mi ? Memnun musunuz ?
YARGIÇ : Evet, çok. Ya Libyalı'larla ?
BENZER : Libyalılar ? Libya ... A evet.. hatırlıyorum... Libya'ya gittim bunun için... Bizi karşılayan üniformalılar...
YARGIÇ : Asker üniforması mı ?
BENZER : Evet, kumandanlar.
KOMİSER : Kumandan mı, komando mu?
BENZER : Tahmin et ! !
YARGIÇ : Gizli şeylerden mi söz ediliyordu ?
BENZER : Evet, çok gizli ! Trafikler ...
YARGIÇ : Silah trafiği mi ?
BENZER : Evet silah da ... her tip ağır ve hafif...
KOMİSER : Siz o silahların ne işe yaradıklarını biliyor muydunuz ?
BENZER : Su .
KOMİSER : Nasıl ?
BENZER : Gazsız, maden suyu !
YARGIÇ : Ne diyorsunuz ?
DOKTOR : Çok basit susadı ...

KOMİSER : Bekleyin bir dakika, önce sorduğuma cevap verin.

BENZER : Hayır susadım... gazsız maden suyu, soğuk, buzlu değil !

DOKTOR : Bırakın ben hallederim, buzdolabında var. *(Agnelli'nin heykelinin durduğu ayağı döndürür, içinden buzdolabı çıkar.)*

YARGIÇ : Pekala... suyu verin...

BENZER : Gazlı olmasın lütfen, geğirirsem burnum düşebilir çünkü!

KOMİSER : Bana da bir bardak verin.

BENZER : Hay allah huni ... huniniz var mı doktor ?

DOKTOR : Evet evet... *(Dolaptan bir huni çıkartıp verir.)*

YARGIÇ : Huni mi ? Neye yarıyor ?

BENZER : İçmek için... yoksa üstümü kirletirim... Bir dakika çubuğu bulayım. *(Huniyi tutup sağ tarafından boynuna sokar)* Huniyi vidalamama yardım eder misiniz doktor? Yoo teşekkürler, bakın ben hallettim *(Doktor bardağa su koyar.)* Verin bardağı, sağlığınıza! *(Bardaktaki suyu huniye boşaltır.)* Güzel çok güzel... ayyy.. ilk başlarda hep ürperiyorum.

KOMİSER : Özür dilerim ama nereye boşalttınız ?

BENZER : Direkt olarak yemek borusuna...

DOKTOR : Bir kaç ay daha ağızdan, ne sıvı ne katı hiç bir şey alamayacak.

YARGIÇ : Yemekler de mi huniden ?

BENZER : Evet, sadece mikserde çekilmişler... herşey yemek borusundan.. Eti, hamurluları, meyveyi, kahveyi, herşeyi mikserden geçiriyorlar.. Yoo kahveyi değil. Kahve fitil olarak veriliyor. *(Hüzün ifadesi)*

KOMİSER: Bakın konuşmanıza devam edebilir miyiz?

BENZER : Evet devam edelim... Silahları .. trafikleri, kime gerekli olduklarını hatırlayıp hatırlamadığımı soruyordunuz.. Hayal meyal.. bir kelime hatırlıyorum : "Düzeni bozmak " ama ben aynı fikirde değildim... Ama biri vardı.. polis galiba...

YARGIÇ : Polis ? Ne polisi ?...
BENZER : Hatırlamıyorum ... belki bizimki....
YARGIÇ : İtalyan polisi mi ? Özel servisler mi ?
BENZER : Çok özel gizli ... Bir seferinde ortaya çıkarmak üzereydiler.. ben biliyordum... beni de karıştırmalarından korkuyordum ... evet davayı hatırlıyorum... generaller, bakanlar... sonra herşey ortaya çıkarıldı... ve herşeyin üstü örtüldü. Küllendi. ..
KOMİSER : *(Rahatlar)* Küllendi !
1. POLİS : Generaller... bakanlar.... *(hızla daktiloyla yazar)* İyi anlamadım, külden önce ne dedi ?
KOMİSER : Ne yazıyorsun sen ? Sil, hepsini sil !
YARGIÇ : Yo hepsini değil, sadece polisten sonrasını..
BENZER : İşte o dönemi iyi hatırlıyorum.. herşey açık... önemli kişilerin isim ve soyadları, işin içinde bir amiral, bir yargıç.. bir de bakan vardı..
YARGIÇ : Boşverin..
BENZER : Biraz zorlansam aklıma gelirler.. Beş yüz kişinin adını verebilirim... Alfabetik sıradan başlayalım, A'dan, birincisi Başbakan Andreo*. Birincisi... *(Benzer konuşurken, yargıçla komiser onu boşuna susturmaya çalışırlar; komiserin işaretiyle doktor, Benzer'in koluna bir iğne yapar.)* Andreot.. Andreettolo... *(Konuşması bozulur..)* oh... oh...
DOKTOR : İşte komiser, on dakika süreyle ne konuşabilir ne de duyabilir.
KOMİSER : Neyse.. hiç kuşku yok, bir terörist.. kendi kendini suçladı.
YARGIÇ : Saflığından yararlanmak suç tabi.
KOMİSER : Sayın Yargıç, bu insanların bizi sırtımızdan vurduklarını unutmayın !
YARGIÇ : Doğru, unutmamak gerek ! Kuşkulandığımız gibi, bu adam, avukatı kaçıran grubun üyesi. Çarpışma sırasında yaralanmış. Arkadaşları öldü zannedip buraya getirerek ondan kurtuldular.

* Andreotti: Hristiyan Demokrat Parti Başkanı ve Eski Başbakan.

KOMİSER : Sersem sepete dönmüş bir zavallı olduğuna inandırmalıyız herkesi ... onu konuşturduğumuzdan kuşkulanırlarsa, kendi örgütünden buraya gelip onu öldürürler. Ya da gizli servisdekiler..

BENZER : *(Bir an uyanır)* Şeyi hatırladım...

KOMİSER VE YARGIÇ : *(Birlikte)* Yeter ! *(Doktor bir iğne daha yapar.)*

BENZER : Ve.. ah... Olmaz ama ! *(Tekrar pelteleşir)*

YARGIÇ : Buradayken tutuklamamız daha güvenli olmaz mı ? Kimseye bir şey söylemeden tutup, hücreye atalım, ya da Terörle Mücadele Dairesi Başkanı General Dalla Chiesa'nın yaptığı gibi bir konteynıra...

DOKTOR : Ya, öldürün böylece, hapiste beyninin her pırıltısı söner!

BENZER : *(Uyanır)* Şimdi size bütün isimleri söylüyorum... hatırladım ...

YARGIÇ VE KOMİSER : *(Birlikte)* Yeter!

BENZER : *(Hareket tekrarlanır. Doktor iğneyi yapar. Benzer tekrar pelteleşir.)*

DOKTOR : Beni dinleyin, eğer yine konuşmasını istiyorsanız, onu rahat bırakın. En az on gün görünmeyin.

KOMİSER : Şaka mı ediyorsunuz ? On gün ? Mümkün değil... Bütün örgütü ele geçirmek, avukatı belki de sağ kurtarmak için elimizde bir anahtar var ve siz...

DOKTOR : Pekala, anlıyorum... Beş gün diyelim.

YARGIÇ : Hayır , hayır, iki, en çok üç.

DOKTOR : Tamam, nasıl uygun görürseniz.. ama beyni iflas ederse sorumluluk sizin, anlaşıldı mı!

KOMİSER : İki gün, sonra gelip sorgularız. Serviste, doktor ve hastabakıcı kılığında on kadar adam tutacağız.

YARGIÇ : Tabi onu gözetim atında tutmak, korumak için.

DOKTOR : On mu ? Biraz fazla değil mi ?

YARGIÇ : Hayır, en güvenli yol bu. Bu gerçek bir kraliyet tanığı.

KOMİSER : Ağzından bal damlıyor! Peci , Sandalo, Fioroni

ve Barbone gibi pişmanlık duyan teröristlerin hepsinden daha değerli. Henüz pişman olduğunu farketmemiş bir terörist.

BENZER : *(Yay gibi yerinden fırlayıp komiser ve yargıca doğru gider)* Şimdi hatırladım bakanın adını ve soyadını ve..

KOMİSER VE YARGIÇ : *(Birlikte)* Yeter!!

BENZER : *(Gider gibi yapar ama hemen döner)* Söyleyeyim mi ?

YARGIÇ VE KOMİSER : *(Birlikte)* Yeter!!

BENZER : Söylemeyeceğim!

Kararır - müzik girer

TEATRO CRISTALLO

VIA CASTELBARCO, 13/A
TELEFONO 83.99.176

da mercoledì 14 gennaio ore 20.30 - festivi ore 15.30 - lunedì riposo

la C.T. La Comune s.a.s. presenta

Franca Rame . Dario Fo

in

clacson trombette e pernacchie

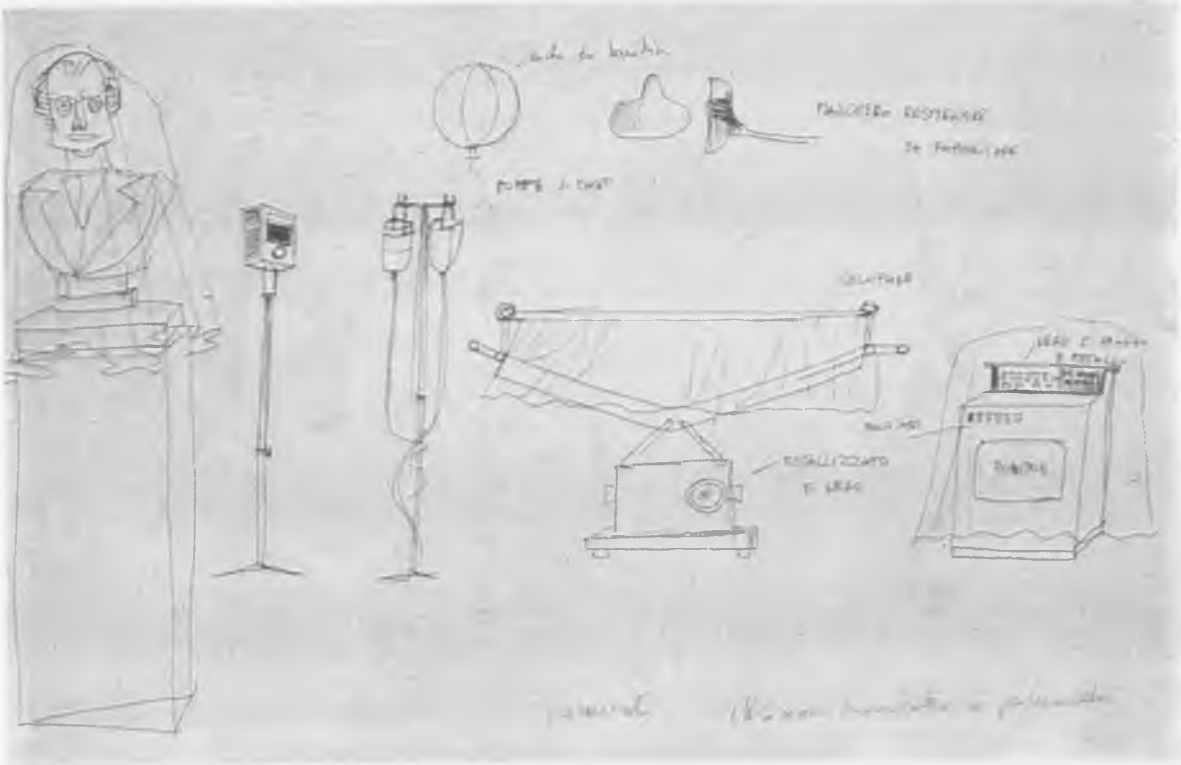
regia, scene e costumi di **Dario Fo** musiche di **Fiorenzo Carpi**

NOVITÀ ASSOLUTA

TECNICA.
LUCE
LUCE

2. Perde

1. Sahne

Rosa'nın evi. Büyük bir salon, her üç duvarında da birer kapı vardır. Sağdaki kapı merdiven sahanlığına, ortadaki yatak odasına, soldaki mutfağa açılır. Salonun ortasında bir masa, üstünde plastik bir kafa... kafanın üstünde gösterişli bir peruk vardır. Solda bir büfe, gerisinde bir televizyon, sağda arkada çekmeceli bir dolap, yanında bir askılık, sağdaki duvara dayalı, tekerlekli ahşap bir koltuk durmaktadır. Sahne önünde yine sağ duvara dayalı Yunan- Roma stili iki taraflı bir kartonpiyer büst ve bu büstün üstünde durduğu bir sehpa vardır. Ayaklı bir lambada klarnet asılıdır. Duvarları bir çok tablo süsler.

Sahne aydınlandığında Rosa ve Lucia içeri girer. Rosa'nın elinde alış veriş torbası vardır. Sahne önünde hareket edebilen bir pencere durmaktadır.

ROSA : Ah, Lucia canım, afedersiniz... nasıl üzüldüm. Uzun süredir mi bekliyordun?

LUCIA : Yarım saat kadar oldu...

ROSA : Hay allah.. bilseydim, elimi çabuk tutardım. Dağınıklığım için kusura bakma.. bir müşterinin peruğunu tarıyordum. *(Peruğu arkadaki bir dolabın üstüne koyar.)*

LUCIA : Rahatsız olma, böyle çıkageldiğim için asıl sen kusura bakma... ama çok endişeliyim. Antonio'dan hiç bir haber alamadım. Hastanede görmeme izin vermiyorlar, korkunç bir psikolojik çöküntü içinde olduğunu söylüyorlar, birbiri ardına kriz geliyormuş...

ROSA : Ne yazık ki doğru.. *(Pencereyi açar)* Biraz temiz hava alalım. Bana sadece beş dakika gösterdiler ve yanına gittiğimde de "Git! Git! Bu can sıkıcı kadını istemiyorum ! Git!" diye bağırmaya başladı. O değildi sanki, büyü yapılmış gibiydi.

Pencere sahne önünden kayar, sağ tarafta kulise doğru kaybolur.

LUCIA : Ah ne felaket! Doktorlar ne diyor peki? Bir tedavi uyguluyorlar mı?

ROSA : Ah ; uğraşıyorlar. Çok başarılı bir psikiatrist nöroloğu da çağırmışlar, ismini hatırlamıyorum şimdi... İşte bu Profesör, Antonio'yu arabaya koyup, FIAT fabrikasına, şu eski çalıştığı bölüme götürmeyi akıl etmiş, bir şeyler hatırlar mı diye. Gittiğinde, rahatlamış, sakin sakin makineler arasında dolaşmış, sanki oranın patronu gibi. Ama bir montaj zincirinin önüne getirip, eline bir havya verip: "Hadi Antonio, lehim yap, yıllarca yaptın bunu." dediklerinde, beyni yerinden... gözleri yuvalarından fırlamış sanki... cin çarpmış gibi bağırmaya başlamış: "Hayır! Ben bu boktan işi yapmam!" *(Lucia hıçkırır gibi gülmeye başlar)* Sinirinden kusmaya başlamış "Bu cehennem makinesinden uzaklaştırın beni . "Dışarı! Dışarı!" diye bağırıyormuş... zorla dışarı çıkarmışlar.

LUCIA : *(Gülmemeye çalışır)* Ha ha... Anlatamamak ne kötü. ha ha..

ROSA : Ne var? Ne oldu sana? Neden gülüyorsun?

LUCIA : Özür dilerim... sinirden.. Agnelli gibi... Antonio gibi bir adamı demek istiyorum, o durumda düşünsene..

ROSA : Evet çıldırmamak işten değil! Ha, sana söylemedim, daha geçen perşembe bir kaç saatliğine eve getirdiler.

LUCIA : Perşembe mi? Görmeyeli çok olmadı o halde?

ROSA : Yo, ben yoktum, benim gitmemi istediler, çünkü beni gördüğünde krize tutuluyor. Profesör bunun Kliton kompleksi olduğunu söyledi bana.

LUCIA : Kliton kompleksi mi ?

ROSA : Evet, profesörün anlattığına göre; Kliton karısını yiyen ve hazmedemeyen, sürekli, onu bir kabus gibi karşısında gören Yunanlı bir kralmış...

LUCIA : Ha evet... Kral Kliton, onun hakkında oyun da ya-

zılmış, bir trajedi.

ROSA : Evet tam bir trajedi; düşünsene, kocamı eve getiriyorlar ve sanki uyuzmuşum, gibi, dışarı çıkmam gerekiyor!

LUCIA : Burada neler yaptığını biliyor musun peki ?

ROSA : Evet ilgisizmiş. Evin içinde dolanıp hiç birşey hatırlamadığını söylediler... çok sevdiği, *Plutarko ve *Svetonio'nun yüzlerini taşıyan o büstü bile hatırlamamış. *(Büste yaklaşır, hareketli kafayı çevirir, diğer yüzü gösterir)* Evlendiğimiz zaman çeyiz olarak getirmişti bunu.

LUCIA : Ah evet.. Söz etmişti... tarihe çok meraklıydı.

ROSA : Evet.. kitaplarına da bakmamış.. oysa onları hep düzenli, yerli yerinde tuttum. Yarın bir gün o züppeyi bırakıp geri dönerse... diyordum kendime *(Utanıp düzeltmeye çalışır)* .. seni kastediyordum.. yani sıkılıp da eğer.. Bunlar olağan şeyler hayatım; adamın biri karısını terkediyor, bir başkasıyla oluyor, ondan sıkılıp, karısına dönüyor... Hayat bu! Bir filmde izledim. Harika bir film! Tam yedi kere seyrettim! Sonra diğer kadın, metres, ağır hastalanıp, korkunç ızdırıplar içinde ölüyordu... *(Lucia gücenir)* Hadi, hadi şaka yapıyorum... Lucia seni seviyorum... ama önceleri sana kızıyordum.. sana lanetler yağdırıyordum... *(Durur ve ses tonunu değiştirir.)* İyi anlayabiliyor musun Lucia?

LUCIA : Çok iyi.

ROSA : Sevindim! Bir sürü mavallar anlattılar bana.. Allahtan yalanmış... yoksa şimdi çoban köpeğiyle dolaşıyor olacaktım... elinde baston... ah Lucia, ne zor bir dönem.. Antonio herşeyi sildi... Svetonio'yu, eşyaları, masaları, beni...

LUCIA : Hadi Rosa, göreceksin bak, Antonio iyileşecek.

ROSA : *(Umutsudur)* Hayır, Antonio iyileşemeyecek...Bir daha iyi olmayacak... kendimi asacağım... *(Ses tonu değişir)* Bir kahve içer misin?

LUCIA : Sağol, ama yalnız bana yapacaksan zahmet

etme...

ROSA : Yo, yo yaparım.... başka bir gün asarım kendimi. *(Torbaya bakar)* Kahve kutusu nerede ? Yok ! Biliyorum.... şimdi almıştım.... manavda unuttum. Gidip alayım *(Çıkış kapısına doğru gider.)* Antonio 'nun şu felaketi aptala döndürdü beni! İnşallah iç etmemişlerdir. Hayaliciler de uğramamıştır umarım. *(Çıkar)*

Lucia tek başına kalır. Etrafına bakınır. Bir süre sonra telefon çalar. Lucia şaşkın, ahizeyi kaldırır.

LUCIA : Alo ,kiminle görüşüyorum? Hayır signora çıktı... ben arkadaşıyım . Ah siz misiniz , profesör.... evet Lucia... bravo hemen tanıdınız beni.... nasıl gidiyor? Ne? Kim? Kaçtı mı? .. O kadar polisin arasından nasıl becerdi? ...İnanılmaz... çamaşırhaneden.. Paltoyla ... sizin paltonuzla mı?.. Üzüldüm... hayır , buraya gelmedi, sizi temin ederim, olsa söylerdim size... merak etmeyin, gelirse sizi ararım... tamam, tabi tabi, çaktırmadan... güle güle profesör . *(Telefonu kapatır ; arkasından gerçek Antonio içeri girer. Üstünde deri bir kaban, hırpani bir görüntüsü vardır).*

ANTONIO : Lucia, iyi ki seni buldum!

LUCIA : Antonio ... ne işin var burda! çıldırdın mı sen? Aklını mı yedin?

ANTONIO : Nereye gidecektim ki? Evine gittim kapı duvardı.

LUCIA : Tanrım, niye çıktın bodrumdan? Çok güvenli bir yerdi.

ANTONIO : Tabii, mezar gibi güvenli, benim mezarım! Yo yeter, dayanamayacağım artık... kahretsin.... İnsan görmek istiyorum... Kırk yılda bir geliyorsun sen de . *(Kabanını çıkartıp askıya asar)*

LUCIA : Anlamaya çalış, çok sık gelemem. Polisler peşimde... beni takip edip seni yakalamalarını istemiyorum.

ANTONIO : Ne olursa olsun, oraya dönmek istemiyorum bir daha, aklımı kaçırmak istemiyorum ben!

LUCIA : Ama burada kalamazsın, çok tehlikeli!

ANTONIO : Neden tehlikeli olsun? Gelip burada saklanacağım kimin aklına gelir? Bir yıldan beri, buraya, Rosa'ya uğramıyorum.

LUCIA : Evet, ama yine de kalamazsın ... birazdan karın gelecek.

ANTONIO : Daha iyi, ona tüm gerçeği anlatacağım. Bitsin artık! Zavallı kadına yaptığımız büyük bir alçaklık! Bedelini de kötü ödüyorum zaten... Geceler boyu bir hayvan gibi, önce araba enkazları, sonra o bodrumda hamam böcekleri arasında yaşamak nasıl bilir misin sen? Dün sıkıntıdan yirmi tanesini topladım, halka şeklinde dizdim, ortaya oturdum ve Bologna'daki tren katliamı için soruşturma komitesi oluşturduk. Delirmek üzereyim.

LUCIA : Biliyorum, eğlenceli olmadığını biliyorum, ama sabret, tamda şimdi pes etme.. Bir kaç gün sonra . .

ANTONIO : Bak, aylardır sabret diyorsun: "Bırak ortalık düzelsin, sonra kaçarız ... Karın canımızı sıkmaz artık, çünkü, sersem sepelek de olsa, artık bir kocası var! Bir kaç haftaya kalmaz Agnelli bahsi kapanır"... Ama her gün bir işkence : gazeteler, televizyon, radyo... her yerde, her dakika bu yüz çıldırtıyor beni! Üstelik televizyona dizi bile yapıyorlar: Agnelli - story!

LUCIA : Tamam, kötü bir durum, ama karına tüm gerçeği anlatarak ve iki Antonio olduğunu söyleyerek neyi çözümleyeceğini sanıyorsun? O zekasını kaybetmiş Avukat Agnelli'nin sen olduğuna inanıyor.. Bir kaç gün sonra avukat biraz daha iyileştiğinde onu buraya gönderirler ve ikisi birlikte mutlu yaşarlar!

ANTONIO : Avukat karımla yatağa mı girecek!

LUCIA : Neden? Ne olmuş? Kıskançlık damarının kabardığını söyleme sakın!

ANTONIO : Hayır! Ama hoşuma gitmiyor! Tüm yaşamımı elimden aldı, işimden etti, bok gibi ortada bıraktı beni, bense onun hayatını kurtardım, ama o karımı da elim-

den alıyor! Onu becerecek!

LUCIA : Antonio, bayağılaşma!

ANTONIO : Ne bayağılaşması! Asıl bayağılaşan o! Şimdi de ömür boyu sakatlığını kabul ediyorlar.. Onu eve gönderiyorlar, istirahate... benim evime... o ne yapıyor peki? Tazminatımı, sigorta paramı ve emekli maaşımı alıyor, hırsız! Hayır, özür dilerim ama herşeyi anlatacağım.

LUCIA : Aferin sana, böylece en az dört yıl hapsi boylarsın! Ne sanıyorsun, Rosa çenesini iki dakika tutabilir mi sence?

ANTONIO : Mahkeme sonucunu beklerken beş yıl hapis de yatsam, bu kaçak hayatı sürdürmekten daha iyidir !

LUCİA : Öyle mi? Beş yıl hapiste ... Suskunluğunla uluslararası bir sanayiciye bir işçinin yüzünün yapılmasına izin verdiğin için, verilecek ceza ne olacak peki? Senin için ölüm cezası vereceklerinden emin olabilirsin.

Elinde bir torbayla Rosa içeri girer.

ROSA : İşte geldim.... *(Antonio'yu görür. Nutku tutulur, öylece kalır.)*

LUCIA : *(Onu sanki görmemiş gibi)* Antonio ... beni nasıl tanımazsın bak bana... benim... Lucia!

ROSA : Eve mi göndermişler onu?

LUCIA : Ya karını, onu tanıyor musun? *(Rosa Antonio'ya yaklaşmak ister)* Hayır, Rosa, orada kal, fazla yaklaşma..

ROSA : Tanrı aşkına.... fazla yaklaşmıyorum.. yoksa kliton kompleksi başlar.. bakayım sana ... iyileşmişsin... *(Gözlüklerini takar)* Yara izleri bile kaybolmuş ...

LUCIA : *(Antonio'yu Rosa'ya doğru iter.)* Hadi Antonio ! *(Kaval kemiğine çaktırmadan tekme atar.)*

ROSA : *(Tekmeyi farkeder)* Niye Antonio'muzu tekmeledin?

LUCIA : Psikolojik dengesizlikleri olan kişileri hep sevip okşayamazsın.. Yoksa iyileşemezler ! Üniversitedeki profesör de hep söylerdi; "Bir tekme tokat insanın aklını başına getirir!" Hadi, Antonio, git! *(Bir tekme daha*

atar) Bak, gördün mü işe yarıyor... İşte böyle! Aferin... sarıl ona *(Antonio Rosa'ya sarılır)*

ROSA : *(Heyacanlı)* Sarılıyor bana!... beni kovmuyor .. Tanrım nasıl da heyecanlanıyorum! Kendimi iyi hissetmiyorum. *(Lucia'ya döner)* Ben de ona sarılabilir miyim?

LUCIA : Tabi ki Rosa.

ROSA : Emin misin? İki kolumla da mı?

LUCIA : Tabii...

ROSA : *(Çekingen bir şekilde Antonio'ya sarılır; adam hem şaşkın hem de duygulanmış, hareketsiz kalır)* Hey... Antonio... nasılsın ha... beni tanıyor musun ? Kimim ben ?.. Kimim ben?

ANTONIO : Rosa'sın , karım ..

ROSA : Sesi de farklı! Beni tanıdı! *(Lucia'yı göstererek)* O kim peki ? Hadi... onu da tanı. Hadi! *(Bacağına kuvvetli bir tekme atar.)*

ANTONIO : Yeter ama, bu saçmalığa son verelim! Bak, herşeyi öğrenmenin zamanı geldi. Çok iğrenç bir şeydi... Kabul ediyorum...

ROSA : Hay allah, yine Kliton Kompleksi tuttu.

LUCIA : Kes artık Antonio, saçmalama!

ROSA : *(Lucia'ya)* Hadi, hadi, sakinleşmesi için tekme at! *(Lucia da aynı şekilde tekme atar.)*

ANTONIO : Hey, deli misiniz siz? Ayyy... yeter!

ROSA : Senin iyiliğin için yapıyoruz bir tekme tokat insanın aklını başına getirir.

ANTONIO : Sana olan biteni anlatmak istiyorum.

LUCIA : Susun... durun bir dakika *(sağ taraftan pencere gelir ve sahnenin ortasında durur. Lucia sokağa göz atar)* Kaybedecek vaktimiz yok. Antonio, kaçman gerek.

ANTONIO: Neden? Ne oluyor ?

LUCIA : Belki yanılıyorum, ama sokakta garip bir hareketlenme var. Sanırım hastaneden seni almaya gelenler bunlar *(Askıdan Antonio 'nun kabanını alır)*

ROSA : Neden, onlar izin vermediler mi buraya gelmesine?
LUCIA : Hayır, kaçtı. O gelmeden az önce, doktor telefon etmişti, buraya gelip gelmediğini öğrenmek için..
ANTONIO : Doğru değil, yalan bu, inanma ona, böyle demesinin nedeni...
LUCIA : Yemin ederim, inan bana... gidelim.. vakit geç olmadan eve gidelim ... *(Kabanını uzatır.)*
ANTONIO : Hayır, ben burada kalıyorum ve Rosa'ya herşeyi anlatmadan bir adım bile atmıyorum. *(Kabanını masanın üstüne koyar.)*
ROSA : Otur ! Hastaneden gelip onu götürecekler bahanesiyle... kocamı elimden almak istiyorsun züppe ! *(Kapı çalınır, komiserle iki polis memuru girer. Yanlarında doktor da vardır. Pencere sahneden çıkar.)*
KOMİSER : İşte burada ! Size ne demiştim profesör... onu karısının evinde bulacağımızdan emindim !
LUCIA : Rahatladınız mı ? Yalancıyım demek ha !
ROSA : Lütfen, canını acıtmayın, korkutmayın onu, hasta o.
KOMİSER : Korkutmak isteyen kim ? Biz dostuz değil mi bay Antonio!
DOKTOR : Bizi merakta bıraktınız... Nasılsınız ? Nabzınız biraz hızlı atıyor, size hemen bir sakinleştirici hazırlayayım.
KOMİSER : Ne sakinleştiricisi, kurnazlık yapıyor ve bize bir sürü vakit kaybettiriyor! Ona ne gerektiğini ben biliyorum, sevgili Antonio!
ANTONIO : Siz de kimsiniz ... sizi tanımıyorum bile!
ROSA : Gördünüz mü ? Kaba tavırlarınızla yine hafızasını yitirmesine neden oldunuz. Oysa az öncesine kadar herkesi tanıyordu, ne güzel.
1. POLİS : Komiserim, ne yapalım, kelepçe takalım mı?
KOMİSER : Yok canım, gerek yok...
DOKTOR : *(Polis memuruna)* Bana yardım edin. *(Masaya gider ve çantasından iğne için gerekli malzemeleri çıkartır.)*
ANTONIO : *(Odada bulunanları dikkatle inceler)* Ko-

miser? Bakın, size bir şey söylemek istiyorum.... Beni iyi dinleyin, çünkü anlatacaklarım...

LUCIA : Antonio, delirdin mi?

ANTONIO : Sen sus! Komiser, beni dinleyin.

Antonio komiserle konuşur, doktor, iğneyi yapmak için arkasından Antonio'ya yaklışır, ani bir hareketle Antonio çekilince, iğne komiserin kaba etine batar.

DOKTOR : Ah pardon. Bir sakinleştiriciydi.

ANTONIO : Komiserim, beni dinleyin.

KOMİSER : Can sıkıyorsunuz ama.. *(Doktora)* Yine bana Agnelli olduğunu anlatıyor !

ROSA : Agnelli'mi?

DOKTOR : *(İkinci iğneyi hazırlar)* Evet, ne yazık ki, bir kaç gündür, FIAT'a gittiğimiz günden beri, Agnelli olduğunu taktı kafasına!

ROSA : Ah, bu da iyi işte!

DOKTOR : Şaşırmamak gerek, klasik bir kişilik bölünmesi bu olgu. *(Antonio'ya döner)* Hadi, açın..

ANTONIO : Açayım mı ?

DOKTOR : Sakinliştirici için.. *(İğneyi yapmak üzeredir ama Rosa'yla konuşur)* Aylar boyu, alçı içinde, yatağa bağlı kaldı, kapana kısılmış gibi.. başına gelenlerden sorumlu tutuğu kişiye, yani Agnelli'ye o denli kin bağladı ki, *(memura döner)* ceketini yukarıda tutun. *(Rosa'ya)* sonuda onunla özdeşleştiriyor kendini. *(Antonio komiseri çeker, iğne yine komisere batar)*

KOMİSER : Ahhh!

DOKTOR : Ah, Özür dilerim... sakinleştiriciydi yine !

ROSA : Anneciğim, Agnelli ile özdeşleşti, kişiliği bölünüyor... doktor Jekyll gibi , o da önce.. ve sonra... o halde, beni tanımadığı zamanlar avukat olduğuna inanıyor.

DOKTOR : Doğru! *(Üçüncü iğneyi hazırlar)*

Antonio, iğnelerden artık aptala dönen komiserle gizli gizli konuşmaktadır.

KOMİSER : Özür dilerim doktor, biraz gelir misiniz. Şimdi

de daha zırzop şeyler anlatıyor.. Agnelli'yi onun kurtardığını söylüyor. Kişilik bölünmesiymiş, bu hepimizle dalga geçiyor !

Antonio polis memurlarının dalgınlık anından istifade edip, kapıya doğru koşar, dışarı çıkar ve kapıyı kapatır. Kaçarken polis memurunu itince, iğnenin ona batmasına neden olur.

2. POLİS : Ahh! Kaçtı elimden.

KOMİSER : Orda öyle durup ne yapıyorsunuz? Peşinden koşun, çabuk!

2. POLİS : Bizi içeri kilitledi... Anahtar dışardaydı! Kahrolasıca!

KOMİSER : Kilide ateş et sen de! Ne bakıyorsun?

ROSA : Hayır, lütfen, kapımı kırmayın!.. Yedek anahtarım var, şimdi bulurum....

KOMİSER : Hayır, vaktimiz yok, ateş et! Ateş et! Ateş et!

Şaşkına dönen polisler silahlarını izleyicilere doğrultur.

KOMİSER : Oraya değil... kapıya!

Polisler kapıya ateş ederler. Dışarıdan boğuk bir çığlık duyulur. Başlayan müzikle herkes biraz duraklar.

ROSA : Antonio! Kapının arkasında Antonio vardı! Öldürdünüz onu!

Kapı açılır. Yargıç görünür. Topallıyarak yürür.

YARGIÇ : Bacağım... bacağımda bir delik açıldı... Neden ateş ettiniz bana?

KOMİSER : Sayın yargıç kapının arkasında ne yapıyordunuz?

YARGIÇ : Kapıyı çalıyordum... Siz kapıyı çalan herkese ateş mi edersiniz? *(Yere yıkılır)*

KOMİSER : Çabuk doktor.. bayıldı.. Ne felaket! *(Lucia'ya)* Signora, siz de yardım edin. *(Yargıcı kaldırırlar)* Birisi bu kazadan söz edecek olursa, gebertirim onu! Çünkü, "Polis tarafından ayağından vurulan yargıç" diye gazetelere çıkarsa yanarım!

Polisler, komiser, doktor ve Lucia, yargıcı kucaklıyarak çıkarlar. Oyuncular sahneden çıkarken müzik başlar.

Rosa tek başına kalır. Olan bitenden şaşkına dönmüştür. Kapıyı kapar, kırılan kilide bakar.

ROSA : Delilik bu! Anlatsam kimse inanmaz... Bak işte... *(Kilidi işaret eder)* her an tabancalarını çekme huyları yüzünden... bir anahtar bulamazlar mı sanki? Bam ! Ateş ediyorlar ! Freni tutmayan birine: bamm ! Onlar seni durdururlar.. ebediyen! Bahse girerim, arada bir, kenefe çişe gittiklerinde tabancalarını çıkartıp tahliye borularına bile ateş ediyorlardır, bam ! Ürik asitlere ölüm!

Pencere yine sahnenin ön tarafından gelip ortada durur. Kadın pencereden bakar.

ROSA : Zavallı Antonio... umarım ona da ateş etmezler... ah, Tanrım, işte orada.. ta kendisi, otobüsün arkasına gizlenmiş... şimdi yok oldu... belki de bir başkasıydı.. *(Kadın Antonio'nun kabanının durduğu masaya gider. Pencere tekrar kulise döner)* Kaçmayı başarmasını çok isterdim, o hastanede onu iyice deliye çeviriyorlar; önce karısını yiyen Kliton kompleksli kral, sonra biraz kurt biraz Agnelli olan doktor Jekyll bölünmesi.. hey, ama bu onun kabanı.. üstüne birşey giymeden kaçmış. Kimbilir nasıl üşütecek.. *(Antonio'nun kabanını alır ve asar. Kapı açılır. Benzer içeri girer, üstünde bir palto, elinde naylon bir poşet vardır. Kafası uzun bir kaşkolla sarılıdır.)*

BENZER : Girebilir miyim ?

ROSA : Ah! Kim o? Ha... Sen misin? Başardın... başardın?

BENZER : Girebilir miyim ?... *(Zorla konuşur)* Kimse yok mu?

ROSA : Yok, kimse yok.. hepsi de adamın birini hastaneye götürdüler, çünkü adam kapıyı çaldığında bacağına ateş ettiler... kapıyı açmak için... o bir yargıçtı biliyor musun?

BENZER : Kaaaçççtım !

ROSA : Biliyorum !

BENZER : Ooo, koomiseeer... salaaağı... kendi keeendimi

kaçırırdığımı sanıyor... ototer.. orist!

ROSA : Sakin ol Antonio, soluk al biraz.. hay allah, öyle çok koşmuşsun ki, yara izleri tekrar çıkmış... korkudan çıkmıştır tabii... şuraya bak, nasıl da terlemişsin... susadın mı içecek bir şey ister misin ?

BENZER : Evet, sağol, gazsız maden suyu.. yoksa geğiririm ve burnum patlar. *(Benzer paltosunu çıkarır ve askıya doğru gider)*

ROSA : Peki, hemen getiririm, *(paltoyu farkeder)* Ne yapıyorsun paltoyla ?

BENZER : Hava soğuk..

ROSA : İki palton mu vardı ?

BENZER : *(Üstündeki ceketi kasteder)* Hayır, bu uzun ceket.

ROSA : Bu çiftleme huyu da hastalık haline gelmiş sende...

BENZER : Bakın signora; size bir şey söylemeliyim.. belli ki bilmiyorsunuz...

ROSA : Şimdi siz mi diyorsun bana?

BENZER : Signora, sizi tanımıyorum... ben sizin kocanız değilim.

ROSA : Evet, canım, sakin ol... otur.. gazsız maden suyunu iç şimdi ve saçmalama.. *(Mutfağa gider , az sonra bir bardak ve şişeyle döner.)*

BENZER : Saçmalamıyorum ben ! Hiç bu kadar bilinçli ve aklı başında olmamıştım ! *(Poşetten bir huni çıkarır)*

ROSA: Yok canım! İspat etmek için, sen demeye başla bana!

BENZER: Pekala, size sen diyeceğim. Huniyi kamışa vidalamama yardım edersen... *(Huniyle oynar)* Yo, kendim yaptım.

ROSA: Huni mi? Ne yapmak için?

BENZER: İçmek için.

ROSA: Boynundan mı içiyorsun?

BENZER: Eh, evet... gırtlağımdan içemiyorum hala... gırtlak ağzı tamamen iyileşene kadar... Ah, ürperdim! Şişeyi olduğu gibi boşalt, daha rahat. *(Rosa şişeyi boşaltır)*

ROSA: Tanrım, neler görüyorum... hunili koca. Damacana gibi!

BENZER: *(Boyun hareketleriyle, kamıştan inen suyun verdiği zevk hissini anlatır.)* Şimdi otur lütfen, çünkü sana gerçek hikayemi... anlatmak istiyorum!

ROSA: Yine mi?

BENZER: Kazadan sonra, aylarca kendimde değildim...

ROSA: Biliyorum.

BENZER: Sonra, fabrikadaki montaj zincirine götürdükleri gün, beynime bomba koymuşlar gibi oldu: Bir seferde elli elektroşok! Birden, o canavar makineyi benim kurduğumu hatırladım... Agnelli olduğumu, gürültünün, gıcırtının tozun beni ilgilendirmediğini hatırladım.... ve şimdi oradaydım, ben... Avukat Angelli, insanı kör eden ışıltılar saçan bir kaynak aletine yapışmış; tir tir titriyordum....

ROSA: Sakin ol, Antonio...

BENZER: Antonio değilim ben! Titrek top kafalı bir işçi değilim! Ben herşeyin üstündeyim! Kaçırıldığımı sanıyorlar... ama hayır, sadece değiştirildim! Ve işte şimdi bu deli kukla suratıyla duruyorum, metal mekanik bir işçinin suratı... Ne saçmalık!

ROSA: *(Sabrını yitirir)* Ah! Doktor Jekyll... susar mısın? Bu çift kişilik hastalığı yoruyor beni! Ya sakinleşirsin ya da bacağını kırarım *(Tekme atar)*

BENZER: Ayyy! Deli misin? *(Polisin siren sesi. Yine pencere girer. Rosa pencereden bakar)* Polis mi? Geliyorlar mı?

ROSA: Hayır, onlar değil. Durmadılar. Yine de burada durup seni yakalamalarını beklemek pek akıllıca değil. Ben seni saklarım... Yara izleri için kaşkolu al...

BENZER: Nereye gidebilirim?

ROSA: Yukarı, çatı katına. Orayı düzelttim biliyor musun? Uyunabilir de, gel seni götüreyim. Su bile var. *(Çıkarlar, uzaklaşan Rosa'nın sesi duyulur)* Kimse bilmiyor bu odayı, çünkü söylemedim daha. Basamaklara dikkat et, biraz yüksektir. Hadi gir, bak ışıkta var?

Bir an sesizlik. Telefon çalar. İki, üç kere çaldıktan sonra kapı açılır ve işçi Antonio görünür. Nefes nefesedir.

ANTONIO: *(Temkinli hareket eder)* Rosa! Neredesin! Rosa! Kimse yok mu? *(Diğer odalara bakar)* Neyse, iyiki hepsi gitmiş, umarım beni rahat bırakırlar. Şuraya bak nasıl da terlemişim. *(Ceketi ve gömleğini çıkartır ve odanın ortasına yere atar)* Bir su dökünеyim. Acaba Rosa bir kaç yedek çamaşırımı sakladı mı? *(Ortadaki kapıdan çıkar. Giriş kapısından Rosa girer ve kapının önünde bir an durur, dışarıya doğru konuşur)*

ROSA: Uslu uslu dur orda. Gürültü yapma, sana yemek getiriyorum... *(Mutfağa doğru gider)* Tanrım, ne kadar heyecanlıyım! Kocam evde diye böylesine heyecan duyacağım hiç aklıma gelmezdi. Nasılda heyecanlıyım!... *(Yerdeki giysileri görür)* Nasılda heyecanlıyım!! Soyunduğunu bile farketmedim.... Aşk nedir ki!!! *(Giysileri toplar)* Herşeyi de yere atmış... her zamanki gibi. Döndüğüne ne kadar da sevindim... kirli gömleklerini yıkamaktan... ütülemekten... yemek pişirmekten... köle gibi çalışmaktan nasıl da mutluyum... Hayat bu işte! *(Mutlu bir şekilde çıkar ve mutfağa gider)*

Antonio girer. Temiz bir fanila giymiştir. Bir havluyla kafasını ve kollarını kurular.

ANTONIO: Rosa, bir konuşma duydum... Döndün mü?

ROSA: *(İçeri girer)* Niye döndün? Bir şey mi oldu? Niye döndün? *(Öfkelenir)*

ANTONIO: Dönmemeli miydim? Daha ne kadar bir zavallı gibi içerde kapanmamı isterdin.

ROSA: Ne diyorsun sen? "Daha ne kadar" mış... Bir kaç gün, herşey düzelene kadar.

ANTONIO: Yo, hayır hiçbir şey düzelmeyecek. İçeri girsem, oradan bir daha çıkamam. 12 yıl tutarlar içerde...

ROSA: Saçmalama.

ANTONIO: Evet canım... Komünist Partisi işe karışmazsa 9 yıl.

ROSA: Saçmalama... Seni 12 yıl yukarıda tutacak kadar deli değilim...

ANTONIO: Yukarıda nerede? Neden yukarıda? Rosa iyi misin sen?

ROSA: *(Kocasının yukarıya çıktığını hatırlamadığını düşünür)* Bak anlaşamıyoruz... sabrım tükeniyor. Eğer kendine çeki düzen vermezsen... ben... boynundan aşağı 12 litre sakinleştirici akıtırım! *(Huniyi alır, Antonio'ya doğru tutar)* Feleğini şaşırırsın. Herkesi delirtirsin sen! Bir ak dediğine sonra kara diyor, sonra da fikir değiştirip hiçbir şey hatırlamıyor!!! Hadi, çatı katına çık, söz dinle!

ANTONIO: Çatı katına mı? Neden ama?

ROSA: Çünkü güvenli bir sığınak!

ANTONIO: Hayır, hiçte güvenli değil. Çatı katının çıkışı yoktur, tuzak gibidir! Eğer izin verirsen ben orada *(Yatak odasını gösterir)* terasa bakan diğer odada kalmayı yeğlerim. Beni aramaya gelirlerse çatılardan kaçarım...

ROSA: *(Sözünü keser)* Aşağı düşersin... her yerin kırılır... tepeden tırnağa yeniden dikmem gerekir seni, sonra herşeye yeni baştan başlarız Bri... bru... bra... Yatırım!.. Ne istiyorsan onu yap be!

ANTONIO: Rosa ne diyorsun sen?

ROSA: Yeter artık! Eve geldiğin için heyecandan kalbim deli gibi çarpıyordu.... Üç dakikadır konuşuyoruz... Aman ne istersen yap, seninle mantıklı konuşulmuyor. Gidip yemek getireyim. *(Mutfağa gider)*

ANTONIO: Nihayet zekice birşey söyledin, karnım çok aç çünkü! *(Askılıkta iki paltonun asılı olduğunu farkeder)*

ROSA: *(Ekmek sepeti, bardaklar, şarap şişesi, tabaklar, çatal, bıçak, kağıt peçeteler getirir. Masaya gider ve sofrayı kurar.)* Şanslısın, biliyor musun? Bugün domuz budu ile haşlama yaptım...

ANTONIO: *(Benzerin paltosunu alır)* Kimin?

ROSA: *(Sofra hazırlamakla meşgul, ona bakmadan)*

Domuz budu mu? Bizim... biz yiyeceğiz!

ANTONIO: *(Paltoları tutarak Rosa'ya yaklaşır)* Paltolardan söz ediyorum, kimin?

ROSA: Senin, kimin olacak ki?

ANTONIO: Benim ki bu! *(Diğerini gösterir)* Ya bu kimin? Yatırımcının mı?

ROSA: Yeter artık! Senin diyorum. İki palto vardı. Üstüste! İki palto!

ANTONIO: Benim mi? Üstüste iki palto mu? *(Çılgın gibi)* İki paltoyla mı dolaşıyorum?.. Üstüste!!

ROSA: *(Bağırır)* Evet, senin! *(Bir iskemle alıp, ona doğru atar gibi uzatır)*

ANTONIO: *(Sakin karşısındakinin deli olduğuna inanmıştır)* Evet, doğru *(Deri kabanı gösterir)* Bunu yelek niyetine giyiyordum!

ROSA: *(Masaya döner)* Eee, ısıtayım mı?

ANTONIO: Neyi paltoyu mu?

ROSA: Hayır, haşlamayı! Yoksa soya soslu spagetti mi istersin biraz.

ANTONIO: Yo, lütfen! Soya burama kadar geldi. Yeter artık soya!

ROSA: Ah intikam gününün geleceğini biliyordum! Domuz. Soya! Biliyordum! *(Endişeli)* Ama haşlamayı nasıl yutacaksın... *(Antonio giderek daha şaşkın bakar ve dinler. Sonra yavaşça çıkış kapısına yönelir)* Özür dilerim ama nasıl olacak? Nasıl indireceksin midene? Huniyle mi? Boynundan kamışla mı? Nasıl yapılacak peki... Geçmez ki... itsem bile, ne kadar parçalasamda haşlama büyüktür... Gırtlak ağzı ezemeyeceğine göre... Nasıl yiyeceksin? Emecek misin? Kamıştan geçmez ama... geçmez! *(Antonio'nun çıkmak üzere olduğunu farkeder)* Nereye gidiyorsun?

ANTONIO: Devam et haklısın... devam et: Mükemmel! Gırtlaktan geçmediğinde... kamış en iyi yöntemdir, huniden emilir... huni emmek içindir zaten. Bana gırtlak borusu tak... gırtlak ağzı daracık...

ROSA: Nereye gidiyorsun?

ANTONIO: Aşağıda kahvede bıraktığım üçüncü paltomu almaya gidiyorum... üç palto vardı!

ROSA: *(Kocasına yaklaşır)* Dikkat biri geliyor *(Kapının dışını işaret eder)* Çabuk odaya git... *(Antonio yatak odasına kaçar)* Kilitliyorum seni... iki kere *(kilitler)*... sen sus...

ANTONIO: *(Kısık sesle)* Tamam, kim o?

ROSA: Kim olduğunu bilmiyorum... gidip bakayım... *(Kapıya gidip dışarıya göz atar)*... Günaydın... *(Kapıyı kapar, ortadaki kapıya koşar, açmadan bağırır)* Merak etme kimse değilmiş... sadece karşı komşu... pek hoşlanmıyorum ondan, korkunç meraklı biri!... Gürültü duyar duymaz hemen gözetlemeye çıkar... tahammül edemiyorum ona... onu dava edeceğim! *(Mutfağa gider. Rosa çıkınca, giriş kapısından Benzer girer)*

BENZER: Rosa, girebilir miyim? Rahatsız ediyor muyum?

ROSA: Sabırlı ol biraz! Haşlamayı süzüyorum, gelip açacağım.

BENZER: Rahatsız olmana gerek yok, girdim bile.

ROSA: *(Bir kase dolusu haşlama ile içeri girer ve şaşırır)* Nereden geçtin?

BENZER: Kapıdan niye?

ROSA: Kapalıydı ama!

BENZER: Yoo, açıktı.

ROSA: Ne aptalım, demek ki demin anahtarı çevirirken... *(Siren sesi duyulur. Sahne ortasına pencere gelir. Rosa koşup sokağa bakar)* işte onlar yine... yo ambulansmış. Ama durmuyor... *(Pencere sahneden çıkar)*

BENZER: Polis?

ROSA: Evet ama durmadılar... hayat çekilmez oldu ama! Hayatım, burada seninle oturup, rahat rahat yemek yemeyi çok isterdim ama çok tehlikeli. Dinle beni, tabak çanakları alıp odaya gidelim...

BENZER: Yo, lütfen dayanamıyorum artık. Orada kabuslar görüyorum hep, hastanedeki gibi kusmam geliyor...

Canım hiç bir şey istemiyor.

ROSA: Pekala, ne yapalım *(Benzer sofraya oturur)* Ama en ufak kuşkulu bir seste kaçmak gerek. İşte buyur. *(Tabağa haşlama koyar, sonra büfeye gider, iki kavanoz alır ve Benzer'e götürür)* Bak acılı hardal da aldım sana, burada da yeşil sos var...

BENZER: Rosa, ama bu haşlanmış dana eti... haşlanmış domuz sucuğu ve domuz budu....

ROSA: Haşlanmış.

BENZER: Hepsi haşlanmış.

ROSA: *(Kontrolünü yitirmek üzeredir)* Yani? Ters birşey mi var? Yine mi fikir değişti?

BENZER: Yoo, haşlamayı çok severim ben... sadece kamışın çok ince olduğunu unuttun, huniden de geçmez... özellikle bu büyüklükteki domuz sucuğu...

ROSA: *(Biraz sinirli)* Biliyorum. Geçmiyorsa ne yapayım peki? Mikserde mi çekeyim? Vınnn!

BENZER: Hayır, mikserde çekilmiş domuz sucuğu ya da budu iğrenç birşeydir.

ROSA: İnce ince kıyabilirim ... Ama bu delikten *(boynunu gösterir)* asla geçmez!

BENZER: Hayır boynumdan geçmez, ama buradan evet!...

ROSA: Haşlama eti burnunla mı yiyeceksin?

BENZER: Evet, hastanede acılı spagettileri burnumdan çektiriyorlardı... Şimdi de sana hastaneden getirdiğim bir alet göstereceğim... *(Askıya gider, poşetten bir tür maske çıkarır)* Burada bak, bunlar burun deliklerine sokuluyor, buraya kıyma makinesinin sondası takılıyor. Hastanede çok güzel bir tane vardı, elektrikli... ama aceleden unutttum.

ROSA: Ne aptalım, bende de kıyma makinesi var, ama eski model; o elle çalıştırılanlardan. *(Gidip, büfeden alır)* İşte burada.

BENZER: Bakayım. Önemli olan geçiş kesitinin uyması *(Kıyma makinesini maskeye takar)* Mükemmel!

ROSA: İnanılmaz Antonio, renk olarak da uyuyor!

BENZER: Şimdi nasıl çalıştığını göstereceğim sana. İşte bak, maske böyle takılıyor *(Takar)* Kamışlar burun deliklerine sokuluyor sonra kıyma makinesi başa... *(Birden kıyma makinesini çıkartır)* Kahretsin, özür dilerim...

ROSA: Ne var Antonio?

BENZER: Kendimi kötü hissediyorum... dayanamıyorum... kıyma makinesinin alnımda çalışması, beynimin çekildiği hissini veriyor... yardım et! Rosa beni bağlamalısın! Bir ip bulmaya çalış. Eğer bağlamazsan dayanamam, kaçmaya çalışırım, burnumdan kamışları çıkartırım! Ama yemek zorundayım!... Anlıyor musun?

ROSA: O zaman şu kayışlarla deneyebiliriz. Çocukların kitaplarını taşıdıkları kayışlardan... (Bir çekmeceden bir kaç kayış çıkartır)

BENZER: Harika! Bu kollu iskemle de çok iyi! *(Kayışları iskemlenin kollarına ilmek şeklinde geçirir)* ve bu kayışla da boynumu iskemlenin arkalığının üst kısmına tuttursun. Böyle.

ROSA: Of, korkunç, elektrikli sandalyede gibisin!

BENZER: Doğru söyledin! Elektrikli sandalyedeyim, yargısız bir infazcı görse, sevinçten çıldırır! Üç kez politik orgazm olur. Rosa, güçlü olmalısın. Bu neredeyse hayat memat meselesi. Lütfen Rosa, eğer başlangıçta beni serbest bırakman için sana yalvarırsam, sakın acıma, ne pahasına olursa olsun bana yemek yedirmelisin.

ROSA: Evet tabi, ne pahasına olursa olsun! Acımasız olacağım. Sana hepsini yedireceğim! *(Telefon çalar)* Tanrım, telefona bakamam... ağlayacağım. *(Ahizeyi kaldırır ve normal bir sesle konuşur)* Alo, evet, benim profesör. Hayır, Antonio'yu görmedim. Hayır, hayır sizi temin ederim. Buraya gelmedi; olsa söylerdim. O terbiyesiz komisere söylemem, ama size evet. Lütfen, beni haberdar edin. Çok endişeliyim! Görüşmek üzere. *(Telefonu kapatır.)*

BENZER : Ne dedi ? *(Kayışları koltuk altlarına yerleştirir)*

ROSA : Profesördü.. Bence yutmadı ve bahse girerim yanında komiser de vardı. Görürsün bak, birazdan burada olurlar. Beni dinle herşeyi alıp odaya gidelim... *(Ortadaki kapıyı işaret eder, Benzer ise giriş kapısına doğru bakmaktadır.)*

BENZER : Hayır, Tanrı aşkına, artık bekleyemeyeceğim, anlamıyor musun, açlıktan ölüyorum ! Lütfen biraz haşlama et çekip burnumdan akıt, yoksa delireceğim!

ROSA : Bir kaç dakikada çekerim... Sen git, ben gelirim.. Şarap şişesini bardakları al.

BENZER : Ekmek, ekmeği de alayım... *(Ekmek sepetini alır.)*

ROSA : *(Onu durdurur)* Ekmeği bırak..

BENZER : Ekmeksiz haşlama yiyemem.

ROSA : Yo, gerekmez, galeta unum var... önden git... kalanı ben getiririm, elektrikli sandalyeyi de .*(Mutfağa koşar)* Çabuk ol!

BENZER : Pekâlâ, seni bekliyorum, ama sen de elini çabuk tut. *(Giriş kapısından çıkar.)*

ROSA : *(Mutfaktan...)* Bir saniye, ocağı söndüreyim. Burada meyve var, yoo, sonra ona meyve salatası yaparım. *(Sahneye dönerek masaya gider, koltuğa, tabakları çatal, bıçakları ve haşlama tenceresini koyar.)* Şu işe bak, öyle güzel bir haşlamayı kıyma gibi çekmek.. çok yazık...

ANTONIO : *(Yatak odasından...)* Rosa, çabuk olmalısın, hâlâ burada bekliyorum seni !

ROSA : *(Bıkkın..)* Sabırsızlanma! Sinirlendiriyorsun beni ! Ne yapayım yani, uçayım mı ? Elektrikli sandalyeyi yüklüyorum !

ANTONIO : Ne yüklüyorsun ? Rosa neler saçmalıyorsun sen ?

ROSA : Çabuk ol, gel de yardım et... taşıyamıyorum.. çok ağır.

ANTONIO : Gelip kapıyı açarsan, memnuniyetle...

ROSA : Açık! Çek ve çık.

ANTONIO : Aptal aptal konuşma Rosa... kapı kilitli! *(Rosa kapıya bakar, bir an şaşkın kalır, sonra yatak odasının kapısına gider ve anahtarı çevirir. Antonio sahneye girer.)* Ah nihayet ! *(Rosa şaşkınlık içinde ona bakar.)* Dinle Rosa, söyle bakayım.. neredeydin bunca zaman ? "Yüklenecek, elektrikli sandalye " gibi laflar ediyorsun. Aptal gibi konuşuyorsun ! ... Eeee sofraya oturuyor muyuz ? ..

ROSA : Antonio, lütfen, açıklamalısın : odaya girip, anahtar kapının dışındayken., içerden nasıl kilitleyebildin ?

ANTONIO : Ne yaptım ?

ROSA : İki çevirmeyle kendini odaya kilitledin !

ANTONIO : Ben mi ? Sen iki çevirmeyle beni içeri kilitledin.

ROSA : Evet, önce seni kilitledim. Ama sen dışarı çıktın !

ANTONIO : Ben mi çıktım ?

ROSA : Evet !

ANTONIO : Nereden ?

ROSA : Kapıdan ! Başka nereden olabilir ki ?

ANTONIO : Ben mi kapıdan çıktım?

ROSA : Eeeevet !!!

ANTONIO : Ne zaman ?

ROSA : Az önce !

ANTONIO : Saçmalama !

ROSA : *(Bir iskemle alır, ona fırlatır gibi yapar)* Çıkmıştın ! Çıkmıştın !

ANTONIO : Doğru ! *(Umutsuz...)* Senden saklamak istiyordum, ama beceremedim. *(Söylediklerini hareketle anlatır.)* Fabrikada kullandığımız eski bir numara ile çıktım. Şefler bizi içeri kapattığında, elimizi kapı altından sokarak çıkarız... Önce presle elimizi sıkıştırırız... biraz düzleştirmek için.. sonra dirseğe kadar kapının altından sokarız... sonra yukarı daha kolay hareket ettirebilmek için kolu çevirir... omuz hizasına kadar gelince, sonra anahtar alınır... ama anahtar kapının altından geçmez ! O zaman suratımızı sokar, iteriz ve..

hop ! Dışarı çıkarız ! Tatmin oldun mu ? Bana, "Uçan paspas " derler ! *(Rosa onu şaşkın dinler. Antonio sözünü bitirdiğinde, boynundaki eşarbı alıp başına sarar.)* Tamam mı ? Rosa... Rosa... ne yapıyorsun Rosa?

ROSA : Başım ağrıyor!

ANTONIO : Rosa, belki sofraya oturur← sak geçer...*(Rosa yanıt vermeden elektrikli sandalyeye gider. Antonio'ya anlamlı bakar. Antonio anlamaz)* Hı ?

ROSA : *(Geç anlayan birine anlatırmış gibi)* Elektrikli sandalye.. hadi ... odaya... gidelim... ben sana eti çekeyim.. hepsini, ince ince çekerim !

ANTONIO : Yeteeer ! Beni delirtiyorsun ! Beni aptala döndürmek için bir oyun bu! Yeteeeer !

ROSA : *(Kararlı)* Görevimi yapacağım ! Herşeye rağmen ! İçeri gidelim Antonio !

ANTONIO : İçeri nereye ?..

ROSA : Odaya !...

ANTONIO : Ne yapmaya ?

ROSA : Yemek yemeye !

ANTONIO : Hayıır ! *(Sofraya yumruk atar)* Aylarca bir zavallı gibi yemek yedim, şimdi bir kez olsun burada, inançlı biri gibi oturarak yemek yemek istiyorum ! Bir marksist gibi oturarak... Hıristiyan gibi ! Oturan! Oturan Hıristiyan, marksist... zihnim karıştı! Bosna-Hersek yüzünden! *(Bu sözler sırasında Rosa yavaşça yere kayar , başını yere yaslayıp, hareketsiz ve sessiz kalır.)* Şimdi ne var?.. Ne yapıyorsun Rosa.... neredeydin bunca süre? .. Hangi tarikatta? Karizmatik lideriniz kimdi? Keşiş mi?..

ROSA : Antonio, kafam karıştı !... Oraya gitmeliyiz Antonio... diğer odaya..

ANTONIO : Böyle sürünerek mi ? ..

ROSA : Çünkü polis gelirse... *(Pencere içeri girer; Rosa bir el hareketiyle onu durdurur ve sesini yükseltir.)* "Polis gelirse " dedim ! *(Pencere korkmuşcasına hemen uzaklaşır)*

ANTONIO : Kimin umurunda?! Kilitle ve zinciri tak! *(Sofraya oturur.)* Bunun için taktırdım. Bakalım girebilecekler mi? Omuz darbeleriyle yıkmaları gerek, *(Rosa gider ve kapıyı zincirler.)* Onlar kapıyı yıkarken de ben bu güzel haşlamayı yerim! *(İskemledeki tabak çanağı masaya koyar.)* Kabul etmek gerekir ki, şu haşlamayı dünyada senin gibi yapan bir başkası yoktur...

ROSA : *(Gözyaşlarını tutmakta zorlanır.)* Hep söylerdin bunu. Kıyma gibi çekilmiş bir halde yemek... çok yazık olacak !

ANTONIO : Ne diyorsun ? *(Gururla tencere kapağını açar.)* Onu gözlerimle yiyebilirim !

ROSA : Oysa burnunla yemek zorunda kalacaksın ! *(Hızla Antonio'ya yaklaşır ve ellerini iskemleye bağlar.)*

ANTONIO : Rosa ? Rosa ! Ne yapıyorsun ? Niye bağlıyorsun beni ?

ROSA : *(Mantıklı...)* Yemek yedirmek için tabi.

ANTONIO : Rosa, rica ederim, tarikatının gelenek ve göreneklerini sonra, rahat rahat anlatırsın. Ancak şimdi değil... *(Rosa kepçeyi masaya vurur.)* Biliyorum ! Karavan işareti bu ! Şimdi, lütfen...

ROSA : *(Ağlamamaya çalışarak.)* Yeter ! Et suyuyla başlayalım önce. Yağını almak için biraz limon sıkayım. *(Endişeli.)* Peki... nasıl yiyeceksin Antonio ?

ANTONIO : Yemeyeceğim, içeceğim...

ROSA : Burnundan mı, boynundan mı ?.. Nasıl istersin ? Boyundan daha iyi. *(Huniyi alır.)* Çünkü sıvı. İnşallah doğru delikten akıtırım !... *(Huniyi boynuna sokar)*

ANTONIO : Ahh! Köprücük kemiğimi deldin..! Lütfen.... kemiğimi bırak ! *(Rosa dinlemez, ani bir hareketle kayışı boynuna geçirir ve kafasını iskemlenin arkalığına bağlar. Antonio, gayet sakin)* Rosa, lütfen... Rosa, doğru, alçaklık yaptım... Bir alçak gibi davrandım sana... saygı duymadım, ama sen büyüklük göster, beni affet. Sana dönüyorum Rosa ! Rica ediyorum beni çöz.

ROSA : Hayatım, hayatım...

ANTONIO : Affet Rosa. Seni çok seviyorum Rosa !
ROSA : Ne zamandır bu sözleri duymak istiyordum senden!
ANTONIO : Rosa !
ROSA : Ben de seni çok seviyorum ! *(İçinde kıyma makinesi olan maskeyi alır ve başına takar. Kamışları burnuna sokar. Antonio konuşurken, Rosa maskeyi iyi takmaya çalışır.)*
ANTONIO : Rosa, Rosa... burun deliklerimi tıkalı hissediyorum... *(Deliklerden çıkan ve kıvrılan kamışlar fil hortumunu andırır.)* burnumun içinde bir şey hissediyorum. Rosa fil gibiyim sanki... bazı filmleri niye seyrediyorsun ki ... sonradan etkilendiğini biliyorsun.
ROSA : Sus, sus..
ANTONIO : Artık yeter Rosa.. çöz beni.,.. İmdat ! İmdat ! *(Umutsuzca haykırır)*
ROSA : Antonio, bağırma böyle...
ANTONIO : İmdat !
ROSA : Antonio bağırma! İşkence ettiğinin farkında mısın ? *(Makineyi takma işlemini bitirmek üzeredir.)*
ANTONIO : Sen de ! *(Ara)* İmdat.. İmdat.. *(Antonio'nun haykırışı fil çığlığını andırır.)*
ROSA : Antonio yeter artık... Antonio .. filleşme.. komşu duyacak.. sus ! *(Antonio haykırmaya devam eder)* Sus ! *(Kadın onu susturmak için ağzına bir peçete tıkar)* Yeter ! Yemelisin . Sus ! *(Antonio yine sızlanır ama artık sesi bir gemi sirenine benzemektedir.)* Antonio, yeter ! Komşu duyacak... yeter ! *(Adam devam eder)* Vapur olmanı men ediyorum ! Tanrım, Antonio, morarıyorsun.... oh, ne aptalım, bütün deliklerini kapattım... nasıl nefes alacak ?... Peçetenin yerine ne koyayım ? *(çevresine bakınır.)* Tamam, o sevdiğin klarneti. *(Klarnet ayaklı bir lambaya asılıdır. Rosa lambayı kaldırır Antonio'nun önüne koyar.)* lambaya asılı kalsın, böylece hem çalar hem de nefes alırsın ! *(Peçeteyi ağzından çıkartır klarneti sokar. Antonio sağ elinin parmaklarını klarnetin tuşlarında gezdirir; durumun bir*

tür yorumunu yapan ağır bir blues parça çalar) Şimdi et suyunu da verebilirim... *(Et suyunu huniye boşaltır)* Korkma, yakmaz... peynir de koydum içine, iki damla da limon sıktım .. uslu dur .. iç iç, iyi gelir... ama, ama altına mı işiyorsun? Ah, tabii... paçalarından akan et suyuymuş... Kamışı tutturamadım ! Neyse, aksın, haşlamaya geçelim. Şu parçadan başlayalım... *(Et parçalarını alıp kıyma makinasına atar)*

Klarnetten gelen müzik rock'a dönüşür. Kadın, korku içinde, makinenin kolunu çevirir. Kapının çalındığı duyulur.

KOMİSER : Açın ! Polis ! Açın yoksa kapıyı kırarız.

ROSA : İşte onlar ! Geleceklerini söylemiştim... Sus, hareket etme. *(Antonio klarnetten bir çığlık sesi çıkartır)* Sus !

Kapı iki polisin omuzlamasıyla büyük bir gürültüyle açılır. Kadın kıyma makinesinin kolunu çevirmeye devam eder. Antonio giderek daha umutsuzca çalar. Komiserle polis afallayarak bakarlar.

KOMİSER : Ne yapıyorsunuz ?

ROSA : Kocama yemek yediriyorum.

KOMİSER : Ağzında klarnetle mi ?

ROSA : Yemesi için çaldırıyordum ! Biraz yardım edebilir misiniz ? Eti kıymaya devam edin .. bu arada ben de gidip meyve salatasını hazırlayayım.. Ama onu çözmenizi isterse, sakın acımayın... yemesi gerek; hayat memat meselesi ! *(Mutfağa gider. Bir polis Antonio'nun ağzından klarneti çıkarır)*

ANTONIO : İmdat.. Burun deliğimde et parçası hissediyorum.. Bir burun karıştırıcı bulun bana.

KOMİSER : Ne diyorsunuz siz ?

ANTONIO : İmdat! Çözün beni... o kadın korkunç biri ! Beni buradan götürün!

KOMİSER : Nereye ? Hapse mi yoksa ?

ANTONIO : Hayvanat bahçesine bile olur... yeter ki götürün, çünkü o bir cani.. delirmiş ! Etle öldürüyor beni!

KOMİSER : Sakin olun, sakin olun. *(Görevlilerden birine)*

Sen mutfak kapısını kilitle, seni kurtarırız, tamam, ama önce bize bir iyilik yapacaksın. Avukat Agnelli'nin kaçırılma olayıyla ilgili bir şeyler anlatmalısın. O gece bentlerin tepesinde sen de vardın değil mi ?

ANTONIO : Bentlerin tepesindeki bendim...

KOMİSER : Ah, aferin !

ANTONIO : Ama benim kaçırılma olayıyla bir ilgim yok... hatta Agnelli'yi ben kurtardım..

KOMİSER : *(Kıyma makinesini göstererek polise)* İyice çevir kolunu *(Polis söyleneni yapar.)*

ANTONIO : Hayır, hayır ! Yeter ! Evet, doğru ... itiraf ediyorum! Agnelli'yi kaçıran örgütün şefi benim! *(Polis çevirmekten vazgeçer)* Herşeyi anlatacağım.. her şeyi, ama beni çözün!

KOMİSER : Ne güzel! Karakolda biz de kullanmalıyız bu aleti ; mucizeler yaratıyor!.. Pekâlâ... çözün onu. Ama seni uyarıyorum, bir kurnazlık yaparsan tekrar başlarız... *(Polisler Antonio'yu çözer)*

ROSA : *(Mutfaktan)* Hey, baksanıza ! Beni kim kilitledi buraya ? Açın, meyve salatasını vereceğim.. *(Komiser açılmasını işaret eder, Rosa elinde bir kâseyle sahneye girer.)* Komiserim, niye beni mutfağa kapattınız? Mutfak kedisi değilim ben ! *(Antonio'ya yaklaşır)* İşte, meyve salatasını hazırladım.

ANTONIO : *(Aniden fırlar, kalkıp polislerin arkasına sığınır.)* Hayır, meyve salatası istemem! Sağolun signora burnuma kadar doydum.

ROSA : Niye çözdünüz onu?

KOMİSER : Endişelenmeyin signora.. onu merkeze götüreceğiz biraz... bize bazı şeyler anlatacak.. Siz de uslu uslu oturup, gıkınızı çıkarmadan meyve salatanızı yiyin! Gidelim, gidelim.

Antonio polislerle çıkar.

ROSA : Ah Antonio ! Komiser, onu nereye götürüyorsunuz? Bekleyin : Kamışları ve ... et kıyma makinesi... alın, bir paket yapayım...

KOMİSER : Yo, sağolun ; karakolda insanları konuşturmak için bu kadar teferruatlı aletlere gerek yok.

ROSA : Karakolda insanları konuşturmak mı ? Onu tutukluyor musunuz?

KOMİSER : Ne tutuklaması ?.. Abartmayalım.. bu basit bir alıkoyma, yargılanana kadar. Üç yıl süreyle !

ROSA : Tutuklama emrini görmek istiyorum ! Bu benim hakkım !

KOMİSER : Evet, tabii, hakkınız. Hangi tutuklama emri? *(Güler)* Ha, ha, artık gerekmiyor signora askıya alındı. Gerçek yasa da: Aramalar, tutuklama emirleri, tutuklamalar, mahkeme öncesi tutukluluk, serbest, hepsi bedava! *(Çıkar)*

ROSA : *(Umutsuz)* Zavallı Antonio, ne kadar şanssız ! Niye karakola götürüyorlar ki onu ?.. *(Sahne önüne yine pencere gelir. Rosa eğilip dışarı bakar)* Zavallı Antonio... İşte orada...arabaya bindiriyorlar... Antonio *(bağırır)* Antonioooo..

Açık kapıdan Benzer girer.

BENZER : Buradayım.

ROSA : Bana cevap verdi ! *(El kol hareketleriyle tekrar seslenir)* Antonioooooo...

BENZER : Buradayım bağırma öyle ! Yukarı gelmediğini görünce ben indim.. Şimdi rica ediyorum, bana yemek ver... açlıktan ölüyorum...

ROSA : Tanrım... bir Antonio burada ve .. *(Sokağı gösterir)* bir Antonio orada... İki Antonio ..! Tamamen ikiye bölünmüş ! *(Yere yığılır.)*

BENZER : *(Pencereden bakar)* Öyle ya.. bir Antonio burada, bir diğeri orada... bir üçüncüyü bulursam .. Ben Tanrıyım !

Kararır - müzik girer.

2. Sahne

Yine Rosa'nın evi... Işıklar yandığında sahnede kimse yoktur. Yatak odasının kapısı açılır ve içeri üzerinde bol cepli ve fermuarlı bir deri ceket, komanda tipi yün bere, koyu renk gözlükler, komando çizmeler, kılıflı tabancası olan biri girer. Duvar boyunca süzülür ilerler, masanın altına bakar, diğer odalara göz atar; elinde sinyal veren bir dedektör vardır: Hışırtılar, cızırtılar duyulur. Pencereye gider, üst pervazdan birşey kopartır, çıkış kapısına yaklaşır, açar ve birilerine içeri girmesini işaret eder. Benzer giysiler içinde iki kişi daha içeri girer. Parmak uçlarında zıplarlar. Peşlerinde bir üçüncü kişi vardır. Ekip şefinin başının sahte bir çorba kasesiyle saklanacağı büfeyi monte etmek için hepsinin elinde sahte büfe çekmeceleri ve rafları vardır. Adamlar folklör-rock karışımı bir dansla hareket ederler. İkinci ajan, arkadaşının yardımıyla büfeden çekmeceleri çıkartır. Ekip şefi uzun antenli küçük bir telsiz çıkarır ve karşı tarafa bilgi verir:

EKİP ŞEFİ : Alo, alo SISMI -4- R'den Merkeze... beni duyuyor musunuz ? Evet olay yerindeyiz.. evet, herşey yerli yerinde!.. Evet, gözlem yerine yerleşiyoruz... *(İkisine)* Kamufle rafı ve diğerlerini getirin hadi! Umarım ölçüleri doğru almışlardır. *(Telsize döner)* Evet, yetiştireceğimizi sanıyorum... Kadın hâlâ yukarıda bir adamla konuşuyor.. Hayır, kocası değil, sizli bizli konuşuyorlar. Kim olduğunu bilmiyorum.. Aşağı inmelerini bekliyorum.. *(İki adam büfenin rafını da çıkartır. Sahneye, ortasında büyük bir delik olan bir başka raf getirirler. Ekip şefi başını delikten sokar, yanlardaki daha dar deliklerden ise ellerini çıkarır.)* Evet, her yeri aradım, iki gizli mikrofon vardı, biri pencerede diğeri askılığın arkasındaydı. Hayır, bizim değil. Evet, tipik Terörle Mücadele Dairesi'nin işi ... Tabi yok ettim bile.. *(Telsiz konuşması devam ederken ekip şefi bü-*

fenin içine sokulur. Kafasını bir kaseye gizler) Evet, sizin kayıt mikrofonunuzu üstümde taşıyorum... İkisi de iniyor... Pozisyonumu aldım.... Tamam, kapatıyorum ! *(Kâsenin kapağı örtülür)*

Ajanlar büfeyi yerine koyarlar. Bir ajan radyo-televizyon dolabına saklanır, diğerleri çıkarlar. Patırtı bittiğinde, Rosa ile Avukat Agnelli sahneye girer.

ROSA : *(İzleyicilere)* Hay Allah, gördünüz mü ? Rosa'nın evindeki şu trafiğe bak ! Rosa sonunda Antonio'ların iki tane olduğunu anladı; biri kocası diğeri de, Rosa'nın kocasını hapiste tutan yanlış anlamayı çözmeden bavulunu toplayıp eve dönmek isteyen Avukat Agnelli... *(Rol yapmaya devam eder. Agnelli'ye)* Kocam onun yüzünden hapiste dayak yiyor! *(Büfeye yaklaşır bir çekmece açar)*

BENZER : Benim yüzümden mi ?

ROSA : *(Çekmeceyi karıştırır)* Sigaralarım... *(Çekmeceyi kapatır. Bir diğerini açar, ekip şefi hemen çekmeceye bir paket sigara koyar)*

BENZER : "Sizin yüzünüzden" demeden önce iyi düşünün lütfen.

ROSA : Hah, işte buradalar... *(Paketi alır, bir sigara çıkarır, paketi tekrar çekmeceye koyar, Agnelli'ye bakmak için başını çevirir, çekmece ekip şefinin çekmesiyle kendiliğinden kapanır.)*

BENZER : Ben hastanede, yüzüme onun hatlarıyla estetik ameliyat yaptırmak zorundayken sizin o iyi kalpli Antonio'nuz parmağını oynattı mı, bilmek istiyorum sevgili bayan Rosa. Parmağını oynattı mı hiç? Hayır efendim! Oralı bile olmadı! *(Kâsenin kapağını açar, içine kibriti atar ve hemen kapar, ama ekip şefinin başını farkeder.)* Kendimi iyi hissetmiyorum bugün! Sonra patronların umursamazlığından söz ederler bir de. Hı? Bu ne peki? *(Kapıya yaslanmış olan televizyonu görür.)* Özür dilerim, garip şeyler dedik de.. televizyonun mutfakla yemek odası arasında durması normal mi?

ROSA : Of ne kadar titizsiniz. Temizlik yaparken çekmişim ve bir daha yerine koymamışımdır herhalde. Neyse yüzünüzün yeni şeklinden hoşlanmıyorsanız, elinizdeki bu imkanlarla istediğiniz zaman, istediğiniz şekilde aynen eskisi gibi yaptırabilirsiniz.

BENZER : Ya, yeniden yaptırmak. Önce görünüşü tamamen değiştirmeliyim ama.. *(Sırtını dolaba yaslar, bir çekmece açılıp onu uzağa iter.)* Özür dilerim evinizdeki çekmecelerin insanı böyle itmesi normal mi? Ne bu! "Komidinin intikamı" mı? Ne diyordum.. yüzümü yeniden yaptırmak için çeneden alnına kadar herşeyi elma gibi soydurmalıyım. Sonra... popomu şebeğinki gibi soyduklarına göre, yeni yüzümü hangi deriyle kaplayacaklar?

Giriş kapısı açılır, tulumlu bir adam bir bulaşık makinesini iterek içeri girer.

ADAM : Özür dilerim, signora Minelli burada mı oturuyor?

ROSA : Bana bakın siz: kapıyı çalmadan evime nasıl girersiniz?

ADAM : Ne farkeder, kapıyı çaldığımda siz başkası olmuyorsunuz ya, değil mi?

ROSA : Ne kadar şakacısınız!...

ADAM : O bey kim? Kocanız mı? *(Agnelli sıkılarak geriler ve yatak odasına girer.)*

ROSA : O beni ilgilendirir... bu beyaz kasa ne peki? Karınız mı?

ADAM : Hayır, sizin için bir bulaşık makinesi.

ROSA : Benim için mi? Bir bulaşık makinesi mi? Siz delisiniz onu ben istemedim.

ADAM : Demek ki bir hediye!

ROSA : Yok canım! Götürün onu!

ADAM : Ben sadece bunun sizin adınıza olduğunu biliyorum ve geri götüremem. Hoşçakalın! *(Çıkar)*

ROSA : Bana zorla kabul ettiremezsiniz siz...

BENZER : *(İçeriden)* Ne oldu yine?

ROSA : Zorla bir bulaşık makinesi kakaladılar.

BENZER : Ne gariplik var bunda? Biz FIAT olarak 80 yıldır arabalarımızı bütün İtalya'ya zorla kabul ettiriyoruz, kimse de bir şey demiyor. *(İkisi de ortadaki odaya çekilirler.)*

Müzik girer.

Bulaşık makinesinin kapağı açılır ve başka bir ajan görünür. Giriş kapısından tulumlu adam girer, Plutarko - Svetonio büstünü söker ve bulaşık makinesinden çıkan ajanı büstle donatır. İkiyüzlü başı kafasına geçiren ajan, heykel gibi hareketsiz durur. Büfedeki diğer ajan kâsenin kapağını tıpkı şapkaymış gibi kaldırır ve bulaşık makinesine bakar, sonra tekrar kapağı kapar. Aynı anda televizyon açılır; içinden daha önce gördüğümüz ajanın yüzü görünür. O da, odadaki hareketleri kontrol eder, sonra televizyonu kapatıp yok olur. İçeri Lucia girer.

LUCIA : Rosa, Rosa evde misin?

ROSA : *(Sahneye girer)* Ne var?

LUCIA : Yeni haberler var!

ROSA : Antonio'dan mı?

Benzer de sahneye girer.

LUCIA : Hayır, tam değil, ama dolaylı olarak. Günaydın avukat nasılsınız? *(AVUKAT kelimesini duyunca dolaplar fısıldaşır)*

BENZER : Avukat demeyin bana! Size daha önce de söyledim, hiç bir nedenle! Sadece signor Gianni Agnelli, o kadar!

ROSA : Neymiş bu yeni haber?

LUCIA : Radyoda, yarım saat önce... televizyonda da... dinlemediniz mi?

ROSA : Televizyon mu? *(Televizyona yaklaşıp açar; ekranda spiker taklidi yapan ajan görünür; ağzını, balık gibi ses çıkarmadan açar, kapatır.)*

BENZER : Hayır, dinlemedik.

ROSA : Bu barakada aletlerin sesleri hiç çıkmaz! *(Te-*

levizyonun bir yanına yumruk atar, televizyon kapanır.)

BENZER : FIAT'ın televizyonu olmadığı belli! Ne diyordu televizyonda?

LUCIA: Başbakanın avukat Agnelli'den mektup aldığını..

ROSA : Saçmalama...

LUCIA: Evet, bir mektup da içişleri bakanı Rognoni almış..

ROSA : Sahte mektuplar belli ki! Nereden yazmış?

LUCIA : Tutuklu bulunduğu Kızıl Tugaylar hücresinden.

ROSA : Ama o burada..

BENZER : *(Sözünü keser)* Evet, o mektuplar gerçek, onları ben yazdım!

Bütün eşyalar biraz öne gelir, sahne ortasında masada oturan üçlüye yaklaşır.

ROSA ve LUCIA : Siz mi ? Ne zaman?

BENZER : Üç gün önce; yazdım ve postaya atmak için aşağı indim. *(Telefonun olduğu sehpaya gider ve bir kitap alır.)*

LUCIA: Neden ama? Peki ne yazdınız o mektuplarda?

BENZER : Bir dakika, hemen anlatayım size. İşte, birinci ve ikinci mektup.*(Kitabı onlara verir)*

LUCIA: Ama bu Aldo Moro'nun Kızıl Tugaylar tarafından kaçırıldığında yazdığı mektuplarının derlemesi...

ROSA : Evet, o benim kitabım.

BENZER : Doğru. Nitekim o odada buldum... ve karıştırırken aklıma bir fikir geldi. Böylece kitaptan kopya çektim... birkaç değişiklik dışında tabii. İşte burada teröristlerin kaçırdığı milletvekilinin, içişleri bakanına yazdığı mektubu kelimesi kelimesine kopya çektim, bakan yerine muhalefet partisine gönderdim.. Sonra içişleri bakanı Rognoni'ye yazılanı aldım... "Rognoni hep aynı Rognoni". ama önce müsvetteleri yazdım. Tabii ki altına kendi adımı yazıp imzamı attım. *(Bulaşık makinesi imzaya göz atmak için Benzer'e yaklaşır. Diğer eşyalar da yavaş yavaş daire şeklinde Benzer'in etrafına gelirler; avukat eşyaların hareketlerini fark eder, gözlerini dön-*

dürür, sonra sabit bakar) Kendimi iyi hissetmiyorum.

LUCIA : Rosa, bu bulaşık makinesinin nesi var.. kendi kendine mi hareket ediyor?

ROSA : Motorun titreşimlerinden olsa gerek.

LUCIA : Ama çalışmıyor ki.

ROSA : *(Dalgın)* Aç o zaman.. belki durur.
Bulakşık makinesi yerine döner. Diğer eşyalar da...

LUCIA : Açıklayın bana: kopya edilmiş mektupları göndermek niye? Moro'nunkilerle aynı olduklarını hemen anlayacaklar.

BENZER : Tabii ki hemen anlayacaklar, siyasetçiler, başkanlar, gazeteciler de... ama fark etmemiş gibi yapacaklar. Bunu sonra anlatacağım size. Neyse, hemen sadede gelelim. Acilen siyasi tutuklularla takas istedim... otuziki kişi, hepsi müebbet hapis.

ROSA : Ya benim Antonio'm ?

BENZER : Hayır, kocanız müebbete mahkum değil, en azından şimdilik. Hem sonra takas istersek, Antonio'yu gerçek bir terörist olarak kabul etmiş oluruz. Ayrıca herkesin o mektupları tutuklu bulunduğum bir Kızıl Tugaylar hücresinden yazdığıma inandığını unutmayalım.

ROSA : Antonio'dan söz etmediğiniz iyi olmuş... Ama niye mektup yolluyorsunuz? Tutuklu değilsiniz. Amacınız ne sizin?

BENZER : *(Alaycı)* Hükümet ve devlet için ne değer taşıdığımı, bana ne kadar önem verdiklerini öğrenmek istiyorum! Bakalım hükümet ve partiler, tıpkı Moro gibi beni de feda etme cesaretini gösterecekler mi? Bakalım, benim olayımda da, ağır hasta bir tutuklu ile takası reddedecekler mi?.. Ben serbest bırakılmak.. için, otuzikisinin de serbest bırakılmasını istiyorum... hepsi sağlıklı otuziki siyasi tutuklu! Hepsini bir bir araştırdım. Bakalım o ünlü sanayicimiz Durso olayında yaptıkları gibi, yine gazetelerin sansürlenmesini isteyecekler mi?.. Bütün gazeteleri alıyorum! Çizgi fotoroman ve kadın dergilerini bile!!

LUCIA: Özür dilerim, sözünüzü kesiyorum ama, signore Agnelli kendini beğenmişliğiniz mide bulandırıyor. Kim olduğunuzu sanıyorsunuz ki siz?

BENZER : Avukat Agnelli! *(Eşyalar, sanki secde eder gibi hafifçe öne eğilir)* Sadece Avrupa'da 275 sanayi kuruluşu.. bunların dördü Polonya'da.. Polonya'da ... o.. kahrolası işçilerle! Ama hemen yola soktum onları : güvendiğim bir bölüm şefi getirdim... Jaruzelski adında biri...

LUCIA : Siz prestijinizin ve gücünüzün tadını çıkarmak istiyorsunuz. Moro'nun mektuplarını kopya çektiniz, ama hiçbir işe yaramayacak! Yarın gazeteler ve politikacılar, bir zamanlar Moro'nun yalvarışlarına cevaben yazdıklarını tekrar yayınlayacaklar.

BENZER : Bunu göreceğiz.

ROSA : Tabii, Lucia haklı. Gazetelerde büyük puntolarla okur gibiyim : "Devlet, saygın bir vatandaşını feda ederek gücünü göstermeli! "

BENZER : Kim yazdı bunu?

ROSA : Tabii Senatör Leo Valiani*, "Corriera Della Sera"da.. Moro olayları için. O günden beri "Ölümüne Senatör" diyorlar ona!

BENZER : Eğer o şekilde davranırlarsa, cevabım hazır. Bunlar benim son isteklerim! *(Cebinden bir kağıt çıkartır)*

ROSA : Vasiyet mi?

BENZER : Evet, doğru: benim vasiyetim. Okuyorum: "Sevgili dostlarım, hükümet adamları, ölümümle hepiniz kovuldunuz! Cenazemde kimseyi istemiyorum, hiç bir devlet, hükümet temsilcisini, ailemden hiç kimseyi, özellikle de biraz aptal olan erkek kardeşimi, istemiyorum. Yakılmak istiyorum. Küllerim helikoptere konulsun, Torino semalarından, tüm fabrikalarımın üstüne serpilsin.. Böylece işçiler külleri içlerine çekerek zehirlensin ve beni hatırlasınlar. Kalplerinde değil de .. ciğerlerinde yatacağım. Ebediyen".

* Leo Valiani : Cumhuriyetçi parti milletvekili.

Kapı açılır ve beyaz eldivenli, ceketli bir garson görünür. Yüzünde kırmızı burunlu beyaz Pulçinella maskesi vardır.

GARSON : Herkese günaydın, oruç ayı da olsa, iyi karnavallar. Signora Rosa sizsiniz değil mi?

ROSA : Evet, ne var?

GARSON : Şampanya, signora! Yo bu gerçek köpüklü sek Fransız şampanyası değil. Bizim malımız tozla hazırlanmış. Soğutulmuş !

ROSA : Ama biz ısmarlamadık ki.. yanlışlık olmalı.

GARSON : Yanlışlık yok! Belediyenin armağanı, kriz ve depresyona karşı kültürel programın bir parçası. "Maskeli balolar ve kitle alkolizmi!" Her daire sakini için iki şişe. Ve belediyenin halkı uyutma danışmanını da unutmayın.

ROSA : Yo, yo özür dilerim, ama bu basit eğlencelik demagoji oyunlarını yutmam ben!

GARSON : *(Çıkmak üzereyken bir ağustos böceği sesiyle durur.)* Bir dakika, özür dilerim , bana : *(buz kovasından antenli küçük bir alıcı çıkarır)* aşağıdan, bardan arıyorlar beni...

BENZER : Şu işe bak, ne organizasyon!

GARSON: Şefim arıyor.. *(Alıcıya konuşur)* Evet, dinliyorum... Evet, tamam. İletiyorum. Kapatıyorum, tamam. *(Alıcıyı kovaya koyar)* Şefim , buraya gelmekte olduğunu söylüyor, signora, sizin iyi tanıdığınız komiser, iki polis memuru ve bir tutukluyla... tutuklu kocanız.

ROSA : Oh, Tanrım, Antonio mu? Teşekkürler! Merdivenlerde mi ?

GARSON : Sakin olun signora. Herşeyi düzeltmek ve onları gerektiği gibi karşılamak için yeterince vaktimiz var. *(Ağustos böceği yine öter. Kovadan alıcıyı tekrar çıkartır. Dinler, sonra Benzer'e yaklaşır ve samimi bir tavırla)* Juventus kaybetti! Ha, ha, ha! *(Gülerek çıkar. Buzdolabı masaya yaklaşır, dolabın içinden çıkan bir*

ajan dolabın kapısını açık bırakarak, masanın altına girer)

BENZER : Signora, buzdolabınız tamamen boşalmış... rafları bile.. Güneyli depremzedelere acil yardım komitesi mi geçti buradan?..

ROSA : Çabuk, signore Gianni Angelli, dolaba girin.

BENZER : Tamam, buraya saklanıyorum... beni ele vermeyin lütfen!

İçeri, her zamanki havalı tavrıyla komiser girer. Yanında bir polis vardır. Bu arada, masanın altına gizlenmiş olan ajan, elli santim uzayacak şekilde masayı ortadan açar. Bu boşluktan ajanın başı görünür. Adam masadaki mankenin başında bulunan peruğu alır ve kafasına takarak mankene dönüşür.

KOMİSER : Herkese günaydın, rahatsız etmiyorum ya ?

ROSA : Hayır! Sizi burada görmekten çok mutluyum komiserim, nihayet kocamı görebilecek ve nasıl olduğunu öğreneceğim!

KOMİSER : Ne yazık ki Antonio'nuz pek iyi değil, biraz şiş.. hem sürekli ayağı takılıyor , çok kötü düştü.

ROSA : Yumruklarınızın üzerine, değil mi ?

LUCIA : Sus Rosa, tuzağa düşme.

KOMİSER : Hem de fıçı gibi içmeye devam ediyor.

ROSA : Nasıl olur, hemen hemen yeşilaycıdır.

KOMİSER: Doğru! Sadece su içti, biraz tuzlu.

ROSA : Tuzlu su mu?

KOMİSER : Evet, kovalarca, lastik bir boruyla, görseniz ne kadar iştahlı!

ROSA : Utanın! İşkence yapmaktan utanın...

KOMİSER : Ah, ah, signora, konuşmanıza dikkat edin.*(Masaya yaslanacak gibi olur ama masa birden çekilir, ajan aşağıdan masayı hareket ettirmiştir)* Ne oluyor?

LUCIA : Hoş görün komiser, onu anlamalısınız...

KOMİSER : Tabi ki anlıyorum, çok anlayışlıyımdır ben, öylesine ki erkeğinizi buraya getirdim.. *(Dışarıya seslenir)* hadi, sallanmayın orada! *(Rosa'ya)* Erkeğinizi, onu ger-

çeği söylemesine ikna etmeniz için! *(Söylediklerinin altını çizmek istercesine elini iki kere masaya vurur; üçüncü vuruşta masa elinin altından kaçar)* Ne oluyor burada ya ?

ROSA : Bilmiyorum, komiser, eşyalar bütün gün tek başlarına hareket ediyorlar.. Metro titreşimlerinden olsa gerek.

KOMİSER : Neyse, kocanız şimdiye kadar, bir sürü palavra anlatmaktan başka birşey yapmadı. Bir ara sizin, signora Rosa, Kızıl Tugaylar lojistik servisinden sorumlu olduğunuzu bile söyledi, hatta Agnelli'yi sizin sakladığınızı da..

BENZER : *(Buzdolabından görünür, iki kadına)* Lütfen beni ele vermeyin!

KOMİSER : *(Yine dışarı seslenir)* Hey siz! Çabuk oluyor musunuz?

ROSA : Antonio'm benimle ilgili böyle birşey mi söyledi size?

LUCIA : Çok doğal, onu suyla doldurduklarına göre, istediklerini söyletebilirler. *(Dışarıdan gürültü ve çığlıklar duyulur.)*

KOMİSER : *(Kapıya çıkar)* Ne yapıyorsunuz orada? Söyler misiniz?

POLİS : *(Dışardan seslenir)* Başaramıyoruz komiserim. Bu düşmeye devam ediyor ve bizi de düşürüyor!

KOMİSER : İple bağlayın o zaman. Bekleyin ben de geliyorum. *(Polise)* Sen benimle geliyorsun. *(Polisle komiser çıkarlar)*

ROSA : *(Umutsuz)* Öldürüyorlar onu.

BENZER : *(Buzdolabından başını çıkartır)* Beni dinleyin, tek yol ona karşı çıkmamak, hatta mümkün oldukça suyuna gitmek. Atabildiğiniz kadar yalan atın, onu yalanlarla sarhoş edin, yoksa sizi de Antonio gibi suda boğar. O bir zırdeli!

ROSA : Yani, ona benim gerçekten Kızıl Tugaylar lojistik sorumlusu olduğumu mu söyleyelim?

BENZER : Evet, palavra sıkmalısınız .. bana zaman kazandırmalısınız... Hepimizi kurtaracak olan kurduğum tuzağı harekete geçirmeliyiz.

ROSA : Yalan söylemesini beceremem ben..

BENZER : Gayret edin ! Dikkat geliyorlar. *(Tekrar dolaba girer)*

Sahne sürerken aynı zamanda buzdolabı, diğer eşyaların hareketinden yararlanarak, izleyicilerin dikkatini çekmeden, duvarın dibine dayanır. Agnelli'yi canlandıran aktör kamufle bir kapıdan yararlanarak buzdolabından çıkar, yerine dolabı hareket ettiren bir teknisyen girer. Komiser, yanında bir polisle sahneye gelir.

KOMİSER : Bir adım sonra kocanız burada olacak.

ROSA : *(Kararlı)* Güzel, böylece yüzüne tükürebilirim! O geri zekalıya güvenilmeyeceğini biliyordum. Salak gibi öttü.

KOMİSER : Nasıl? *(Şaşkın)* Öttü ha? Demek o taşkafalının söylediklerinin gerçek payı vardı!

ROSA : Evet, doğru söylediniz! Ben konuşacağım! Konuşacağım, konuşacağım. On gün öncesine kadar avukatın nerede olduğunu biliyordum, hata yirmi gün öncesine kadar.

KOMİSER : Ya ? Nerede peki?

ROSA : Bir uçan balonda, bilirsiniz hani, şehrin üstünde prezervatif ve doğum kontrol araçları reklamını yapan hani.

KOMİSER : Ne? Doğum kontrolü yapan bir uçan balon mu?.. *(Şaşkın çevresine bakar)* Dikkat edin signora Rosa, yüzüme iyi bakın. Sakın, dalga geçeyim demeyin, çünkü sizin için de hazır bir su borusu var.

ROSA : *(Buzdolabından Lucia'ya uzatılan ayakkabıyı Lucia hemen Rosa'ya verir.)* Burda kimse dalga geçmiyor. Başlangıç için, işte ilk delil! *(Ayakkabıyı masaya koyar)*

KOMİSER : Bu ne?

ROSA : Görmüyor musunuz? Bir ayakkabı, avukat Agnelli'nin ayakkabısı.

KOMİSER : Dalga geçmeye devam mı ediyorsunuz ? *(Ayakkabıyı yoklar ve dikkatle inceler)*

ROSA : Kesinlikle hayır : Kırk dört ve üç çeyrek numara, el yapımı, Lenzuer Broder firması, Londra..

LUCIA : Onun için özel imal ediyorlardı!

ROSA : İnanmıyorsanız Agnelli'nin evine telefon edin ve doğru mu değil mi sorun.

KOMİSER : Gerek yok. *(Polise)* Merkeze bildirin. *(Polis telefona gibip ahizeyi kaldırır)* Hayır, telefonla değil, telsizle. Merkezde bütün bilgiler var : Kostüm bölümünden doğrulamalarını söyleyin.

Polis telsizi çalıştırır. Birden bütün eşyalardan antenler çıktığı görülür. Yanında başka bir polis memuruyla Antonio girer içeri. Gerçekten de karnı şiştir ve girer girmez kulaklarından bile su püskürtür.

POLİS : Alo, merkez...

ROSA : *(Hırçın)* İşte ödlek geldi. Senin hesabına bakılacak!

LUCIA : Lütfen, bu kadar katı olma!

ANTONIO : Ama Rosa... glu... glu... *(gargara yapar gibidir)*

ROSA : Sus boşboğaz! Herşeyi mahvettin, hain köpek!

KOMİSER : Hay Allah, ben de sizi aptalın teki sanırdım.

ANTONIO : Rosa... özür dilerim, ama içimi doldurdular.. Off... *(Sünger lülesiyle ağzı su ile dolar ve suyu polisin suratına püskürtür)*

POLİS : Kahrolası! Başka tarafa püskürt!

KOMİSER : Kenefe götürün şunu, yoksa burayı sel götürecek!

POLİS : *(Telsizle konuşur)* Komiserim, merkezden, marka, tip ve numaranın uyduğunu söylüyorlar.. Avukat, İtalya'da bu tip ayakkabı giyen tek kişiymiş. O ve Papa.

KOMİSER : Hay Allah *(Ayakkabıyı alır)* Hemen bir fotoğrafını çekelim...

ROSA : Ah, evet, hepimiz ayakkabının etrafında toplanalım!

Ayakkabının etrafında, hatıra fotoğrafı çektirir gibi toplanırlar. Polislerden biri flaşlı bir fotoğraf makinesi çıkartır, diğer eşyalardan da, gizli ajanların fotoğraf makineleri hızla çıkar, flaşlar patlar. Garson da, eski tip körüklü bir makineyle ortaya çıkar.

KOMİSER : Hey, ne o?

ROSA : Yalan söylemediğime inandınız mı şimdi?

KOMİSER : Şey, evet, bir delil... ama nasıl denir, oldukça göreceli.

LUCIA : Nasıl göreceli?

KOMİSER : Yani, Agnelli'nin bir ayakkabısı doğru yerde olduğumuzu ispatlamaz.

ROSA : *(Benzer'in Lucia'ya verdiği diğer ayakkabıyı alır hızla masaya koyar)* ya, iki ayakkabı?

Gizli ajanların makinelerinden yine flaşlar patlar.

KOMİSER : Şey, tabi.. iki ayakkabı!..

ROSA : Ve bitmedi..

KOMİSER : Üç ayakkabı mı?

ROSA : Hayır *(Ayakkabıdan bir kâğıt çıkarır)* Avukatın kendi eliyle Başbakan ve içişleri bakanına yazdığı mektupların orjinal taslakları. *(kâğıt komisere verilir.)*

KOMİSER : Taslaklar mı? Emin misiniz? Dikkat edin, bu bir şakaysa, size pahalıya malolur.

Eşyalar kâğıda göz atmak için Rosa'yla komisere yaklaşırlar.

ROSA : Gerekli kaligrafi testini hemen yaptırmazsanız, size pahalıya malolabilir komiser.

KOMİSER : Sallanma, merkeze koş.

POLİS : Evet, koşuyorum. *(Önünü kesen askıya çarpar)* Oh, afedersiniz!

GİZLİ AJAN : *(Askının arkasından başını uzatır)* Önemli değil.

POLİS : Bir dakika komiserim, iki gazetenin akşam baskısı var burada : bunda başbakana yazılan mektup büyük puntolarla basılmış.

KOMİSER : *(Taslakla gazeteyi karşılaştırır)* Şey, evet, el ya-

zısı oldukça net ve sanırım benziyor.. *(Eşyalar daha iyi görebilmek için, inanılmaz şekilde yaklaşırlar, hatta masanın üstüne çıkar, üstüste polislerin üzerine yığılırlar)* İtmeyin böyle ama!

POLİS : Ben değilim komiserim, ben buradayım, itenler bulaşık makinesi, askı ve büfe.

Yavaş yavaş yığın çözülür ve eşyalar eski pozisyonlarını alır.

KOMİSER : Şu metroda can sıkıyor ama! Pencereye gidelim.

ROSA : Hayır! Bırakın pencere bize gelsin!

Pencere kulisten sahne ortasına kadar kayar.

KOMİSER : Bir büyüteç gerekli.

ROSA : Çekmecede var *(Büfeye gider, çekmeceyi açar gibi yapar ama bir el çıkar Rosa'ya bir büyüteç uzatır.)* Yo, kâsedeydi! *(Komisere büyüteci verir)* İşte, küçük bir ışık da var. *(Büyütecin sapındaki bir düğmeye basar, merceğin arkasında cılız bir ışık yanar.)*

Askılıktaki ajan büyük bir spot yakar ve gazeteye doğrultur.

KOMİSER : Küçük ışığa da bak! *(Dikkatle mektuba ve gazeteye bakar)* Mükemmel görünüyor, aynı el yazısı.. çok iyi taklit edilmiş.

LUCIA : Ne taklidi kim taklit etmiş? Daha önce kimse Agnelli'nin yazmış olduğu tek bir satır görmedi. Bu gazete çıkalı da bir saat oldu!

POLİS : Bana da gerçek gibi geliyor.

ROSA : Yeter artık ama!

Rosa, ani bir hareketle kâğıdı polisin elinden alır ve eşyalar arasında koşmaya başlar. Kâğıdı Lucia'ya teslim eder. Herkes, askının arkasında kaybolan Rosa'nın peşinden koşar. Eşyalar atlı karınca gibi hareket eder. Işıklar söner. Müzik yükselir. Lunaparktaki gibi bağırışır, gülüşürler.

KOMİSER : Yeter! Başım dönüyor!.. *(Birden herşey normala döner, eşyalar eski yerlerini alır)* Bu metro ger-

çekten can sıkıyor ama! *(Rosa'ya)* Bakın signora, kurnazlık yapmayın. Şu andan itibaren tutuklusunuz. Konuşun! Avukatı nerede gizliyorsunuz?

ROSA : Hayır, beni tutuklarsanız konuşmam. Ben ancak özgürken ve sadece devlet tanıklığını garantilerseniz konuşurum. "Pişman terörist, özel kategori. Madde A 1 - C 3"

LUCIA : Aferin ! Garanti olmadan konuşulmaz doğru!

ROSA : İkinci nokta: ben sadece jandarma komutanı ile konuşurum ve onu burada, atının sırtında istiyorum!

KOMİSER : Jandarma komutanının ne ilgisi var?

ROSA : Var : " değerli kişi" bir devlet garantisidir, kendisine masonlar derneğinin direk desteği var, siz ve tüm değişik gizli servis örgütlerinin... Hiç biriniz, güven vermiyorsunuz.

KOMİSER : Yeter artık! Bu benim işim, sen onu rakibime kaptıramazsın... Aksi taktirde senin de, genç metresin de kafasına bir kurşun sıkarım ve hiç kimseye bir şey kalmaz! *(Parmağını silah gibi doğrultur)*

ROSA : Pekâlâ, beni ikna ettin, konuşuyorum.. ama yargıç önünde.

KOMİSER : Geliyor, çağırdım onu. Geçen sefer buraya gelen, tanıdığımız bir yargıç.

ROSA : Ha, hani o dizine ateş ettiğiniz zavallı.

KOMİSER : Şişt, lütfen!

ROSA : Pekâlâ, bekleyelim.

KOMİSER : Hayır, burada kimse beklenmiyor, anlaşıldı mı! Yoksa seni gebertirim.

Komiser bir tabanca çıkartır ve masanın arkasına gizlenen Rosa'ya doğrultur. Lucia ve ajanlar da gizlenir.

ROSA : Komiser ateş etmeyin.. Polis kontrolü için durdurulmuş bir araba değilim! Ateş etmeyin! Tamam, konuşuyorum...

Ajanlar ve görevli polis memurları tekrar ortaya çıkar.

KOMİSER : Hah, nihayet anladın! *(Tabancayı masaya koyar, oturur)* Dikkat, şu andan itibaren sana soru sor-

mayacağım.. Sen dilediğin gibi konuş, onun sözünü kesenin vay haline! *(Polise döner)* Bu arada tulum kenefte mi hâlâ?

POLİS MEMURU : Evet, içeri kilitledim..

KOMİSER : Aferin, git bir göz at. *(Polis çıkar ve hemen geri döner, Rosa'ya)* iyi, başlayabilirsin o zaman. Özlü konuş ve konuyu dağıtma : Avukatı kaçırma girişimi ne zaman doğdu? *(Polislere)* Sen kaydet, sen de yaz.

Benzer dolaptan başını çıkarır ve gizlice sufle eder.

ROSA : Avukatı kaçırma fikri, Fani caddesi operasyonu hazırlandığı sıralarda doğdu..

Eşyalar Rosa'yı daha iyi dinleyebilmek için yavaşça yaklaşırlar.

KOMİSER : Detayları istiyorum, isimler, tarihler, adresler, her şey !

ROSA : Öykü ocak ayının ilk günlerinde başladı.. 1978 yılı Milona'daydım, güzel bir gündü.. soluk bir güneş kentin üstündeki sis tabakalarının arasında zorlukla yükseliyordu...

KOMİSER : Bakın, sıcak güneşi ve sis tabakalarını bırakın.. Tutanak düzenliyoruz, roman yazmıyoruz burada.

ROSA : *(Benzer'e)* Gördünüz mü bak, beni ne duruma düşürdünüz! *(Komisere)* Tamam, öykü yok, ama sis detayı önemli, bakın avukatı kaçırmak için stratejik toplantı bir sinemada düzenlendi! *(Bu son cümleyi Benzer sufle etmemiştir. Komiser şaşırır, kalkar ve yavaşça yaklaşır. Benzer geriler dolaba girer)*

KOMİSER : Bir sinemada mı ? Sinemada stratejik bir toplantı ha!

ROSA : *(Buzdolabına bakarak yardım ister, yaklaşmak için iskemleye poposuyla vurur, sonra vazgeçer, kararlı devam eder.)* Evet! Splendor Sineması.. güzel bir sinema, evime yakın.. toplantıları orada yapıyoruz, böylece yolda fazla vakit kaybetmiyorum.. Ve.. toplantıyı düzenlediklerinde Duomo meydanındaydım, arkadaşım Caterina'yı gördüm...

KOMİSER : Caterina kim?
ROSA : Bir papaz..
KOMİSER : Papaz mı? Papaz da mı var işin içinde?
Endişeli Lucia'nın umutsuz hareketleri. Rosa çekinmeden devam eder.
ROSA : Evet... Don Anselmo.. Canegrate'den bir işçi papaz.. biz ona bombacı kardeş deriz... çünkü sürekli üstünde gizlediği üç dört el bombasıyla dolaşır. Vatikana sızmış bir adamımızdır.
KOMİSER : Ve kadın kılığında dolaşıyor ha?
ROSA : Evet, dikkat çekmemek için. Bilseniz ne kadar hoş oluyor! Ben bile ilk seferinde gerçek bir kadın sandım onu.. çok şık bir kadın, yüksek topuklarla, harika bir yürüyüşü vardı! Hoş kokulu!
KOMİSER : Nasıl bir peruk takıyor?
ROSA : Peruk takmıyor, kendi saçları, upuzun.. sonra yine rahip kılığına döndüğünde onları, şapkasının altında, ensesinde topuz yapıyor.
KOMİSER : Ya göğüsler.. onlar da kendisinin mi, doğal değil herhalde?
ROSA : Hayır, sütyenin içine iki el bombası koyuyor, hafif olanlardan, taktik kullanım!
KOMİSER : Bu akıl almaz birşey! Bana bak, bunları sen uydurmuyorsun değil mi?
ROSA : Yapacağınız iş Vatikan'a telefon edip Don Anselmo'yu sormak... kadın sesiyle biri yanıt verdiğinde bilin ki o.
POLİS : *(Telsizle konuşur)* Alo... Vatikan mı? Başpiskoposluk mu? *(Komiser boşvermesini işaret eder)*
ROSA : Şaka mı ediyorsunuz komiser? Pişmanlık duyanlar bilirsiniz, asla yalan söylemezler! Nerede kalmıştık, ha, Splendor sinemasındaydık... Porno bir film gösteriliyordu.. Bir travestiye aşık olan ve sonunda eşcinsel olup... parkta vücudunu satan seks düşkünü bir komiserin öyküsü. Sonra Ahlak Masası bunu yakalıyor, karakola götürüyor, bir savcının tecavüzüne uğruyor.

Sadistliğiyle tanınan savcı onu öldüresiye dövüyor. Travesti seks manyağı komiser son nefesini verirken, savcı birden atılıp, bağırıyor : "Ölme sakın.. seni seviyorum! " Evleniyorlar ve sonsuza dek mutlu yaşıyorlar. Güzel değil mi?

KOMİSER : Yani.. Devam edelim lütfen !

ROSA : Evet, devam edelim. Orada filmi seyrederken. Splendor'un kapısı açıldı ve.. Moruğun danışmanı içeri girdi!

KOMİSER : Yaa!

LUCIA : Rosa, sus!!

KOMİSER : Moruk ha? Gerçekten var demek! Kim peki?

ROSA : Arkadaşım Lucia haklı, bu noktada devam edemeyeceğim artık. Burada çok önemli kişilerin, isimlerinden söz edilecek yoksa.. konuşamam.

KOMİSER : Kurnazlığı bırak!

ROSA: Hayır, komiser bey, kurnazlık yapmıyorum! Cumhurbaşkanı Pertini de, 31 Aralık 1981'de, halka iyi yıllar dileğinde bulunurken, terörizme ve.. İtalya'da değil, tüm Avrupa'da bulunan kaynaklarına değindi..

KOMİSER : Evet, uluslararası bağlantılardan söz ederken...

ROSA : Evet uluslararası. Cumhurbaşkanı, tüm o ilişkilerine, korunmasına rağmen.. sadece değinmekle yetindiyse.. bilgisine ve gücüne rağmen.. isim vermekten kaçındıysa.. siz, zavallı bir komiser.. alınmayın.. Don Kişotluk mu yapmak istiyorsunuz? .. Daha fazlasını bilmek uğruna hayatınızı riske mi atmak istiyorsunuz? Ölmek mi istiyorsunuz? *(Duraksar)* Ölmek istiyorsanız eğer, niye sizi durdurayım ki komiser? Aileme.. kocama yaptıklarınızdan sonra... Ya, size isimleri söyleyeceğim. *(Polis memuruna)* Siz "son kez" kaydetmeye hazır mısınız? *(Diğer memura)* Siz "son kez" yazmaya hazır mısınız? *(Komisere)* Siz "son kez" dinlemeye hazır mısınız?

LUCIA : Rosa, eğer konuşursan ben giderim... benim canım kıymetli! *(Çıkar)*

I. POLİS : Özür dilerim komiserim, ben de gitmek zorundayım..

KOMİSER : Nereye?

I. POLİS : Mesaim bitti, sonra karım gerçekten hasta, onu hastaneye götürmeliyim...

II. POLİS : Ben de gitmeliyim efendim.. Dişimde bir çürük var, gidip diş etlerime baktırmalıyım..

KOMİSER : Ödleğin tekisiniz hepiniz! Çürük ağzınızda değil, kıçınızda!

Polis memurları çıkar, peşlerinden bütün eşyalar da gider.

ROSA : Komiser.. eşyalarım.. kendi kendilerine taşınıyorlar! Onları durdurun.. *(Çıkan eşyalara doğru)* Geri dönün!

KOMİSER : *(Elini kalbine götürür)* Tanrım, iyi değilim. Kalbim.. *(İskemleye çöker)*

ROSA : İyi değil misiniz? Gördünüz mü bak, çok şey bilmek isteyince ne oluyor insan? *(Çıkış kapısına koşar ve seslenir)* Lucia.. görevliler.. gelin çabuk .... komiser fenalaştı!

Lucia ile 2. polis girer.

LUCIA : Ne oldu?

Elinde gazetelerle 1. polis gelir.

1. POLİS : Bakın, özel baskı bir sürü gazete çıkmış. İnanılmaz şeyler var!

Yavaş yavaş bütün eşyalar gelir, oyuncuların arkasına dizilirler. Buzdolabı açılır ve Benzer çıkar.

BENZER : Bir tane de bana verin. *(Polis bir gazete uzatır)* Teşekkürler.

1. POLİS : Hey, bu tutuklu ama. Orada ne yapıyorsunuz?

BENZER : Serin serin oturuyordum.. *(Okur)* Dinleyin: Toplanan bakanlar kurulu bir bildiri yayınlamış, başlık: " Devlet, Moro ile takasa hayır dedi, bu kez evet demeli!"

HERKES : Yo!

BENZER : *(Okur)* "Her türlü takasa hazırız, gereksiz kararsızlığa son verilsin! Tek bir ses : Güç birliği! Takas için istenilen mahkumlar bugün serbest bırakılacak."

HERKES : Yo!

BENZER : *(Okur)* Evet. "Otuziki tutuklunun serbest bırakılma isteğinin kabulünden sonra, teröristlerin diğer pek çok mahkumun da serbest bırakılmasını isteyeceklerinden dolayı ve sonunda takasın bozulmasını önlemek için..."

HERKES : Eee?

BENZER : "Bakanlar ve meclisin onayıyla, mahkum olmuş tüm siyasi tutukluları serbest bırakmaya karar verdiler"

HERKES : Yo!

BENZER : Evet! "Ve henüz yargı sonucunu bekleyenleri de."

HERKES : Ooo!

BENZER : Başbakanın bir açıklaması da var. "Başbakan şantaja boyun eğilmediğini, çünkü hapishaneleri boşaltma operasyonunun iki yıldır öngörüldüğünü insan hakları açısından affın gerekli olduğunu açıklıyor."

KORO: Haydi İtalya! Ne güç ama!..

LUCIA : Yaşasın!

ROSA : Yaşasın! Antonio'm serbest o halde!!

LUCIA : Tabi ya, herkes serbest!

KOMİSER : Hayır, imkansız, delirmiş mi bunlar?!

BENZER : Belki. Dinleyin komiser, bu sizin için! *(Okur)* "Bu andan itibaren, terör olayları ile ilgili tüm soruşturma ve araştırmalara ara verilecek " İşleriniz durduruldu! Rahatlıkla emekliye ayrılabilirsiniz.

KOMİSER : Ama nasıl olur, bu tür bir olay nasıl durdurulur? Yaptığım onca iş, sarfettiğim emek.. çöpe atıldı! İğrenç bir şey bu! aşağılık politikacılar!

Oyuncuların arkasındaki eşyalar da hareket eder.

ROSA : Haklısınız, bu dönekliği anlamak mümkün değil; hepsi de Moro'nun kurban edilmesinde hem fikirdi. Moro'nun öldürülmesine göz yumdular. O zaman hiç kimse teröristlerle anlaşmayı düşünmedi. Ya şimdi, şunların kararlılığına bak... Bak Agnelli için kırk takla atıyorlar... Ne iğrenç!

LUCIA : Tabii, hepsi işin içinden sıyrıldı!

BENZER : Birşey anlamamanız çok normal.. öncesini bilmiyorsunuz tabi!

KORO : Hangi öncesi?

BENZER : Bir dakika sırayla gidelim: bir hafta önce bütün gazetelerde başbakan, maliye bakanı, içişleri bakanı, dışişleri bakanı, savunma bakanı... kısacası kararlılık grubunun tüm üyelerinin imzaladığı bir bildirinin yayınlandığını hatırlıyor musunuz? Kısacası imzayı atanlar şöyle diyordu: "Yeter! Cesur, ama sadece başkalarının hayatı sözkonusu olduğunda cesur kaptanlar takımı olmakla suçlanmaktan bıktık! Bu aşağılık bir iftira. Bu andan itibaren, her birimiz Avukat Agnelli'nin hayatı karşılığında teröristlere kendimizi feda etmeye hazırız! Ne yazık ki hayatımızı sunmamız teröristler tarafından kabul edilmeyecek. Kızıl Tugaylar öteden beri rehine takasını reddediyorlar ve bu da bizi umutsuz kılıyor.."

ROSA : Evet, bu belgeyi hatırlıyoruz... Eee, sonra?

BENZER : Ve ben onların sözüne inandım! Herbirine şöyle bir mektup yazdım: " Sevgili dostum, seni çok sevindirecek bir haberim var : Kızıl Tugaylar takası kabul etti' Teröristlerin şefi siz "özverili fedailer" grubu arasından benim yerime geçmeye en uygun, en yaraşır kişiyi şahsen seçmeme izin verdi! Çok düşündüm.. hepinizi birden seçtim!" Dokuzuna da aynı şeyi yazdım.

ROSA : Ha, ha, hapishanelerin kapılarını niye çarçabuk açtıklarını anladım.. korkudan...

BENZER : Hayır, sadece korkudan değil, aynı zamanda beni feda edemeyeceklerinden: ben gücüm. *(Birbirlerine şaşkın bakarlar)* Anlamıyor musunuz? Özür dilerim ama, siz Karl Marx'ı okumadınız mı hiç? Eh, biliyorum... artık sadece bizler, büyük sanayiciler Kapital'i çalışıyoruz... Özellikle şurasını : "Tek iktidar, finansal ekonomik güçtür, yani holdingler, çokuluslu sanayiler, bankalar, pazarlar, mallar.. Yani kapital!" *(1. Polis ortadaki kapıdan çıkar)* Sonra çocukların halka olup ez-

bere şarkı söylemeleri için bir ilave cümle daha var: " Filigran kağıt para üzerinde bu devletin kutsal yasaları yazılıdır... Filigran üzerinde. Dolayısıyla hükümet, devlet, kurumlar, gerçek güce, yani ekonomik güce hizmet aracı olmaktan başka birşey değildir. "Hizmet araçları.. anladınız mı? Yani Aldo Moro sözü edilen mali devletin saygınlığını kurtarmak için kurban edildi, kimsenin takmadığı hizmet araçları için değil! *(Arkaya gider ve bir tapınağın basamakları gibi dizilmiş eşyalara tırmanmaya başlar)* Bunu kafanıza iyice sokun! Güç bende! Ben Devletim! Benim temsil ettiğim Kapital-devlettir! Ölüm pahasına da olsa kurtarmanız gereken benim onurum! Ve bu devletin kurtulması için, asıl gücü, devleti, yani beni kurban edemezlerdi herhalde! *(Eşyaların arkasına konulan spotlar tarafından aydınlatılır.)*

KOMİSER : Ne diyor bu? Neden söz ediyor? Yeniden mi aptallaştı? Bu kez kim olduğunu sanıyor?

BENZER : *(Eşya yığınının üzerine çıkar, kollarını açar)* Avukat Gianni Agnelli! Sakın yüzüme aldanmayın, estetik ameliyat yüzünden böyle...

KOMİSER : Bana bak, estetiği ben yapacağım sana, eğer..

ROSA : Sakin olun komiser, o gerçekten avukat Agnelli..

POLİS : *(Girer)* Komiserim, kenefte bunun tıpatıp benzeri bir başka Antonio var...

ROSA : Evet, ne var ki o benim Antonio'm, bu da avukat. *Eşyalardan gizli ajanlar çıkar ve şaşkın komiserin karışısına dizilirler.*

KORO : Evet, sizi temin ederiz komiser.. uzun süredir konuşmalarını dinliyoruz.

KOMİSER : *(Ajanlara)* Bir dakika : Deniz, Kara, Hava, İnterpol, Emniyet değil mi? Neler oluyor... bütün istihbarat teşkilatları burada...

EKİP ŞEFİ : Doğru! Bayın gerçekten avukat olduğu ortaya çıkıyor, yanlışlıkla yüzüne, işçisi Antonio'nun yüzüne benzer estetik yapılmış. Hükümete mektupları yazan o,

onları bu evden postaladı. Kendini teröristlerin elinde tutuklu gibi gösteren, bütün bu curcunayı yaratan da o...

Komiser hipnotize olmuş gibi, yavaş yavaş eşyaların üstüne çıkar ve avukata yaklaşır. Agnelli elini uzatır işaret parmağına dokunur. Sistina Kilisesinde Mikelanj'ın yaptığı gibi "yaratılış" freskine yapılan gönderme oldukça belirgindir.

BENZER : Seni ben yarattım. Git!..

KOMİSER : *(Perişan inerken)* Benimle dalga geçiyorsun! Alay mı ediyorsun sen ? Devletüstü olman umurumda bile değil! *(Cebinden bir tabanca çıkartır)* O Devletin alnının ortasından vururum ben, bu boktan devletin toplarını patlatır, nallarım onu...

KORO : Dur, hayır, delirdi! Ne yaptığınıza dikkat edin! Durdurun onu! *(Herkes onu durdurmaya çalışır. Onu tutmayı başarırlar. O sırada koltuk değnekleriyle içeri yargıç girer.)*

YARGIÇ: Ne var? Ne oluyor? *(Komiserin tabancasından bir el ateş edilir. Yargıç bacağından vurulur)* Ayyy! Öteki ayağımdan da vurdu! Kötü bir alışkanlık oldu ama bu ! *(Boylu boyunca yere uzanır.)*

Kararır - Müzik girer

- SON -

---

* Plutarko : (46-119) yapıtlarıyla 16. yy.dan 19. yy. değin Avrupa'da deneme ve yaşam öyküsü türleriyle tarih yazıcılığının gelişimini etkileyen Yunanlı yazar. İlgi alanı ahlak olan yazarın en ünlü yapıtları "Ethika" adıyla anılır.

* Svetonio : Latin tarihçi. (I. ve II. yy) Dönemin imparatorunun yaşamını, erdemlerini ve kötü alışkanlıklarını kronolojik şekilde sıralanmış, pek çok zengin öykülerle bunları birleştirmiştir. Devlet arşivlerinde, en önemli eserleri arasında 12 kitaplık Cesare'nin yaşamı yer alır.

DARIO FO'DAN OKURLARA...

Milano - 26 Şubat 1981

Franca daha provalar sırasında sezmişti olacakları: "Bu oyun büyük gürültü koparacak... görülmemiş bir tepki alacak" diyordu.

Haklı çıktı Franca. Ben kendi payıma oyunun; reaksiyonerlerin, dar görüşlülerin, düzeni benimsemiş daha bir sürü insanın canını sıkacağını biliyordum, ama bu denli saldırıya geçeceklerini beklemiyordum. Özellikle de böyle haset dolu, böyle aşağılık hücumlar, tehditler beklemiyordum. Papaları, yüksek dereceli din adamlarını taşlayan, groteske varan oyunlar oynadık şimdiye dek, bu oyunları oynamayı sürdürüyoruz da. Ama itiraf edeyim ki, politikacılara ve birçok gazeteciye oranla gerçek birer "senyör" gibi davrandılar onlar. Sert tepkiler gösterdiler, ama tepkilerinin bir biçemi vardı.

İş çılgınlığa vardı. İKP Senato Grubu Başkanı senatör Perna, senato da söz alarak bize saldırdı, Leo Valiani'yi tiye aldığımız için bizi radikallerle aynı kefeye koydu. Leo Valiani'nin kutsal, dokunulmaz olduğunu bilmiyorduk. Benim bildiğim olağanüstü bir direnişçi geçmişi olan, ama şimdi Corriere della Sera'nın soylu yazarlarından biri. Buda'nın ete kemiğe bürünmüş, yaşayan temsilcisi olduğunu, dolayısıyla insanın tüylerini diken diken eden dokunulmaz yazılar yazdığını bilmiyordum. Yorum yapmaya kalkarsanız yandınız. Cumhuriyetçi Parti'den olması, ve "idam cezası gereklidir" diye çığlıklar atan cumhuriyetçilerin başı La Malfa'ya düşünsel bağlılığı, bizde Leo Valiani'nin hicap yerini sarmaşıkla örten romantik tipli eski bir tutucu olduğu izlenimini uyandırıyor. Sert bir adam bu Valiani, tutarlı hem de ölümüne... Oyunda, daha doğrusu prolog bölümünde Valiani'nin, hükümetin "savaş hali" ilan etmesini isteyen faşistlere cevap verirken (savaş hali; özel mahkemeler, yargısız infazlar, sokağa çıkma yasağı, sıkıyönetim yasaları de-

İKP: İtalyan Komünist Partisi (PCI)

mekti), kendisinin de "savaş halinden" yana olduğunu, ama turizme zarar vermemek için savaş halinin açıkça ilan edilmesinden yana olmadığını yazdığını belirtmiştik. Ne yaman adam şu Valiani. Müthiş bir mizah yeteneği var... çok komik şeyler diyor, ama söylediklerine bir tek kendisi gülmüyor... ne özdeyişleri olduğunun farkında değil. İtalya'da "adalet bekleyen mahkumların davanın açılmasını bekleme" sürelerinin diğer ülkelerden daha uzun olduğunu hepiniz biliyorsunuz. Bir İtalyan yurttaşı dava dosyasının tamamlanıp da davasının açılması için hapisanede 12 yıla dek bekleyebilir. Sonra yargıç: Kusura bakma yanlışlık olmuş, herkesin başına gelebilir..." diyebilir.

İşte bizim Leo Valiani, yine Corriere'de yazdığı bir yazıda, davanın başlaması için on iki yıl beklemenin aşırı bir tutuklama olmadığını söylüyor. Ona göre hava hoş, çünkü kendisi ölümsüz nasıl olsa. Birçok yargıç, bu arada Beria d'Argentina gibi ılımlı yargıçlar bile bu yasaya şiddetle karşı çıktılar, bir canavarlık, demokratik bir ülke için bir yüzkarası olarak tanımladılar, yeryüzündeki hiçbir uygar ülkenin tutuklama konusunda böyle bir anormallik rekoru kıramadığını belirttiler.

Ama kutsal Valiani bir ölçüsüzlük olmadığını söylüyor. Sorun iyice incelenirse belki de haklı. Alt tarafı, 18'inde içeri giren bir çocuk... 30'unda çıkıyor. Ne var bunda. Ham giriyor içeriye olgunlaşmış... neredeyse çürümüş olarak çıkıyor. Ayrıca beklenmedik yararlar elde ediyor. Her şeyden önce askerlik yapmamış oluyor, sıkıcı bir yükten kurtuluyor böylece. Sonra her genç insanın geleceğine ilişkin açık seçik, kesin bir karar alırken yaşadığı sıkıntıyı bunalımı yaşamıyor: Hangi fakülteyi seçeyim? Hata yaparsam? Aldığım diploma bir işe yaramazsa? İş bulamazsam? Bu işe yatkın olmadığımı anlarsam? Nasıl bir yaşam kuracağım? Gelecek bana neler vaat ediyor? Yo, hapishanede bu sıkıntıları yaşama tehlikesi yok... hapishanede insan hata yapmaz... geleceğini düşünmez. Devlet zaten senin yerine düşünür her şeyi. İçini rahat tut. Sonra eğitimden de ge-

çersin, gezer, dünyayı tanırsın. Hapishanede hep aynı yerde kalacak değilsin ki. Her hafta, sana önceden haber bile vermeden, İtalya'nın bir ucundan öbür ucuna naklederler seni... ancak çok yontulmuş zenginlerin gidebildikleri egzotik adalara bile gidersin. Sonra durmadan serüven yaşarsın.

Hapishanelerimizde sık sık isyanlar olur, her isyandan sonra da bol bol dayak yersin. Eğer isyana karışmışsan gardiyanlardan dayak yersin, tersine isyana katılmamışsan bu kez, seni alçaklıkla, kaçaklıkla suçlayan hücre arkadaşlarından yersin dayağı. Kısacası daima bir seçme hakkın olur... kimden dayak yiyeceğini. İşte böyle bir ortamda on iki yıl bir çırpıda geçer, tabii daha önce şişlemezlerse seni. Valiani bu sürenin aşırı olmadığını söylüyor. Valiani hastalıklı bir ihtiyar... on iki yılın ne önemi olabilir onun için? Üstelik arkasında kendisini destekleyen bir başka parlak zekalı var, Corriere'nin yayın yönetmeni Di Bella.

Bella'nın bunalımı çözmek için yaptığı dâhiyane bir öneri vardı. Şöyle diyordu: "Bu ödlek, kararsız, yetersiz bakanlardan bıktık artık. Erkeksi özelliklere sahip olduklarını gösterecek insanlarla bir hükümet kuralım." Önemli olan dürüstlük, bilgi, siyasal zekâ değil... Di Bella için önemli olan testiküllerin ve üstündeki organın boyutları. Böyle bir hükümet kurmayı kabul edecek olursa, bakan adaylarının malafatlarını inceleyecektir herhalde: "Seninki çok iyi... olmaz, seninki çok küçük... senin ki fena değil, ama olmaz, bir sonraki muayeneye gel."

Yemin töreninde de... hepsi özelliklerini Anayasa metninin bulunduğu sıraya dayayıp, havalandırırlar.

İşte bu hiciv ve taşlamalı değindiğimiz oyunumuz kıyameti koparttı: Senatoda önerge veren bir grup milletvekili Adliyenin (ne yapıp edip) oyunu durdurma kararı vermesini istediler.

Milano Belediyesi'nde de Hıristiyan demokratların öncülüğünde ve liberal üyelerle, başka liberal düşüncelilerin desteğiyle girişimler yapıldığı biliniyor. Ama tehditlerin en

büyüğü, başta İntikam Postası, özür dilerim Akşam Postası (Corriere delle Sera) olmak üzere büyük ya da orta çaplı yayın organlarından geldi, hemen her gün kara çalmanın en adi oyunlarına başvurarak bize saldırdılar.
İtalya'nın hemen her kentinde kendi halinde insanların tutuklulara yardım amacıyla kendiliklerinden "Kızıl Yardım" adını verdikleri küçük bir örgüt kurduklarını biliyorsunuz.
Roma'da, Bergamo'da Lodigano vb'de kurulan bu örgütlerin çoğu kez kendi aralarında bir iletişim bile yoktur. Dahası, birçok kentte amaçları, çıkarları ayrı hatta çelişkili iki kuruluş bile vardır.
Franca'nın yönettiği Kızıl Yardım'ın ne bir tüzüğü var, ne kuruluş belgesi, ne yönetim yeri ne de organları var. Franca tek başına, yalnızca arada posta işlerinde kendisine yardımcı olan bir arkadaşımız var. Hepsi bu kadar.
İşte bu durumda Kızıl Yardım'la ilgili olarak yapılan hayali suçlamalar insanın midesini kabartıyor. Kızıl Yardım meğerse kolları her yana uzanan bir akrepmiş. Avrupa'daki Asya'daki terör olaylarını düzenliyormuş. ETA'dan IRA'ya dek bütün terör olaylarına kumanda eden bir karanlıklar kraliçesiymiş Franca.
Oysa oyunumuzda prologdan başlayarak her akşam terörizmi yüzyılımızın en çok yıkıma yol açan tragedyası olarak lanetliyorsak, sözümüzü özellikle gençlere yönelterek terörün gerisindeki sınırsız çılgınlığı, "İntikam Melekleri" iddiasının başlıca insani değer olan "yaşam saygısı" kavramını yerle bir ettiğini anlatıyorsak bunun hiçbir önemi yok.
Oyun boyunca gericilerle sahte demokratların terörizmi nasıl bir koz olarak kullandıklarını sergileyerek, "Bizden değilsen, onlardansın" şantajıyla herkeste bir yılgınlık bir kuşku ortamı, vicdanlarda boşluk yarattıklarını, baskıcı iktidarın hiç bir kanıt olmaksızın, sürekli olarak yüzlerce solcuyu, terörü desteklediklerı gerekçesiyle gözaltına aldığını vurguluyorsak bunun da hiçbir önemi yok.
Terörizmi yenmek için bizde Jandarma Genel Komutanı

Capuzzo ile birlikte (ne mizah) şunları yineliyoruz: "Devlet ve hükümetteki yolsuzluklarla, adam kaçırma olaylarıyla, devlet mafyasıyla mücadele edilmeli, insanlara güven sağlanmalı, toplumsal güvenceler getirilmeli, gençlere iş ve somut bir gelecek sağlanmalı, insanlar yaşama gerçekten katılma anlayışına kavuşturulmalı."
Aralarında *Unitá'nın da bulunduğu gazeteler hiç utanmadan olayları çarpıtmaktan geri kalmadılar. Sonu gelmez suçlamalarıyla, Milano'nun dört eğitim kurumunda öğretmenlerle öğrencilerin özellikle kent dışında oturan öğrenciler için düzenlemek istedikleri iki gösterinin iptal edilmesini bile sağladılar.
Evet sonunda bazı şeyler elde ettiler; ama en büyük ödülü halk verdi bize; elli oyunda altmış bini aşkın biletli seyirci izledi oyunumuzu.
Bir de tiyatro krizde deniyor. Elbette, krizde denen o tiyatro öldü. Onların tiyatrosu. Yarım milyon dolarlık devlet yardımı alan tiyatro öldü. İl ve ilçe yerel yönetimlerinin milyarlar akıttığı, özel teşvik ödüllerinin; karşılıksız kredilerin verildiği, tüm açılan deliklerin kapatıldığı, son anda kurtarma operasyonlarının yapıldığı, paranın pastadan pay eder gibi paylaşıldığı tiyatro anlayışıydı bu: Hangi partiden olduğunu söylersen, pastadan hangi dilimi yiyeceğini söylerim!"

D. Fo

* Unitá: İtalyan Komünist Partisi yayın organı.

BASINDAN

17 Ocak (CORRIERE DELLA SERA)

SAHNEDE TERÖR OYUNLAŞTIRILIRSA,

Milano - Perşembe gecesi Cristallo Tiyatrosu'nda "Klakson Borazanlar ve Bırtlar" oyunu sonrası sanatçı Franca Rame, alışıldığı gibi oyunu tartışmak yerine Trani Cezaevini araştırma komisyonu delegelerini sahneye çağırdı. Bir delegasyon üyesi bildiri okuyarak, tutukluların tıbbi yetersizliği ve camlı bölmeler nedeniyle görüşlerden yeterince yararlandırılmadıklarını kınayarak bu koşulları protesto ettiklerini bildirdi. Seyirciden mali destek ve imza isteyen delegasyon üyeleri heyecanla Asinara Cezaevi'nin demokratik güçlerin isteği ile değil cezaevindeki yoldaşların mücadelesiyle kapatıldığını iddia ettiler. "Biz ikinci Asinara olan Trani Cezaevi'ni demokrat gazetecilerin ve tıp adamlarının desteği olmasa da kapattıracağız" dediler.
Altı çizilerek söylenen bu son cümle bir kısım seyirci tarafından alkış aldıysa da bazılarının öfkeli tepkilerine de neden oldu. İmza kampanyası ve mali destek için çok büyük bir yığın oluşmadı. Rame'nin bu olaylı davetiyle sorunlar üzerine yaptığı çabalar boşuna oldu. Zaten seyircinin çoğu gösterinin sonunda çıkıp gitti.

18 Ocak (IL MANIFESTO)

DARIO FO YANITLADI: "İNSANLAR PROTESTO ETMEK İÇİN DIŞARI ÇIKMADI"

Milano - "İnsanların protesto etmek için dışarı çıktıkları doğru değil. Böyle yüz karası haberler yazılıyor..." Fo kendini savundu ve karşı atağa geçti. Corriere della Sera, Unitá, Paese Sera gibi bazı yayın organları Fo'yu terör des-

tekçisi olarak gösterip sanık ilan ettiler.
Olay Teatro Cristallo'da geçen çarşambadan beri oynanan, yazarın son oyunu "Klakson, Borazanlar ve Bırtlar" Oyununun gösterimi sırasında yaşandı. Perşembe akşamı oyun bitiminde Trani Cezaevi tutuklularının yakınları sahneye çıkarak, son ziyaretleri sırasında orada yaşadıkları ve gördüklerini aktararak Asinara'dan sonra diğer özel cezaevlerinin de kapatılması dileğinde bulundular.
Corriere'ye göre bu bir terör anıydı ya da teröre teşvik ediyordu. Paese Sera "kesin bir provakasyon" diye niteledi. Unitá'ya göre "seyircilere ve aynı durumdaki diğer tutuklu yakınlarına yapılan bir şiddetti." FO "Perşembe akşamı, Trani dönüşü tutuklu aileleri, oradaki yakınlarının yaşam koşullarını anlattılar. Bazı tutukluları acınacak durumda bulduklarını, kimini de parçalanmış elleri, çürük içinde mor-armış vücutlarıyla bulduklarını söylediler. Tümüyle gardiyanlar tarafından acımasızca ve nefretle bu hale getirilmişlerdi..." Fo sözlerini sürdürürken "... ailelerin anlattığı kadarıyla tutuklular kendilerini pencereden atmak zorunda kalıyorlardı. Ayrıca gecelerce cezaevi avlusunda sıfırın altında uyumak zorunda bırakılarak bedenlerini çok sıkan özel elbiseler giydiriliyordu. Bu aileler bize bunları söylemeye geldiler, çünkü bizim sahnemizin aynı zamanda uygar mücadele alanı olduğunu biliyorlardı. Kendi görüşlerini anlatan yazıları gazetelere gönderdiklerinde tek satır çıkmamıştı. Hangi TV kanalına sahiptiler? En çok suçlanan cümle ise şuydu: "Demokrat gazeteciler ve tıp adamları yardımcı olmasa da ikinci Asine olan Trani cezaevini kapattıracağız. Tutuklu aileleri bunları söylerken silahlı eylem yapacağız demediler ki... Başlattıkları uygar mücadeleyi objektiflik ölçülerinde dile getirdiler. Şimdi Trani cezaevi önünde oturma eylemi yapıyorlar. Halk nasıl tepki gösterdi? Paese Sera'ya göre halk tepkiyle salonu terk etti. İşte yanıtım: İki geceki gösteride ailelere yardım için bir milyonun üstünde para toplandı. Bu para, aileler tutuklularla dayanışma için yanlarına gittiklerinde yaptıkları

harcamalara bir destekti."

24 Ocak (CORRİERE DELLA SERA)

CUMHURİYETÇİ LEO VALIANI İLE DAYANIŞMA İÇİNDE OLAN SENATO, DARIO FO VE RADİKAL PARTİNİN İTİBAR ZEDELEYİCİ KAMPANYASINI KINIYOR.

Roma- Senato'da polisin tutuklama yetkisinin uzatılmasıyla ilgili görüşmeler yapıldığı sırada komünistlerin grup başkanı Perna, Valiani'ye karşı yapılanlar için acele bir değerlendirme yapılmasını önerdi. Senatörün yaşam boyu kurucu mecliste hizmet verdiğini ifade ederek onunla aynı görüşleri paylaştığını "Faşizan izler taşıyan, itibar zedeleyici, küçük düşürücü ve aşağılayıcı bu kampanyaya" grubu ve kendi adına karşı olduğunu ve Valiani'yle dayanışma içinde olduklarını ifade etti. (Perna, bir yandan da Radikallerin ve Dario Fo'nun eleştirileri hakkında meclisi bilgilendiriyordu) Meclis başkanı Hıristiyan Demokrat Partili Fanfani, Valiani'ye saygı gösterilmesi, bir senato üyesi olarak sahip olduğu pek çok ünvanı ve kendisine verilen onur nişanlarını anımsatarak herkesi birleşmeye çağırdı. Senatoda bulunan aşırı sol, aşırı sağ ve merkeziyetçi parti temsilcileri hararetli alkışlarla Valiani'nin saygıyla anılmasını onayladılar. Fo'nun hakaret niteliği taşıyan oyununun o kısımlarının kaldırılması için Perna'nın hükümete başvuruda bulunduğu öğrenildi. Cumhuriyetçi Parti grup başkan vekili Gualtieri'de benzer bir başvuru yaptı.

25 Ocak (IL MANİFESTO)

TAK TAK, KİM O? SANSÜR.
"CORRIERE" GAZETESİ'NDEKİ HABERE GÖRE İKP'Lİ PERNA DARIO FO İÇİN SANSÜR UYGULANMASINI İSTİYOR. PERNA İSE BUNUN YANLIŞ ANLAŞILDIĞINI SÖYLÜYOR. FO'YU DİNLEYELİM:

RomA - İtalyanların en eski yayın organının böylesi bir gençlik heyecanına kapılması çok hoş. Ne yazık ki bu heyecan sansür gibi çağdışı bir olay için duyuluyor. Bu sansür halkaları birbiriyle içiçe gelişme gösterdi. Önce Kızıl Tugaylar sansür edildi, sonra onların arkadaşları, sonra tugayların düşmanlarının düşmanları ve böylece sürdü. Dün Corriere Della Sera'daki haber gerçekten büyük bir haber. Neden bunu 2. sahifede yayınladılar anlaşılır gibi değil. Hükümet oyundaki rahatsız edici bölümlere sansür uygularsa İKP bundan çok memnun kalacak. (Dün Paese Sera'da ki bir haberde radikal bir TV kanalında oynayan Bertoluccinin Paris'te Son Tango filminin kesintilerle oynatılmasından hoşnutsuzlukla söz ediliyordu).

Bu durum yüksek yargıçlar kurulunun hiç vakit kaybetmeden ilgileneceği bir dava konusudur. Saygıdeğer Andreotti dünkü Corriere'yi okuduktan sonra kendini sinema ve sanatın tüm dallarının sansür edildiği 50'li gençlik yıllarına geri döndüğünü sanacak. Durum öylesine vahim olmalı ki Perna, senatodaki oturumun ertesi günü, yani dün bir açıklama yaptı: "Corriere'nin bu çeşit yalan ve kötü niyetli haberleri nasıl elde ettiğini anlayamadım. Dünkü oturumun konusu çok açık. Valiani'ye yapılan aşağılayıcı atıflardan sonra, tüm senatonun ittifakını istedim. (Sosyal hareket haricinde): Sanırım senato bunu yok sayamaz. Biz olayı sonuçlandırmak değil, ama meslektaşımız Valiani'yle tümüyle dayanışma içinde olduğumuz duygu ve düşüncesini açıklamak istedik". Herkeste bu kadar tepkiye yol açan nedir? Oyunda Franca'nın kullandığı bir nükte. "Senatöre uzun ömürler" cümlesini bir kelime oyunu ile ters çevirip "Senatöre ölüm" demiştir. Ugo La Malfa ölüm cezasını meclise teklif ettiğinde buna en sıcak bakan kişi Valiani olmuştu ve bu nükte Corriere Gazetesi'nde çok kez kullanılmıştı.

Oyun neyi anlatmaktadır? Gianni Agnelli'nin Aldo Moro'nun yerinde olduğunu varsayalım ve bir işçisi tarafından ölümden kurtarıldığını. Bir macera ile işçisine su

damlası kadar benzetildiğini. Doğal olarak Moro olaylarından esinlendik. Moro kaçırıldığında Valiani ne demişti "Devlet, yüksek şahsiyetli bir vatandaşını kurban ederek gücünü göstermelidir."
Gösterimiz nasıl gidiyor? Heryerini yeniden onardığımız 1500 kişilik salonumuzda bir aydan fazla oynamayacağımızı hesaplamıştık. Oysa biletlerin tümü şimdiden tükendi, doluyuz. Pazarın, salının, çarşambanın tüm biletleri tükendi. Neden? Çünkü insanlar cansıkıcı bir tabu olan terörü konuşmaya hasret. Kötülüğünü keşfettikçe de bir daha ondan asla söz etmeyecekler."

27 Ocak (UNITÀ)

FO'NUN DEDİKLERİ, DEMEDİKLERİ

18 Ocak'ta yayınladığımız Milli Martinelli'nin sanatçıya açık mektubuna Fo'nun yanıtını yayınlıyoruz.
Sevgili Milli,
Gösterimizin sonunda sahneye çıkan üç kadınla ilgili sana şiddet uyguladığımı ve seni sıktığımı anlatan ithamlarının yer aldığı Unità'daki mektubunu yanıtlıyorum. O kadınlardan özellikle biri? Trani'deki tutuklulardan birinin anası. Bu ana, oyundan bir kaç saat önce trenle Trani'den gelmişti. Sahneye çıktı ve tutuklu aileleri adına cezaevi koşullarıyla ilgili Trani savcılığına verdikleri dilekçeyi okudu. Bildirdiğine göre 18 Ocak pazar günü "Republica" ve diğer demokrat gazeteler bunu ikinci sahifede iki sütun olarak verdiler. Başlığı da şöyleydi "HÜCRELERDE DAYAK VE GÖRÜŞLERDEKİ CAM BÖLMELER"
Sevgili Milli, bir ana oğlunu görebilmek için 10-12 saat tren yolculuğu yaptıktan sonra içeri girebilmek için metal bir dedektörle vajinasına kadar aramadan geçiriliyor. Sana göre görüş sırasında arama yapılması çok doğaldır. Çünkü oğluyla karşılaştığında içeri kimbilir neler geçirebilir. Doğru, özellikle "içinin" karanlığında. Seni en çok kızdıran

kısımlardan biri de bu olay, Milli. Ana oğluyla karşılaştığında dokunamayacak, cam bölmenin iki tarafında silahların gölgesinde bir parmak mesafede mikrofon aracılığıyla konuşabilecek... Hatta daha kötüsü jestlerle,,, hayvanat bahçesindeki maymunlar gibi... Oğlunu bir akvaryumda sessizce dolaşan kırmızı bir balık gibi göstermek kimin işine yarar?
Bir ana senin temsil ettiğin demokratlardan yakındığında bu seni öfkelendiriyor. Bu demokratlar sadece hapishanelerdeki dar kenefleri genişletmek için acil yardıma geliyorlar. Böylelikle şiddete gerek kalmıyor, öyle mi? Komünizmle mücadelede çıldıran vahşi katillerin insanları fındık kabuğu gibi ezdiklerini, kafalarına ateş ettiklerini, Tobagi ve Casalegno gibi barda kahvesini içen bir gazetecinin bir polis tarafından acımasızca öldürüldüğünü sonra da "şeyy, belki biraz ileri gittik. Belki de önleyebilirdik" diye düşündüklerini anımsayınca midem bulanıyor, şaşkın ve umutsuzca kalakalıyorum. Başımı ellerimin arasına alıp şöyle diyorum: "Ne insanlıkdışı bir umutsuzluk, ne ahmakça şeyler yaşamaktayız". Bizde insanlığın diğer ahmak ve alçakları gibi davranamaz mıyız? Bağırabiliriz: "Yeter artık, ölüm cezası gerekiyor! Cezaevlerindeki işkenceler yeterli değil, sistematik linçler ve şiddetli dayak! Göze göz! Peki bizler, tek gözümüzü yumalım mı? Sen de benim normal olmadığımı söyle. Ama sana garanti ederim ki, eğer Franca'ya karıma işkence yapanlarla karşılaşsaydım (işkence izlerini bugünde taşıyoruz) onların önünde beni silahımla bulurdun... iyi ama ben hiçbir şey yapamazdım... Silahımı fırlatır atardım... Çünkü inanıyorum ki, kim intikam duygusunu şiddet yoluyla özgürce kullanırsa, suçu işlediği anda aynı düzeyde kültürel ve ahlaki değerlerini de yitirmiş olur.

Seni kucaklarım.

Dario Fo

* MİLLİ MARTİNELLİ: Komünist Partili Bir Fo seyircisi.

Klakson, Borazanlar ve Bırtlar Dario Fo'nun "Aldo Moro" olayından sonra yazdığı ikinci oyundur. Devlet ve terör ilişkilerini , devletin kendi içindeki çelişkilerini irdelerken ekonomik gücün politik güçten daha etkin ve onun üstünde olduğunu vurgular.

"Şiddet umutsuzluktan ve çözümsüzlükten doğar. Oysa insanlar şiddeti sevmiyorlar. Dansederek iktidarı değiştirmek ne güzel olur."

ISBN 975-8064-02-9

9 789758 064021